

GAZETA NIEPOŁOMICKA

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nr 1/337

STYCZEŃ-LUTY 2023

ISSN 1429-004

SAMI PIŠZEMY GAZETE: 57 AUTORÓW, 60 TEKSTÓW

CZWORONOZI CZEKAJĄ NA DOBRY DOM

ADOPTUJ PUPILA!

Trzy psiaki znalezione
w gminie Niepołomice w grudniu 2022
trafiły do Schroniska Psie Pole w Raławicach.
Wciąż tam są i czekają na adopcję.

LUIS

DOJRZAŁA

FAST

NIEPOŁOMICE

Czworonogi są wysterylizowane, wykastrowane
i przeszły komplet szczepień

**PRZYGARNIJ PUPILA, SKONTAKTUJ SIĘ
ZE SCHRONISKIEM:**

ADOPCJE - 793 993 779

TEMATY MIESIĄCA

2. Dęby Biznesu 2022 rozdane

TWÓJ URZĄD

3. Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne z nagrodą
3. Aktualizacja geodezyjna i zmiany w podatkach
3. Zgłaszanie par jubileuszowych
3. Wrócił Orszak

NASZA TABLICA

4. Na Rynku w Niepołomicach pojawiły się sztuczne płuca
4. Trefl się rozbudowuje
4. Dary trafiły do schroniska dla zwierząt

SPÓŁKI GMINNE

5. Utrzymanie i konserwacja rowów i cieków wodnych
6. Inwestujemy w lepszą jakość życia mieszkańców

WYDARZENIA

7. Jubileusz Wiarusa
7. Uroczystość upamiętniająca pomordowanych na Kozich Górkach
8. Pokaz sekcji gimnastycznej Sokoła
9. Wyjątkowy Wodecki
9. Uroczysty koncert świąteczny w MCDiS
10. Kolędowanie z Eleni
11. Kolędowanie w Zabierzowie Bocheńskim
11. 38. Festiwal BAJDUREK
12. Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni

13. Wystawa modelarska w Siedlisku
14. Fabryka Świętego Mikołaja
14. Przy świątecznym stole w Woli Batorskiej

EDUKACJA

15. Nasz Patron Adam Mickiewicz
15. Nowa czytelnia w Szkole Podstawowej w Staniątkach
16. Grinch nie jest wcale taki zły
16. VII Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych
17. 10 lat minęło...
17. Jaselka w Podłężu
18. Poznaj – Zrozum – Wspieraj
18. Szopki krakowskie w Niepołomicach
19. Taneczne sukcesy Akademii Ruchu
19. Sport w przedszkolu
19. Świąteczny czas w przedszkolu

SPORT

20. Drużyna trenera Tułacza
22. Złote i srebrne medale na Mistrzostwach Polski
23. Halowe Mistrzostwa Polski Południowej
23. MKS z Niepołomic wiceliderem I Ligi
24. Pół tysiąca karateków na Turnieju Mikołajkowym
25. 7 medali dla Kyokushin Niepołomic
25. Tai chi
26. X Półmaraton po Puszczy Niepołomickiej
26. Ścisk i tłok w Nowy Rok
27. Tylko dla Mikołajów

ASTRONOMIA

28. A.D. 2023
29. Luty

NA FALI

30. Drukarki 3D

BIBLIOTEKA

32. Magiczny czas
33. Mandale w bibliotece
34. Spotkanie Andrzejkowe Koła Emerytów
34. A u Was – a u Nas świątecznie

CZYTELNIĄ

35. Drogocenny Kamyczek

SENIORZY

36. Koncert mikołajkowy dla seniora
36. Wspominali Janinę Bednarczyk

FELIETON

37. Niezbędne elementy tożsamości

MUZEUM NIEPOŁOMICKIE

38. Karnawał
40. Fotografie Włodzimierza Puchalskiego w pozytywie

NASZE NGO-SY

41. Podsumowanie 2022
42. Projekt „Sąsiad Bocian”

HISTORIA

46. Wojenne listy do Niepołomic cz. 2

GAZETA NIEPOŁOMICKA

www.niepolomice.eu

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice

Redakcja: ul. Zamkowa 9a, 32-005 Niepołomice
tel. 12 250 94 50, faks 12 250 94 00

e-mail: joanna.kocot@niepolomice.eu

Redaktor naczelna: Joanna Kocot

Korekta: Ksenia Olkusz

Kolportaż: UMiG w Niepołomicach,

tel. 12 250 94 50

Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca, ponadto zastrzega sobie prawo do skracania artykułów, opatrywania ich własnym tytułem i korespondencji.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Skład: Krzysztof Biliński

Druk: Rafał Krasny Drukarnia Papillon

<https://www.drukarniapapillon.pl/>

Pismo należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Dęby Biznesu 2022 rozdane

21 grudnia po raz szósty wręczyliśmy Dąb Biznesu – nagrodę dla firm wspierających rozwój lokalnej społeczności. Zwycięzców uhonorowano podczas świątecznego spotkania z ludźmi biznesu w Zamku Królewskim w Niepołomicach

Nagroda, wprowadzona uchwałą Rady Miejskiej, ma charakter honorowy. Przyznawana jest za społeczną odpowiedzialność biznesu, a nie za wyniki biznesowe. To wyrazy uznania dla firm najmocniej wspierających rozwój naszej małej ojczyzny.

W kapitule przyznającej nagrodę zasiadają: Roman Ptak, Stanisław Kracik, Adam Suślik, Bożena Kruk oraz Adam Twardowski.

Do nagród nominowanych zostało kilkanaście firm, kapituła wręczyła 4 nagrody w 3 kategoriach.

Tytuł Dąb Biznesu w kategorii koncert międzynarodowy otrzymały wyjątkowo dwie firmy: Pratt & Whitney Tubes sp. z o.o. oraz Staco Polska sp. z o.o.

Firmę Pratt & Whitney Tubes sp. z o.o. nagrodzono za szybką, celową i długofalową pomoc w obliczu kryzysu humanitarnego, wsparcie kwotą blisko 110 000 złotych migrantów wojennych poprzez sfinansowanie działań edukacyjnych w placówkach oświatowych gminy Niepołomice, a także za ciągłe wspomaganie lokalnych organizacji wspierających osoby potrzebujące.

Staco Polska sp. z o.o. otrzymała wyróżnienie za wsparcie kwotą 150 000 złotych migrantów wojennych poprzez sfinansowanie działań edukacyjnych w placówkach oświatowych gminy Niepołomice.

W kategorii firma z polskim kapitałem statuetka powędrowała do firmy Smay sp. z o.o. Przedsiębiorstwo wyróżniono za szybkie, kompleksowe i profesjonalne zaangażowanie w dobie kryzysu humanitarnego, a w szczególności za:

- utworzenie i prowadzenie centrum pomocy uchodźcom,
- wszechstronną opiekę nad ludźmi uciekającymi przed wojną, a także za wsparcie dla placówek oświatowych w trosce o integrację społeczną.

Tytuł Dąb Biznesu w kategorii firma rodzinna otrzymała Trans-Ziem. Nagrodę przyznano za zaangażowanie w uporządkowanie zdegradowanej przestrzeni gminy na terenie sołectwa Podłęże oraz wykreowanie w tym miejscu, na drodze

konsultacji społecznych, obszaru zrewitalizowanego. A także za wsparcie finansowe ekologicznych rozwiązań przy modernizacji obiektów klubu sportowego w Podłężu.

Burmistrz Roman Ptak pogratulował wszystkim nagrodzonym i nominowanym i podziękował za szczególne zaangażowanie w niesienie pomocy i rozwiązywanie naszych lokalnych problemów. Przyznał, że takie postawy pozwalają optymistycznie patrzeć w przyszłość.

gażowanie w niesienie pomocy i rozwiązywanie naszych lokalnych problemów. Przyznał, że takie postawy pozwalają optymistycznie patrzeć w przyszłość.

JOANNA MUSIAŁ
Referat Promocji i Kultury

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne z nagrodą

Joanna Kocot

30 listopada 2022 roku ogłoszono laureatów Nagrody Województwa Małopolskiego im. Stanisława Witkiewicza za najlepsze, współczesne realizacje architektoniczne sprzyjające ochronie i kształtowaniu krajobrazu kulturowego Małopolski. Pierwsze miejsce zdobyło w nim Biuro Projektów Lewicki Łatak za projekt Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach.

Nowy budynek MOA w Niepołomicach otrzymał I nagrodę w kategorii Architektura użyteczności publicznej. Projekt budynku został stworzony w Biurze Projektów Lewicki Łatak Sp. z o.o. Sp. Komandytowa. W skład zespołu wchodził: Kazimierz Łatak i Piotr Lewicki, współpracowali z nimi: Mateusz Albricht, Mateusz Manecki, Marta Szyndera i Agnieszka Zająchkowska.

Sąd konkursowy wyróżnił Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach za *adekwatną skalę obiektu wpisującą się harmonijnie w strukturę przestrzenną Niepołomic. Szlachetna i powściągliwa forma podąża za oryginalną funkcją, która spełnia także ważną rolę edukacyjną.*

Aktualizacja geodezyjna i zmiany w podatkach

Beata Czuraj, Joanna Kocot

Przeprowadzona przez Starostwo Powiatowe w Wieliczce aktualizacja wykorzystania gruntów i budynków została ukończona i przekazana do gmin. Wynikłe z niej rozbieżności w ewidencji muszą teraz zaowocować zmianami w systemie naliczania gminnych podatków.

Wydział Wymiaru i Egzekucji Podatków i Opłat UMiG w Niepołomicach pracuje nad wprowadzeniem do systemu zmian, jakie wykazała powiatowa aktualizacja wykorzystania gruntów i budynków. Firma geodezyjna, której powierzono przeprowadzenie modernizacji, sprawdzała stan faktyczny wykorzystania nieruchomości i gruntów, a teraz dzięki przekazanej przez nią dokumentacji wprowadzane są poprawki w ewidencji gminy. Część pracy jest już wykonana, ale nie całość. Na ten rok zostały do zrewidowania dane:

- Staniątek
- Woli Batorskiej
- Zabierzowa Bocheńskiego
- Zakrzowa
- Zakrzowca
- Zagórza
- Ochmanowa
- Suchoraby.

Zmiany wymagają często aktualizacji informacji składanych przez mieszkańców oraz ich wizyty w urzędzie. Dlatego Wydział Wymiaru i Egzekucji Podatków i Opłat UMiG w Niepołomicach prześle prośbę o wypełnienie odpowiednich formularzy i przybycie do Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach. Na podstawie tych informacji zostaną wydane aktualne decyzje podatkowe za lata 2022 i 2023.

Ponieważ danych i aktualizacji jest bardzo dużo, a dodatkowo w tym roku uległa zmianie stawka podatku, co również wprowadza kolejny element zmienny, prace mogą rozciągnąć się na cały rok. Prosimy o cierpliwość i wyrozumiałość.

Zgłaszanie par jubileuszowych

Anna Madej-Rogowicz

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego zaprasza do zgłaszania par, które wspólnie przeżyły 50 lat w małżeństwie.

Zgłoszenia przyjmowane są w Urzędzie Stanu Cywilnego w Niepołomicach, można ich dokonywać osobiście (Plac Zwycięstwa 13) lub telefonicznie (12 250 94 05) do 31 stycznia 2023 roku.

Zgłoszenie będzie podstawą wystąpienia z wnioskiem do Prezydenta RP o nadanie medalu za długoletnie pożycie małżeńskie. Zgłoszenia dokonane po 31 stycznia 2023 roku będą rozpatrywane w 2024 roku.

Wrócił Orszak

Marta Makowska

Po długiej przerwie Kolorowy Orszak Trzech Króli wrócił do Niepołomic. Zaangażowanie szkół, instytucji, parafii i organizacji zaowocowało uczestnictwem wielu osób.

Ponad miesiąc trwały przygotowania do niepołomiczkiego Orszaku Trzech Króli. W tym czasie organizatorzy spotkali się z przedstawicielami szkół, przedszkoli, organizacji, którzy byli odpowiedzialni nie tylko za zorganizowanie pochodu, ale i rozgrywanych na scenach krótkich inscenizacji.

6 stycznia w samo południe wokół kościoła w Niepołomicach zaczęły organizować się Orszaki: Azjatycki, Europejski i Afrykański. Każdy z nich miał swój kolor, prowadzącego Króla: Melchiora, Kacpra i Baltazara oraz stowarzyszenie, które pomagało przy noszeniu flag. Tegoroczny pochód wsparła swoją obecnością Akademia Karate Tradycyjnego, Harcerze, Niepołomickie Bractwo Rycerskie oraz Utani.

Na scenie przy kościele mogliśmy zobaczyć inscenizację ze Świętą Rodziną, która uciekała do Betlejem. Kolejnym etapem pochodu był rynek, gdzie dzielne przedszkolaki odśpiewały kolędę, a Wspólnota Arrarat odegrała scenę walki ze złem. Scena przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa to tradycyjna scena przywitania Heroda z Trzema Królami, którzy spod MCDiS idą już do miejsca docelowego – czyli Zamku Królewskiego.

Dopiero na dziedzińcu zamku można było tak naprawdę zobaczyć, jak dużo osób towarzyszyło Orszakowi. To tu Trzej Królowie złożyli hołd Świętej Rodzinie, a chór Totus Tuus zachęcał zebranych do śpiewania kolęd.

Wyjątkowo w tym roku Orszakowi Trzech Króli towarzyszył „konkurs orszakową koronę”, w którym wzięło udział wiele szkół i przedszkoli. Wyodróżnione korony można było obejrzeć na dziedzińcu, a uczestnicy konkursu otrzymali nagrody.

Na Rynku w Niepołomicach pojawiły się sztuczne płuca

Paweł Pawłowski

Jakość powietrza w Niepołomicach w sezonie grzewczym pozostawia wiele do życzenia. Główną przyczyną zanieczyszczenia są przestarzałe kotły i piece na paliwo stałe, emitujące duże ilości pyłu i benzo(a)pirenu. Przez najbliższe dwa tygodnie płuca będą filtrować niepołomickie powietrze.

Akcja ma na celu zachęcenie mieszkańców do wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne. Nowe zasady dofinansowania z programu Czyste Powietrze pozwalają uzyskać dofinansowanie do 135 tys. zł. Bezpłatną pomoc w wypełnieniu wniosku można uzyskać u Ekodoradców w Urzędzie Miasta i Gminy Niepołomice, ul. Grunwaldzka 11, tel. 12 250 94 54. Model płuc udostępnił Polski Alarm Smogowy.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Nabór wniosków w LGD Powiatu Wielickiego.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego z siedzibą w Wieliczce planuje zorganizować terminie styczniowym nabór wniosków:

I/2023 Przedsięwzięcie 2.2.1 Podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznej

Pełne informacje na stronie www.lgdpowiatwielicki.eu oraz na portalu Facebook. Temem objęty wsparciem to gmina Niepołomice, Klaj oraz obszar wiejski Gminy Wieliczka. Treści ogłoszeń są publikowane na stronie internetowej oraz wywieszone w biurze LGD na ul. Henryka Sienkiewicza 2 w Wieliczce. W razie pytań prosimy o kontakt pod nr tel. 12 288 00 95.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego
ul. Henryka Sienkiewicza 2, 32-020 Wieliczka
tel: 12 288 00 95 / mail: biuro@lgdpowiatwielicki.eu

Trefl się rozbudowuje

materiały prasowe KPT

Fabryka Kart Trefl-Kraków sp. z o.o. mająca swoją siedzibę w Podłężu będzie się rozrastać. Polska Strefa inwestycji podjęła decyzję o wsparciu jej w rozwoju.

Polska Strefa Inwestycji (PSI) to forma wsparcia dla firm planujących nowe inwestycje. Inwestycja w ramach PSI pozwala na zwolnienie z podatku dochodowego CIT lub PIT na okres 12 lub 15 lat. Inwestycja może zostać usytuowana na wszystkich terenach (prywatnych i publicznych). O wsparcie może ubiegać się zarówno mały, średni, jak i duży przedsiębiorca. Krakowski Park Technologiczny jest operatorem PSI w Małopolsce i powiecie jędrzejowskim. Tym razem podjęto decyzję o wsparciu rozwoju Fabryki Kart Trefl-Kraków sp. z o.o. z siedzibą w Podłężu.

Nasz Trefl od lat produkuje karty do gry, gry karciane oraz planszowe, a także zajmuje się produkcją wyrobów papierowych na specjalne zlecenia. Fabryka Kart Trefl-Kraków pracuje na niezwykle konkurencyjnych rynkach, zatem kluczowym wyzwaniem jest dla niej innowacyjność i odpowiedni balans kosztów produkcji. Aby sprostać tym wymaganiom, przygotowaliśmy plan inwestycyjny i wystąpiliśmy z wnioskiem o wsparcie w ramach działalności strefowej. Dzięki niemu skrócimy i przyspieszymy część naszych procesów technologicznych, a jednocześnie przyczynimy się do ochrony środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie zużycia energii elektrycznej – mówi Stanisław Wiązowski, dyrektor zarządzający w Fabryce Kart Trefl Kraków

Zdecydowano się na rozbudowę podłęskiego zakładu, by zwiększyć możliwości produkcyjne. To z kolei ma zmniejszyć koszty funkcjonowania, poprawić jakość produktów, dzięki temu pozyskać nowych klientów i nowe rynki zbytu.

W ramach nowej inwestycji firma dokona rozbudowy i modernizacji zakładu, a także dokona zakupu maszyn i urządzeń, w tym wysokowydajnych automatów kaszerujących, nowego automatu wycinającego wraz z urządzeniami towarzyszącymi. Trefl zadeklarował poniesienie 7 762 700,00 zł nakładów inwestycyjnych.

Dary trafiły do schroniska dla zwierząt

Joanna Musiał

22 grudnia do schroniska Psie Pole w Racławicach trafiły wszystkie rzeczy zebrane podczas zbiórki w naszej gminie.

W akcję, zorganizowaną z inicjatywy Jolanty Bryk-Barczyk z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Przyszań w Niepołomicach, zaangażowało się wielu mieszkańców indywidualnie, ale także grupowo – dzieci ze szkół w Zabierzowie Bocheńskim i Staniątkach oraz urzędnicy z UMiG w Niepołomicach. Potrzebne rzeczy zbieraliśmy od 5 do 18 grudnia. Okazaliście nadzwyczajną szczodrość, za co serdecznie dziękujemy! Wśród zebranych artykułów były: karma, koce, legowiska, zabawki, środki czystości, smycze, a nawet buda.

Zima to trudny czas dla czworonogów przebywających w schronisku. Tym bardziej jesteśmy wdzięczni wszystkim, którzy postanowili dorzucić coś do siebie.

Zbiórki są bardzo ważne i potrzebne, pamiętajmy jednak, że zwierzęta potrzebują kochających domów. W schronisku setki czworonogów czekają na ludzi o dobrych sercach. Na stronie <https://schroniskopsiepole.pl/do-adopcji/> można dowiedzieć się więcej o każdym podopiecznym placówki. Po przeczytaniu indywidualnego opisu dowiadujemy się więcej o psie czy kocie, co może ułatwić podjęcie decyzji. Jeśli myślicie o nowym, czworonożnym członku rodziny, zagłębicie koniecznie na stronie schroniska.

Utrzymanie i konserwacja rowów i cieków wodnych

Grzegorz Sendor

Prezes Niepołomickiej Gminnej Spółki Wodnej

Na terenie miasta i gminy Niepołomice znajduje się łącznie kilkaset kilometrów rowów melioracyjnych, rowów przydrożnych, cieków wodnych. Gmina Niepołomice odpowiada za należyte utrzymanie części z nich – za konserwację rowów melioracyjnych

Do tego zadania w 2006 roku została powołana Niepołomicka Gminna Spółka Wodna. Zajmuje się ona prowadzeniem racjonalnej gospodarki wodnej na terenach zmeliorowanych oraz utrzymaniem i eksploatacją urządzeń melioracji wodnych, tj. czyszczeniem i utrzymaniem około 167 km rowów melioracyjnych*. W ciągu roku pracownicy spółki konserwują około 56 km rowów melioracyjnych. Strategiczne rowy (tzw. zbiorcze) są czyszczone raz w roku.

Na swoją działalność spółka pozyskuje środki finansowe ze składek członkowskich pochodzących z powoleń wodnoprawnych (ściągalność składek wynosi około 99,6%). Wsparcie w formie dotacji celowych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz dotacji podmiotowych z budżetu państwa może również generować zysk, który jest przeznaczony wyłącznie na działania statutowe spółki.

* Rowy melioracyjne to sztucznie, ręcznie lub mechanicznie wykonane podłużne zagłębienie w ziemi o szerokości dna przy ujściu mniejszej od 1,5 m (zgodnie z ustawą „Prawo wodne”) służące do zbierania z okolicy nadmiernej ilości wody i odprowadzania jej do najbliższej rzeki lub zbiornika.

Oddzielnym tematem niż rowy melioracyjne są rowy przydrożne, które zbierają wodę z nawierzchni i nie dopuszczają do jej zalania wodą deszczową z wyżej położonego terenu. Rowy przydrożne należą do zarządcy drogi. Na podstawie przepisów ustawy o drogach publicznych zarządcą drogi jest:

Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad – w odniesieniu do dróg krajowych,

Zarząd Województwa – dla dróg wojewódzkich,

Zarząd Powiatu – dla dróg powiatowych.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) dla dróg gminnych.

Utrzymanie zjazdów, łącznie ze znajdującymi się pod nimi przepustami, należy do właścicieli lub użytkowników gruntów przyległych do drogi.

Oprócz rowów melioracyjnych i rowów przydrożnych, na terenie gminy występują cieków wodne, takie jak: Podłęzanka, Zakrzowianka, Sanica, Babica, Bogusława, Drwinka i Długa. To naturalne cieków wodne, za które odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Inwestujemy w lepszą jakość życia mieszkańców

8 grudnia 2022 roku podsumowaliśmy projekt pod nazwą „Rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Niepołomice”. Inwestycja pozwoliła na podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez dostarczanie dobrej jakości wody oraz skuteczne oczyszczanie produkowanych ścieków

To jeden z największych projektów inwestycyjnych realizowanych w historii gminy Niepołomice. Kosztem ponad 62 milionów złotych, z których niemal połowę stanowiło dofinansowanie unijne, powstała nowoczesna oczyszczalnia ścieków, nowa sieć wodociągowa i kanalizacyjna, wdrożyliśmy innowacyjny system informatyczny oraz... kupiliśmy pojazd do inspekcji telewizyjnej wewnątrz rur.

Oczyszczalnia Podłęże-Zachód

Największą inwestycją w ramach projektu była budowa nowej oczyszczalni ścieków Podłęże-Zachód. Obiekt, który powstał na granicy Podłęża i Niepołomic, działa w oparciu o innowacyjną membranową technologię oczyszczania. Technologia pozwala na tyle skutecznie oczyszczać ścieki, że bywa wykorzystywana w systemach obiegu zamkniętego.

Budowa oczyszczalni wymagała aż czterometrowego wykopu, aby właściwie osadzić płytę denną. Do jej powstania zużyto ogromną ilość stali i betonu. A ponieważ technologia wymaga wykorzystania energii elektrycznej, powstała farma fotowoltaiczna pokrywająca część zapotrzebowania obiektu na prąd. Obecne obciążenie oczyszczalni wynosi około 50%. Dlatego zachęcamy mieszkańców zachodniej części gminy, którzy mogą się do kanalizacji podpiąć, aby to niezwłocznie zrobili. Przygotowaliśmy w tym celu przewodnik, jak to zrobić, który znaleźć można po kliknięciu w ten odnośnik.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W ramach projektu wybudowaliśmy 16,7 km sieci kanalizacyjnej, a 2,2 km zmodernizowaliśmy. Wybudowaliśmy też 9,3 km wodociągu, modernizując 860 metrów. Powstało 9 nowych przepompowni ścieków, a 8 kolejnych unowocześniliśmy. Nowa sieć powstała w Niepołomicach, Podłężu i Woli Batorskiej.

Zbudowaliśmy trzy nowe zbiorniki na wodę. To dość charakterystyczne, spore

obiekty w kształcie leżącego walca. Nowe zbiorniki pozwalają przechowywać 1840 metrów sześciennych wody. W Zagórzu zmodernizowaliśmy dwa starsze obiekty. Zbudowaliśmy też nowe ujęcie wody w Podłężu i hydroformię w Zakrzowie.

Systemy informatyczne

Projekt pozwolił wdrożyć nowoczesne systemy informatyczne służące monitorowaniu i zarządzaniu siecią wodociągową i kanalizacyjną.

Innowacyjne Systemy Informacji Geograficznej (GIS) pozwalają nie tylko na żywo monitorować przepływ wody, ciśnienie wody w systemie czy jej rozbiór, ale też sygnalizować awarie czy symulować rozbudowę sieci.

Zbierane dane umożliwiają szczegółową analizę wykorzystywania naszej infrastruktury i identyfikowanie awarii i problemów. Dzięki wczesnemu wykrywaniu anomalii możemy niemal natychmiast reagować i usuwać zatory, wycieki czy awarie. To pozwala zaoszczędzić wodę, a co za tym idzie – pieniądze.

Pojazd do inspekcji telewizyjnej

Dzięki zakupowi pojazdu do inspekcji telewizyjnej możemy w dowolnym miejscu sieci wpuścić do rury kanalizacyjnej specjalistyczny łazik wyposażony w kamerę. Obraz z niego przesyłany jest na monitory znajdujące się w pojeździe technicznym, w którym operator oraz technicy mogą, sterując łazikiem, dokonać szczegółowej inspekcji wskazanych miejsc. Dzięki temu oszczędzamy mnóstwo pracy związanej z rozkopywaniem ziemi w poszukiwaniu uszkodzeń.

Urządzenie wykorzystujemy nie tylko do identyfikowania uszkodzeń, ale również przy odbiorach przyłączy budowlanych przez prywatnych inwestorów.

Realizacja projektu

Początki projektu sięgają 2017 roku, kiedy to złożyliśmy wniosek i podpisaliśmy umowę na dofinansowanie inwestycji z Unii Europejskiej.

Projekt został podzielony na wiele mniejszych zadań. Część realizowanych w formule „wybuduj”, a inne – „zaprojektuj i wybuduj”. Ciekawostką jest fakt, że aby przyspieszyć prace przy powstaniu oczyszczalni, część prac projektowych odbywała się jeszcze w trakcie trwania robót budowlanych.

Zadanie zbiegło się w czasie z pandemią i zmianą zarządu spółki wodociągowej. Mimo to jego realizacja przebiegła nadszpiewanie sprawnie. Było to możliwe dzięki otwartości i zaangażowaniu wielu osób i instytucji – od Ministerstwa Środowiska i władz miasta, przez projektantów i inżynierów, ekipy budowlane, informatyków, inżyniera kontraktu, jednostkę realizującą projekt, po osoby koordynujące projekt od strony formalno-księgowej i prowadzące szkolenia.

Wszystkim zaangażowanym w jego realizację pragnę gorąco podziękować. Dzięki Waszej pracy możemy dostarczać mieszkańcom dobrej jakości wodę, dbać o środowisko i sprawnie zarządzać powierzoną nam infrastrukturą. Pracując dla Ciebie i dla środowiska.

ARNOLD STEMPAK

Prezes Zarządu Infrastruktura Niepołomice Sp. z o.o.

Jubileusz Wiarusa

Joanna Kocot

Referat Promocji i Kultury

10 grudnia w Zamku Królewskim w Niepołomicach jubileusz 55-lecia obchodziło Ognisko TKKF Wiarus. Z tej okazji Wiarusy zaprosiły osoby zaangażowane w działanie ogniska, zasłużone, wspierające i zaprzyjaźnione

Ognisko TKKF Wiarus założyli byli żołnierze Czerwonych Beretów z 6. Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej, którzy po przejściu w stan spoczynku chcieli kontynuować uprawianie sportu oraz czynnego wypoczynku.

Od tego czasu ich imprezy – wycieczki rowerowe, turnieje siatkówki, tenisa stołowego czy zawody strzeleckie – wpisują się w kalendarz wydarzeń gminnych. Zarządzają swoją pasją do aktywnego wypoczynku dzieci i młodzież, a na ich wydarzeniach spotkać można całe rodziny w kilku pokoleniach.

Serdecznie dziękujemy za ich aktywność i życzymy powodzenia w podejmowanych działaniach i wielu dalszych ciekawych inicjatyw.

Uroczystość upamiętniająca pomordowanych na Kozich Górkach

Marta Walczak-Puchalska

główny specjalista, UMiG w Niepołomicach

11 grudnia 2022 na Kozich Górkach odbyła się uroczystość w 80. rocznicę upamiętnienia Stanisława Klimeckiego, Prezydenta Miasta Krakowa, który zginął wraz z 1000 innych niewinnych ofiar rozstrzelanych przez hitlerowców podczas II wojny światowej

O godz. 11.30 w kościele parafialnym w Niepołomicach ks. Prałat Stanisław Mika odprawił mszę św. w intencji pomordowanych na Kozich Górkach. Zwieńczeniem obchodów była udostępniona w Zamku Królewskim w Niepołomicach wystawa pamiątek po Stanisławie Klimeckim, przekazana przez rodzinę Klimeckich, m.in. Piotra Klimeckiego oraz Małgorzatę Klimecką-Mateńczuk, wnuczkę Prezydenta Stanisława Klimeckiego.

Kozie Góry to miejsce szczególne dla historii Krakowa i Niepołomic. Tę okolicę wybrali sobie hitlerowcy w czasie II wojny światowej na cmentarz. Przez cały okres okupacji organizowano tutaj egzekucje. Znaczna odległość od zamieszkałych miejsc i położenie w głębi lasu zapewniały Niemcom doskonałe maskowanie tych poczynań. Na masowym grobie posadzono drzewka, aby ukryć miejsce kaźni. To tutaj rozegrał się jeden z najbardziej krwawych ataków na niewinnych ludzi. Hitlerowcy rozstrzelali 1000 niewinnych ludzi, przede wszystkim inteligencję kra-

kowską, aresztowaną i osadzaną w więzieniu Montelupich, a pod osłoną nocy przywożoną do Puszczy Niepołomickiej w celu stracenia.

Trudno sobie wyobrazić ogrom tragedii, jaka dokonała się w tej części Puszczy Niepołomickiej, ogrom cierpień tych niewinnych ludzi. Egzekucje w Puszczy Niepołomickiej odbywały się również porą zimową. Odziani skąpo, bezsilni, w ciemnościach, na mrozie w środku głuchej puszczy – tak przeżywali ostatnie swoje godziny życia.

To tragiczne miejsce jest swoiste dla historii Krakowa – wśród osób, które zostały tu rozstrzelane 11 grudnia 1942 r. był także ówczesny prezydent Krakowa Stanisław Klimecki, który stał na czele miasta w momencie wybuchu wojny i został odsunięty przez okupanta od władzy. Dwukrotnie

aresztowany, następnie więzień obozu, zapisał się na kartach pamięci jako osoba niezłomna.

Po latach trudno odtworzyć przeszłość, którą Niemcy chcieli skryć w cieniu Puszczy, ale poprzez przypominanie tej okrutnej karty historii nie pozwolimy na zapomnienia o bohaterach. To miejsce pamięci niech będzie dla przyszłych pokoleń symbolem cierpienia ofiar, które oddały życie dla naszej wolności.

Dla rodzin straconych to miejsce jest niezwykle wzruszające. Ich najbliżsi w tym miejscu w młodym wieku oddali życie za ojczyznę. Dla nas to byli i będą bohaterowie!

Przypominanie tych trudnych momentów z historii Krakowa i Niepołomic to nasz wspólny moralny obowiązek!

Cześć ich pamięci!

Pokaz sekcji gimnastycznej Sokola

Co można robić w ponure grudniowe sobotnie przedpołudnie? Sposób znalazła Monika Pawlusiewicz-Zender, organizując 3 grudnia popis swoich wychowanek sekcji gimnastycznej niepołomiczkiego Sokola w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Niepołomicach. Bez żadnej okazji, po prostu zaprezentowały swoje osiągnięcia, swoją radość i zapał do tańca

Na widowni zasiedli rodzice i zaproszeni goście. Monika Pawlusiewicz-Zender od lat prowadzi sekcję gimnastyczną w Sokole, czym kultywuje wieloletnią tradycję tego stowarzyszenia, które wszak w swojej nazwie ma gimnastykę. Zajęcia zorganizowane są w trzech grupach, w zależności od wieku i zaawansowania gimnastyczek. Ponieważ zajęcia te mają długą tradycję, grupa dorobiła się ogromnego zasobu kostiumów, a ładny strój to na scenie połowa sukcesu. Zawsze mamy okazję je oglądać na Dniach Niepołomic, niedawno – we wrześniu – świętowano 120-lecie istnienia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w Niepołomicach i wychowanki pani Moniki również dały pokaz na tej uroczystości. W obu miejscach małe artystki miały niełatwo – na scenie w parku przestrzeń jest ograniczona, dużo kabli i sprzętu dookoła, no i trzeba uważać, żeby nie spaść. Popis rocznicowy w Laboratorium Aktywności Społecznej też nie był łatwy – publiczność tuż obok i dwa filary, co groziło zderzeniem. Za to na sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 1 małe (i te starsze) artystki miały dużo miejsca, wszystkie układy zatańczzone zostały z rozmachem i swobodą.

Co daje w rozwoju dziecka taniec? Bardzo dużo – kształtowanie poczucia rytmu, ładnej postawy, elegancji w ruchach. Poza tym umiejętność współpracy w grupie i nieco zdrowej rywalizacji. Bez wątplenia wychowanki pani Moniki będą całe życie królowymi parkietu na wszelkich imprezach tanecznych, od dyskoteki do rodzinnych wesel. Da im to pewność siebie, poczucie własnej wartości i po prostu radość z tańca. Pani Monika powiedziała mi dokładnie tak: *Bezspornie każda dziewczynka, która ćwiczy w sekcji – z biegiem czasu ładniej chodzi, lepsza jest jej sylwetka, porusza się z gracją, nabiera elegancji ruchowej, refleksu*

i spostrzegawczości, lepszej orientacji w przestrzeni, rozwija swoją wyobraźnię, a także ćwiczy pamięć. Poza tym taniec, tak jak każda sztuka, bardzo uwarżliwia i dodaje subtelności.... Później dodała: *Duży nacisk kładziony jest na taniec: bazę stanowią podstawy tańca klasycznego (balet), ale uzupełniany jest o taniec charakterystyczny, nowoczesny, dyskotekowy z wykorzystaniem elementów gimnastycznoakrobatycznych i z zastosowaniem różnego rodzaju rekwizytów – szale, kwiaty, tamburyna, wachlarze, kastaniety, obręcze, parasolki, pompony, ławeczki oraz materace gimnastyczne.* Pozostaje tylko pytanie – dlaczego na takie zajęcia nie chodzą chłopcy? Przecież tak dbamy o równouprawnienie...

Sekcja liczy w tej chwili ok. 40 wychowanek, zajęcia odbywają się w budynku Sokola w poniedziałki i środy, od 17 do 20. Oczywiście zaczynają te najmniej zaawansowane. Nauka tańca przerywana jest gramami i zabawami, aby uatrakcyjnić czas, zwłaszcza tym najmłodszym. Pani Monika prowadzi te zajęcia od 30 lat. Teraz liczebność sekcji niestety spadła.

Pandemia koronawirusa, zawieszenie zajęć – znamy ten schemat. Pani Monika planuje uruchomienie nowej grupy, jeszcze młodszej. Serdecznie zapraszamy dziewczynki w wieku 4-6 lat, przy wyjątkowych predyspozycjach także 3 lata. Dla tej najmłodszej grupy zajęcia zaczynałyby się o 16.00. Bardzo mile widziane są też nowe uczestniczki w starszym wieku, które już gdzieś wcześniej na takie zajęcia uczęszczały i mają pewne podstawy.

Informujemy, że zapisy do Sekcji Tańca i Gimnastyki Artystycznej PTG „Sokół” przyjmowane są od poniedziałku do piątku w godz.: 16.00–20.00 pod tel. nr: 12-281-17-91 lub osobiście w siedzibie SOKOŁA; w Niepołomicach, ul. Kościuszki 18 (lub tel.: 514515313).

Życzymy powodzenia młodym artystkom i pani Monice, do zobaczenia na najbliższych Dniach Niepołomic z nowymi układami tanecznymi i nowym zapałem.

TERESA URBAN
wiceprezes PTG Sokół Niepołomic

Wyjątkowy Wodecki

Aleksandra Kupis

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

Wieczór 14 stycznia w MCDiS zapisał się jako wzruszający i pełen muzycznych doznań, a to za sprawą koncertu Tribute to Zbigniew Wodecki. Wybrzmiały znane, bliskie sercu publiczności utwory *Opowiadaj mi tak*, *Lubię wracać tam, gdzie byłem*, czy *Rzuć to wszystko co*

złe. Wykonane mistrzowsko, z dbałością o detale przez zespół Zaczynij od Bacha. Wokalista, Karol Berger, swoją elegancją i klasą, a także barwą głosu ludzaco podobną do Zbyszka, wraz z kolegami z zespołu stworzył klimat lat minionych. Słuchacze zostali zabrani w podróż po

twórczości Wodeckiego, usłyszeli także mniej znane utwory oraz historie i anegdotki z życia artysty.

W związku z ogromnym zainteresowaniem koncertem i wyprzedaniem biletów Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa obiecuje, że zespół pojawi się znowu na scenie MCDiS jesienią tego roku. Zachęcamy do śledzenia naszej strony internetowej www.mcdiis.pl i social mediów.

Uroczysty koncert świąteczny w MCDiS

Aleksandra Kupis

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

W mroźny niedzielny grudniowy wieczór zostaliśmy otuleni pięknymi dźwiękami. Zadbano o to Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, gdzie podczas koncertu uczestników warsztatów artystycznych MCDiS mogliśmy usłyszeć radosny, ciepły i świąteczny repertuar. O piękne aranżacje oraz przygotowanie

wykonawców zadbało znakomite grono pedagogów MCDiS. Na scenie zaprezentowało się ponad pięćdziesięciu muzyków: wokalistów, gitarzystów, pianistów i perkusistów. Nie zabrakło na niej również instruktorów, którzy wykonali swoje wersje utworów zimowoświątecznych. Występy gwiazdkowe warsztatowiczów

stały się już tradycją, co roku towarzyszy im szczególnie nastrojny i rodzinny klimat. Zazwyczaj wszystkie miejsca na widowni są zajęte; aby każdy miał szansę uczestniczenia w tym wyjątkowym wydarzeniu, Centrum zdecydowało się na transmisję on-line na swoim kanale YouTube.

Niech radość i szczęście płynie do wszystkich w nowym roku.

Kolędowanie z Eleni

Tomasz Tomala

Tuż przed nowym 2023 rokiem wspólnie z proboszczem Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy – księdzem Wojciechem Guzikiem – zorganizowaliśmy kolędowanie. Mieszkańcy, licznie zgromadzeni w naszym kościele, mogli posłuchać najpiękniejszych kolęd i pastorałek w wykonaniu Eleni.

Wokalistka zachęcała uczestników do śpiewania i już po chwili koncertu wszyscy zgromadzeni włączyli się do wspólnego kolędowania. Po zakończeniu koncertu uczestnicy, pełni wspaniałych przeżyć, niechętnie opuszczali kościół. Wspólnie z księdzem proboszczem mieliśmy zaszczyt złożyć zgromadzonym mieszkańcom życzenia noworoczne i podziękować za obecność oraz zaprosić na przygotowany przez strażaków poczęstunek. Każdy wychodząc, mógł posilić się ciepłym posiłkiem, wypić herbatę czy zjeść słodką przekąskę.

Składam serdeczne podziękowania księżom Wojciechowi i Piotrowi, druhom i druhom z naszej OSP, którzy włączyli się w organizację tego wydarzenia. Wspólne kolędowanie nie odbyłoby się bez wsparcia finansowanego, za które dziękuję Małgorzacie Sadowskiej – z Zarządu PZU SA za wsparcie finansowe kolędowania.

STAND UP
SZTOS
SZTOS
SZTOS
SZTOS

MARCIN ZBIGNIEW WOJCIECH

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

Bilet | 40 zł

14 lutego | wtorek | godz. 18:00
Sala Widowiskowa MCDiS | Niepołomice | ul. Zamkowa 4 | wejście A

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

FERIE Z MCDiS 2023

warsztaty CERAMICZNO od 7 lat REKODZIELNICZE
30 stycznia - 3 lutego
godz. | 10:00 - 12:00
koszt | 350 zł / tydzień
prowadzenie | Pracownia Ceramiczna ŁAPA
w programie: ceramika / szycie / recykling / kosmetyki eko / malowanie ceramiki

KREATYWNE od 6 lat warsztaty EKO
6 lutego - 10 lutego
godz. | 10:00 - 12:00
koszt | 550 zł / tydzień
prowadzenie | Fundacja AERIS FUTURO
w programie: upcykling w praktyce / co w wodzie piszczy / kokedamia / hotel dla owadów / ulep i pomaluj swój świat

SEANSE dla dzieci | CODZIENNIE o 12:30

Na warsztaty **OBOWIĄZUJĄ ZAPISY!** tel. 692 380 139 | kontakt@medis.pl

Kolędowanie w Zabierzowie Bocheńskim

Maria Strzelec

instruktor Domu Kultury w Zabierzowie Bocheńskim

W niedzielne popołudnie 15 stycznia 2023 Dom Kultury w Zabierzowie Bocheńskim stał się sercem gminnego kolędowania za sprawą XIV Zabierzowskiego Przeglądu Kolędniczego.

Po dwuletniej przerwie, kiedy to zmuszeni byliśmy przenieść przegląd w przestrzeń internetu, mogliśmy się ponownie spotkać w gościnnych progach zabierzowskiego Domu Kultury. Kolędnicy nie zawiedli, jak zwykle przybyło ich wielu z całej gminy Niepołomice i wraz z publicznością wypełnili salę do ostatniego miejsca, a niektórzy wzniesli się jeszcze wyżej i wykorzystali miejsca stojące.

Nic to, że tylko kartka w kalendarzu przypominała o zimowej aurze. Świąteczny nastrój zapanował dzięki radosnej i życzliwej atmosferze stworzonej przez

uczestników oraz tekstom wyśpiewanym na scenie. Kto przybył na to niezwykle spotkanie, usłyszał piękne melodie w wykonaniu dzieci, młodzieży i dorosłych. Były kolędy, pastorałki, okolędowania i życzenia dobrego roku. Niezwykle aranżacje znanych kolęd, a także mało znanych, czasem znalezionych w głębokich zakamarkach tekstów pastorałek przeniosły nas w czas, gdy narodziło się Dzieciątko. A śpiewali o tym Bartłomiej Janusz z Chobotu, Julia Calikowska z Woli Zabierzowskiej, Zuzia Kulpa z Zakrzowa, Magdalena Wolska ze Słomiroga, w duecie Ola i Madzia Klima z Zakrzowca, w trio Karol, Maciej i Bartek Janusz, Klub Aktywnego Seniora z Zakrzowa, Grupa Rodziców z Zakrzowa, Koło Gospodyń Wiejskich z Zabierzowa Bocheńskiego, Zespół Pieśni i Tańca Zagó-

rzanie wraz z Małymi Zagórzanami, Zespół Melodia z Zakrzowca oraz Zespół Wrzoz z Niepołomic.

Po zakończeniu oficjalnych prezentacji przyszedł czas na tradycyjne wspólne kolędowanie, poprowadzone przez Macieja Ziobro wraz z kapelą. Z nieukrywaną radością cała sala śpiewała popularne kolędy, *Pójdźmy wszyscy do stajenki*, *Przybieżeli do Betlejem pasterze*, ale gdy nadszedł czas na finał i wszyscy śpiewali, że „Bóg się rodzi, moc truchleje”, to już wiedzieliśmy, że następny przegląd musi nastąpić w kolejnym roku.

Organizatorami przeglądu było Centrum Kultury w Niepołomicach wraz z Domem Kultury w Zabierzowie Bocheński. Serdecznie dziękujemy wszystkim za zaangażowanie i pomoc organizacyjną, co przelożyło się na wspaniałą atmosferę całego spotkania i nieukrywane zadowolenie uczestników.

38. Festiwal BAJDUREK

Olena Rudenko, Anna Urbanek

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

Centrum Kultury w Niepołomicach zaprasza dziecięce zespoły teatralne do udziału w 38. Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży BAJDUREK – eliminacje dla powiatu wielickiego

I etap – eliminacje dla powiatu wielickiego odbędą się w Domu Kultury w Zagórzcu w dniach 20–21 kwietnia 2023 roku od godz. 10.00.

Cele festiwalu:

- stworzenie amatorskim zespołom teatralnym możliwości konfrontacji, wzajemnej edukacji teatralnej i wymiany doświadczeń,
- prezentacja dorobku artystycznego dziecięcych i młodzieżowych zespołów teatralnych z województwa małopolskiego,
- promocja wychowania estetycznego dzieci i młodzieży przez teatr,
- poszerzanie wyobraźni i wrażliwości dzieci i młodzieży, a także nauczycieli – instruktorów,
- inspiracja kreatywnych poszukiwań formalnych, repertuarowych i inscenizacyjnych.

Wiek uczestników nie może przekraczać 16 lat.

Czytelnie wypełnione i podpisane Karty uczestnika należy przesłać elektronicznie do dnia 15 marca 2023 roku na

adres: dk.zagorze@kultura.niepolomice.pl lub w wersji papierowej: Centrum Kultury w Niepołomicach ul. Bocheńska 26, 32-005 Niepołomice. Więcej informacji można uzyskać w Domu Kultury w Za-

górzcu, Zagórze 170, 32-005 Niepołomice tel. 12 281 80 52 (w godz. 15.00 – 20.00).

Organizatorem głównym Festiwalu jest Małopolskie Centrum Kultury SOKOŁ w Nowym Sączu, które w II etapie zaprosi zwycięzcę eliminacji powiatowych do udziału w FINALE odbywającym się 13-15 czerwca 2023 r. w Nowym Sączu.

Organizatorem I etapu eliminacji dla powiatu wielickiego jest Centrum Kultury w Niepołomicach.

38. Festiwal BAJDUREK

ELIMINACJE DLA POWIATU WIELICKIEGO

więcej:
www.kultura.niepolomice.pl

Centrum Kultury w Niepołomicach | SOKOŁ Małopolskie Centrum Kultury w Nowym Sączu | MALOPOLSKA

Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni

22 i 23 listopada w zamku niepołomickim odbyło się dwudniowe szkolenie dotyczące bezpieczeństwa w sieci

Wydarzenie zorganizowane przez Stowarzyszenie Miejski Chór Cantata Towarzystwo Śpiewacze w Niepołomicach, Stowarzyszenie Obrony Praw Obywatelskich i Wolności Słowa z siedzibą w Świątnikach Górnych i Fundację Kształcenia Ustawicznego PERITIA z Poznania.

Temat z bezpiecznego korzystania z Internetu został nieco poszerzony przez prowadzących o typowe oszustwa, z jakimi ostatnio możemy się spotkać. Szkolenie było adresowane głównie do ludzi działających w organizacjach pozarządowych i tych na widowni było najwięcej. W pierwszym dniu zajęcia prowadziła pani Monika Łagodzińska, prezes Fundacji.

Nasze zasoby komputerowe – strony, które przeglądamy, sklepy on-line, gdzie kupujemy, fotografie rodzinne, dokumenty, które piszemy, projekty graficzne – są dla większości z nas zupełnie naturalnym światem, w którym się obracamy. Stał się on dla nas „światem równoległym”. Nie wpuszczamy do domu obcych, podejrzanych ludzi, pilnujemy, żeby zamykać auto i torebkę, zachowujemy się ostrożnie na ulicy – to są podstawy naszych zachowań w realnym świecie. Nieco inaczej jest przy komputerze, czyli w naszym świecie równoległym. Jesteśmy bardzo nieostrożni, nie czujemy zagrożenia. Jest takie określenie – „szybszy w palcach niż w rozumie”. Kliknięcie w podejrzany link to tylko mały ruch palcem i nieszczęście gotowe.

Pierwszy dzień szkolenia poświęcony był głównie temu, a najważniejsze tezy, jakie należy pamiętać to:

- Jeżeli przyszedł do nas mail z banku lub jakiegoś urzędu, zwłaszcza jeżeli zawiera link „dla szybszego załatwienia sprawy” – to może być fałszerstwo.

Należy zatelefonować do instytucji i upewnić się, czy rzeczywiście jest to od nich.

- Jeżeli otwieramy stronę i pojawia się opcja „ciasteczka” (cookies), zazwyczaj z pośpiechu klikamy „zgadzam się na wszystko”. Wcale nie musimy – trzeba wejść w „opcje zaawansowane” i odkliknąć wszystko, co się da. Są to na ogół

sprytnie podpisane zgody na wysyłanie nam reklam, na zaliczenie nas do jakichś statystyk, do określania naszej pozycji. Trwa może kilka sekund, ale owocem będzie to, że denerwujących reklam będzie nieco mniej.

- Długość hasła – to zrobiło na słuchaczach największe wrażenie. 8-znakowe hasło złożone z małych liter włamywacz (za pomocą swojego programu) może rozszyfrować w kilka minut. 10-znakowe i do tego z udziałem dużych liter, cyfr lub znaków interpunkcyjnych to zajęcie na kilka lat.

- Róbmy kopie! Znane jest określenie, że osoby używające komputerów dzielą się na tych, co robią kopie i tych, co będą robić. Pani Łagodzińska polecała wysyłanie swych danych „w chmurę”, można też zrobić kopie na różnych nośnikach (pendrivy itp.). Zdania na sali były podzielone – jedni twierdzili, że co nam z kopii „w chmurę”, jeśli padnie sieć internetowa. Inni, że na pendriva można nadepnąć lub zalać kawą i też nic z tego. Ważne jest jedno – tak czy siak – róbmy kopie.

Pani Monika część programu poświęciła narzędziom komputerowym ułatwiającym działalność w różnych NGO-sach, jak program graficzny do projektowania znaków logo, legitymacji, plakatów czy banerów. Polecała też coraz lepsze programy do tłumaczeń na obce języki.

Drugi dzień szkolenia, a dokładnie pierwsza połowa, to prezentacja st. asp. Tomasza Łuckiego z niepołomickiego komisariatu, przypominająca podstawowe zasady bezpieczeństwa i typowe na naszym terenie oszustwa. Jesienią, kiedy dni są krótkie, mgliste i widzialność bardzo ograniczona, nigdy nie zaszkodzi przypominać, że musimy być widoczni na drodze i tu nieocenione są opaski na ręce – pokazano zdjęcia sytuacji na drodze, w jakiej odległości człowiek – bardzo często ubrany w ciemne kolory – jest widoczny w świetle reflektorów samochodu i o ile dalej, jeśli ma odbłaski. W kwestii często ostatnio omawianych wyłudzeń „na wnuczka” st. asp. Łucki uczył słuchaczy, aby odbierając taki telefon, nie wymieniać żadnych imion. Najlepiej

oświadczyć, że się zaraz oddzwoni i zatelefonować na znany nam numer członka rodziny celem weryfikacji ewentualnego nieszczęścia lub wypadku. I jeszcze jedna cenna rada – jeśli wyjeżdżamy na urlop i pozostawiamy dom zamknięty, bardzo nierozsądne jest umieszczanie swoich zdjęć urlopowych na szeroko dostępnych portalach społecznościowych. To tak, jakby powiedzieć włamywaczowi wprost – „zapraszamy, nie ma nas w domu”. Po południu drugiego dnia był wykład online pana Roberta Wacha, który jest autoryzowanym dystrybutorem na Polskę firm produkujących oprogramowania antywirusowe. Pan Robert zwrócił naszą uwagę na konieczność posiadania takiej zapory i instalowania wszelkich aktualizacji posiadanego programu.

Ponadto przypomniał niby oczywistą rzecz – jeżeli korzystamy z darmowego, otwartego sygnału wifi, pamiętajmy nigdy nie przeprowadzać wtedy jakichś operacji bankowych lub zakupowych. Można sprawdzić prognozę pogody czy rozkład jazdy, w zasadzie niewiele ponadto. I jeszcze jedno – patrzeć na ekran. Jeśli przy nazwie strony www pojawia się maleńka kłódeczka, to znaczy, że można bezpiecznie wchodzić, czyli strona jest godna zaufania.

W sumie na szkoleniu wielokrotnie mówiono nam rzeczy, które w zasadzie są nam znane, ale warto sobie to wszystko przypominać i uświadamiać.

Dla naszego bezpieczeństwa. Na koniec anegdota: w kawiarni z napisem „wolne wifi” zasiada klient i prosi o hasło. Kelnerka odpowiada – *trzeba najpierw coś zamówić*. Niezbyt zadowolony prosi o kawę i szarlotkę. Kiedy już dostał ponawia pytanie, na co kelnerka odpowiada: już mówiłam – „trzeba najpierw coś zamówić”, bez spacji.

Reasumując – miejmy oczy i umysł otwarte, kiedy poruszamy się w sieci. Nasz komputer, nawet jeśli w nim mamy tylko zdjęcia rodzinne, przepisy kulinarne i wzory do haftu, to nasza prywatna własność, którą należy chronić.

TERESA URBAN

uczestnik szkolenia z ramienia Chóru Cantata

Wystawa modelarska w Siedlisku

W Domu Kultury Siedlisko w Podłężu miała miejsce wystawa modelarska podsumowująca projekt „Bitwa o Anglię – warsztaty modelarskie”. Odwiedzający mogli obejrzeć łącznie ponad 80 modeli plastikowych i dioram (makiet) wykonanych w ramach tego projektu

Poza cyklem warsztatów modelarskich, odbyły się wcześniej dwie prelekcje tematyczne. Pierwsza to *Archeologia lotnicza II wojny światowej*, podczas której ciekawostki lotnicze przedstawił hobbysta-hitoryk i poszukiwacz wraków samolotów – Krzysztof Sojka oraz druga, już związana ściśle z projektem, pogadanka z warsztatami pt. *Bitwa o Anglię z pokazem praktycznego użycia sprzętu modelarskiego*, które prowadzili pracownicy krakowskiej firmy Agtom: Tomasz Wawerski, Mikołaj Kamieniecki i Tomasz Strojek.

Zgromadziliśmy prace wykonane przez uczestników całego cyklu warsztatów modelarskich odbywających się w naszej pracowni nieprzerwanie od września 2021 roku. Dzięki takim zajęciom w pasjonujący sposób jest przekazywana wiedza – z jednej strony z historii, a z drugiej – z techniki. Okazuje się, iż jest to tematyka, która przyciąga zarówno chłopców, jak i dziewczęta, a w warsztatach brały udział osoby w różnym wieku – dzieci, młodzież i dorośli. Niektórzy rodzice przychodzili na zajęcia wspólnie ze swoimi pociechami.

Wystawę można było odwiedzić 29-30 listopada. Pierwszego dnia odbył się wernisaż. Jest nam ogromnie miło, gdyż przybyli na niego prawie wszystkie osoby uczestniczące w warsztatach wraz z rodzinami i przyjaciółmi. Wystawę odwiedziły także dzieci z przedszkola w Podłężu oraz wiele zainteresowanych tematyką osób. Zaszczycił nas również obecnością Bogdan Rokita – wieloletni modelarz, którego kartonowe modele zdobywają uznanie na różnych wystawach modelarskich. W sumie gościliśmy ponad sto osób.

Spotkanie było także okazją do wystąpienia opowieści modelarskich Piotra Wosia – prowadzącego zajęcia i inicjatora projektu – a także umożliwiło poznanie się miłośnikom modelarstwa z okolic Podłęża, Niepołomic i Krakowa. Rozmowy owocowały wzajemną inspiracją, wymianą pomysłów i doświadczeń.

Podczas wernisażu chętni mogli wziąć udział w losowaniu nagrody, czyli oczywiście

ście modelu samolotu do składania. Był nim Mitsubishi A6M5c Zero w skali 1:48. Nagroda trafiła w ręce Mikołaja – jednego z uczestników warsztatów.

Na wystawie można było zobaczyć głównie modele samolotów z okresu drugiej wojny światowej, zaprezentowaliśmy również modele czołgów i samochodów, miniaturki robotów, a także figurki fantasy używane w grach strategicznych. Oglądając je przez szkło powiększające, można było dostrzec najmniejsze detale, namalowane z wielką precyzją.

Uczestnicy warsztatów podczas odbywających się od września 2021 – dwa razy w tygodniu – zajęć poznali cały proces składania modeli. Włożyli wiele serca i wykazali się nie lada cierpliwością, w skupieniu wycinając najmniejsze ich części, szlifując je, sklejając, malując specjalistycznymi farbami przy pomocy profesjonalnych pędzli i aerografu, a po wyschnięciu – nakładając odpowiednio dobrane kalkomanie. Nauczyli się też, jak zrobić poprawki, gdy coś nie wyjdzie za pierwszym razem. Takie wymagające precyzji i skupienia zajęcia sprzyjają wyciszeniu, są świetne do ćwiczenia uważności, rozwijają sprawność dłoni, czyli małą motorykę.

Większość modeli wiernie odwzorowywała realia historyczne odnośnie np. kamuflażu i oznakowania. W przypadku niektórych autorzy wykazali się większą swobodą i fantazją, korzystając z szerokiej

gamy dostępnych w pracowni modelarskiej farb i kalkomanii, a nawet budując składak, czyli samolot złożony z części pochodzących z kilku różnych modeli. Modele wyeksponowaliśmy w pracowni w atrakcyjny sposób. Część z nich umieściliśmy na lustrach – dzięki temu wszystkie detale można było obejrzeć także od spodu. Pozostałe modele zostały wkomponowane we wspomniane wspaniałe dioramy, wykonane przez naszych autorów. Dioramy, czyli inaczej mówiąc makiet, są świetnym, trójwymiarowym tłem, pozwalającym na ukazanie modelu w kontekście, w historycznej scenerii – np. na płycie lotniska, na polu bitwy, wśród skał, drzew, na piasku lub żwirze. W tworzeniu dioram niezastąpiony udział miał Jakub Szkutnik, na co dzień prowadzący fanpage figurek i gier bitewnych Kubel z farbą.

W holu Siedliska na gości czekał słodki poczęstunek, a na ekranie, przed którym zgromadziła się spora grupa oglądających – wyświetlane było kilkaset pamiątkowych zdjęć z warsztatów, wywołujących uśmiechy i miłe wspomnienia.

Zapraszamy do naszej modelarni wszystkich, którzy chcą spróbować swoich sił w tym niesamowitym hobby.

Projekt „Bitwa o Anglię – warsztaty modelarskie” dofinansowany został ze środków gminy Niepołomice.

AGNIESZKA WASZAK

Dom Kultury Siedlisko w Podłężu

Fabryka Świętego Mikołaja

Ewelina Sosulska

Stowarzyszenie Pomoc Bliźniemu

4 grudnia w Izbie Regionalnej odbyły się warsztaty pod hasłem Fabryka św. Mikołaja dedykowane dzieciom z gminy Niepołomice, organizowane przez Stowarzyszenie Pomoc Bliźniemu i Strawę

Dzięki współpracy, która rodzi różnorodność, mogliśmy zaprosić do udziału w innowacyjnym spotkaniu ponad sto dzieci.

Klimat paleniska, choinek i duetu smyczkowego Lavender Duo przeniósł nas do magicznego świata, w którym powstała rzemieślnicza manufaktura pierników, czekolady, cukierków i lizaków. W specjalnie przygotowanej przestrzeni

mali uczestnicy mogli również wpisać się na kilkumetrową listę grzecznych dzieci, napisać list do Św. Mikołaja jak i przejechać się dorożką. To był piękny dzień, wypełniony radością, gwarem i zapachem świąt.

Wydarzenie, poprowadziła Rozalia Klima, a możliwe było dzięki wsparciu finansowemu wóldarży Miasta i Gmi-

ny Niepołomice, jak i lokalnych firm, m.in. Polskich Zakładów Zbożowych PZZ, Pratt & Whitney i Woodward Poland. Obecność kucyków i choinek w Izbie Regionalnej to zasługa Ranczo Ogród-Dom, którzy bezinteresownie, wsparli działania projektowe. Prezenty dla dzieci przygotowały Firmy Muduko i Wydawnictwo MARTEL, czekoladę do fontanny przekazał „Sklep z herbatą”, a fotorelację wykonała dla nas Dominika Sowa – Fotografia.

Było warto zawalczyć o ten dzień! Z całego serca dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do powstania warsztatów. Wierzymy, że spotkamy się, znów, za rok!

Przy świątecznym stole w Woli Batorskiej

Justyna Bielec, Mariola Grochot

Szkoła Podstawowa w Woli Batorskiej

Święta to czas radości i wspomnień. Czas, w którym spotykamy się co roku na jasełkach lub wspólnym kolędowaniu. Wydarzenia te jednoczą społeczność uczniów i nauczycieli, dlatego są ważnym elementem naszego kalendarza imprez

W tym roku uczniowie Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Woli Batorskiej z klas 4-8 wraz z nauczycielami zebrałi się w sali gimnastycznej, aby obejrzeć krótką

inscenizację przygotowaną przez dzieci uczęszczające na kółko teatralno-filmowe „Nakręcenie” i prezentującą najważniejsze zwyczaje przy wigilijnym stole. Był to tak-

że czas po to, aby odśpiewać znane kolędy i pastoralki. Wypatrywanie pierwszej gwiazdki, puste miejsce przy stole, łamanie się opłatkiem, życzenia – to tylko niektóre z wspomnianych tradycji. Całości dopełniła „żywa szopka”, która stanowiła element dekoracji i całego wystroju.

Dziękujemy ks. Piotrowi, pani Agacie oraz uczniom z klas 8a i 8b, a w tym szkolnemu wolontariatowi, za nieocenione wsparcie w przygotowaniu wystroju, świąteł, muzyki.

Nasz patron Adam Mickiewicz

Małgorzata Rzeszutek-Ślusarczyk, Dorota Górka-Kwinta, Izabela Jasińska
nauczycielki j. polskiego SP w Staniątkach

Dzień Patrona Szkoły w tym roku obchodziliśmy 5 stycznia. Przygotowania do świętowania rozpoczęły się kilka tygodni wcześniej dzięki wprowadzonej w szkole innowacji pedagogicznej pt. Czytajmy Mickiewicza

Przez kilka miesięcy praca nauczycieli języka polskiego skupiała się na rozmiłowaniu w twórczości Mickiewicza. Zorganizowano Dzień Narodowego Czytania, Dzień Głośnego Czytania, Dziadoween, Wieczorne spotkania z Mickiewiczem – międzyszkolna akcja czytania *Pana Tadeusza* oraz lekcje otwarte. Działania związane z patronem szkoły miały na celu popularyzację utworów klasyki polskiej literatury narodowej oraz przybliżenie życia i twórczości wieszczka.

Dzień Patrona Szkoły to najważniejsze święto naszej szkolnej społeczności, dlatego w tym dniu nie było lekcji. Głównym założeniem było zaangażowanie wszystkich uczniów. Panie polonistki przygotowały grę o Mickiewiczu. Uczniowie każdej

klasy tworzyli drużynę, która miała do rozwiązania 10 zadań. Czekwały one na nich w różnych salach. Po każdym wykonanym zadaniu drużyna otrzymywała zakodowaną cyfrę. Nauczyciele z satysfakcją obserwowali pęd do wiedzy, twórczość literacką, filmową, manualną i informatyczną. Po rozwiązaniu wszystkich zadań uczniowie musieli udać się do gabinetu pana dyrektora, gdzie czekał na nich skarb ukryty w starej skrzyni. Żeby ją otworzyć, potrzebny był szyfr złożony z dziesięciu zdobytych cyfr. Wszystkim drużynom udało się otworzyć skrzynię, w której znajdowała się nagroda. Żal było kończyć zabawę, jednak czekały na nas dalsze uroczystości. Po części oficjalnej i odśpiewaniu hymnu szkoły, klasy V i I wystawiły ponadprzeciętny spektakl

pt. *Pani Twardowska*. Znakomita gra młodych aktorów, wspiana dekoracja, oprawa muzyczno-taneczna, barwne stroje pozostawiły odbiorców w zauroczeniu.

Na scenie pojawił się też genialny Adam Mickiewicz, z którym znana w środowisku uczniowskim dziennikarka przeprowadziła wywiad. Mickiewicz fascynująco opowiedział o swoim życiu, dorastaniu, tworzeniu, rodzinie i walce o niepodległość.

Niezwykła rozmowa przeplatana była recytacją wielkich dzieł wieszczka, a także utworów napisanych przez uczniów naszej szkoły. Publiczność zachwyciła także forma ekspresji uczniów recytujących *Redutę Ordona* i *Inwokację*.

W szkole zorganizowano konkurs plastyczny i literacki. Wyjątkowe dzieła zaprezentowano zgromadzonym, a pan dyrektor z wielką radością wręczył nagrody.

Przy tak wzniósłej uroczystości nie mogło obyć się bez poloneza w wykonaniu uczniów klas trzecich. Na szczególną uwagę zasługują wielobarwne stroje ludowe tancerzy. Ten dzień na pewno na długo pozostanie w naszej pamięci.

Nowa czytelnia w Szkole Podstawowej w Staniątkach

Piotr Wojas

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Staniątkach

W Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Staniątkach powstała nowa czytelnia i biblioteka. Remont pomieszczeń i zakup wyposażenia został sfinansowany z Budżetu Obywatelskiego i środków pochodzących z realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa

Potrzeby biblioteki szkolnej były ogromne. Wymagała modernizacji pod każdym względem, zarówno odświeżenia księgozbioru, jak i remontu pomieszczenia.

Planując nasze działania, mieliśmy jeden cel – stworzyć miejsce przyjazne dzieciom, nowoczesne, jasne i bogate w nowości wydawnicze. Uczniowie, rodzice i nauczyciele zgłaszali swoje propozycje książek, które chcieliby zobaczyć na bibliotecznych półkach. Na podstawie zebranych informacji została sporządzona lista, na której znalazły się książki historyczne, przygodowe, popularnonaukowe, lektury, książki w języku angielskim i inne. Zakupiono łącznie 372 pozycje na kwotę 8250 zł.

Biblioteka została również wyposażona w program biblioteczny „e-biblio” i czytnik kodów kreskowych. Technologia znacznie usprawnia pracę bibliotekarza, pomaga w opracowaniu i katalogowaniu księgozbioru. Jest też atrakcyjnym narzędziem dla czytelników. Dzięki temu biblioteka staje się nowoczesna, a przeglądanie księgozbioru jest możliwe z dowolnego miejsca, w jakim przebywa czytelnik.

By rozbudzić zainteresowanie czytaniem, zostały zaplanowane konkursy biblioteczne, w których nagrodami były wartościowe, interesujące i pięknie wydane książki. Jednym z nich był konkurs fotograficzny zatytułowany „Czytam wszędzie”. Uczniowie wykazali się kreatywno-

ścią i wykonali ciekawe zdjęcia. Wszyscy uczestnicy zostali nagrodzeni, a trzy prace konkursowe obecnie są ozdobą czytelnia.

Najtrudniejszym przedsięwzięciem był remont pomieszczenia biblioteki. Wymagał sprawnej organizacji i szybkiego działania. Najpierw trzeba było wynieść około 5 tysięcy książek, usunąć stare regały, stoliki i krzesła. Pomogli w tym uczniowie starszych klas. Na prace remontowe nie mieliśmy wiele czasu, ale dla chcącego nic trudnego. Do pomocy zgłosiło się blisko dwudziestu rodziców naszych uczniów i wspólnymi siłami w ciągu trzech dni biblioteka została powiększona o dodatkowe pomieszczenie wydzielone z sąsiedniej klasy. Dzięki temu uczniowie zyskali czytelnię wyposażoną w nowoczesne i kolorowe meble. W części bibliotecznej stanęły nowe regały. Teraz biblioteka przyciąga swoim wyposażeniem i nowymi książkami, na każdej przerwie gości u siebie czytelników, którzy nie szcędzą słów zachwytu, jak bardzo „wypiękniała”. Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w realizację naszego projektu.

Grinch nie jest wcale taki zły

Katarzyna Kołodziej

nauczycielka języka polskiego SP nr 2 w Niepołomicach

Święta Bożego Narodzenia to magiczny czas. Tym razem uwierzyliśmy w to dzięki członkom zespołu teatralnego Scena Apollo, działającego przy SP nr 2 w Niepołomicach

Grupa składa się z samych dziewczynek z kl. 4-6 i pod okiem opiekunek zespołu przygotowała dla nas na te święta przedstawienie o Grinchu. Pomysł na nie zrodził się spontanicznie i spodobał się wszystkim, ale okazał się wcale niełatwy do wykonania. Przygotowania trzeba było zacząć napisania scenariusza, opracować muzykę, dekorację i kostiumy. O stroje zadbały same aktorki, przy pomocy rodziców oczywiście. A dekoracją zajęły się opiekunki zespołu przy wsparciu dobrych duszyczek. W ten sposób w bardzo krótkim czasie powstał spektakl o Grinchu pod tytułem *Grinch nie jest wcale taki zły*. Dzięki uprzejmości dyrektorki MCDiS spektakle dla uczniów

i mieszkańców gminy mogły się odbyć na scenie w sali widowiskowej. Każdy wie, że to miejsce ma swój klimat, dlatego wszystko musiało się udać. I udało się...

Spektakl o zielonym stworku spodobał się i dużym, i małym. Pokazał, że magia

święt czyni cuda, że warto być dobrym, a także wspierać i wierzyć w innych. Uczniowie, którzy oglądali naszego Grincha we wtorek 13 grudnia, wyszli ze spektaklu zachwyceni.

W środę o 18.00, kiedy już było ciemno i padał gęsty śnieg, odbył się spektakl dla mieszkańców gminy, ale ani zawierucha, ani śliska droga nie pokrzyżowały planów naszym aktorom.

W MCDiS było ciepło, wyjątkowo i magicznie. Publika dopisała, a występ nagrodzono gromkimi brawami. Pełen sukces.

VII Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych

Małgorzata Maśnica-Janik

nauczycielka SPzOI im. Stefana Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

2 grudnia 2022 roku w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim odbył się VII Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych pod honorowym patronatem burmistrza miasta i gminy Niepołomice, Romana Ptaka

Tegoroczne obchody poświęcone były osobom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją. Naszą intencją było uświadomienie naszym uczniom, z jakimi trudnościami zmagają się na co dzień osoby z niepełnosprawnością ruchową. Priorytetem było jednak ukazanie niezwykłej determinacji, która pozwala im mimo wszystko osiągać spektakularne sukcesy w rozmaitych aspektach życia. Mottem tego dnia była myśl: „Realizując swoje marzenia, odnoszę sukcesy”. W sens tych słów wpisuje się postawa Moniki Kukli, absolwentki naszej szkoły, paraolimpijki. Pani Monika była bohaterem dnia. W czasie wywiadu z udziałem gości oraz społeczności szkolnej odpowiadała na pytania dotyczące swojej przygody ze sportem i drogi prowadzącej do sukcesu. Opowiedziała o ulubionych miejscach w gminie Niepołomice, szczególnie polecanych osobom lubiącym aktywnie spędzać czas. Na bazie swoich doświadczeń

pozostawiła ważne przesłanie: drogą do realizacji marzeń jest determinacja w dążeniu do celu.

Kolejnym punktem programu był występ dzieci z Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim. Na scenie pojawili się także pierwszoklasiści z naszej szkoły, którzy zaśpiewali *Piosenkę o pomaganiu*

ludziom. Z kolei ósmoklasistka Karolina Ostrowska zaśpiewała utwór autorstwa Moniki Kuszyńskiej, pt. *Obudź się i żyj*. Na zakończenie nastąpiło podsumowanie III Gminnego Konkursu Plastycznego „Niepełnosprawni: Pozna – Zrozum – Wspieraj”. Dyrektor Monika Bielarczyk oraz Wiesław Bobowski, Dyrektor Wydziału Edukacji wręczyli laureatom dyplomy i nagrody.

Cyklicznie organizowany przez naszą szkołę Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych wpisuje się w promowanie idei integracji wśród lokalnej społeczności. Ma również na celu podtrzymywanie i rozwijanie współpracy z instytucjami, szkołami i placówkami oświatowymi miasta i gminy Niepołomice.

10 lat minęło...

Joanna Bajer

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Suchorabie

9 grudnia 2022 r. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Suchorabie odbyło się coroczne świąteczne spotkanie z firmą MAN Trucks Niepołomice. Udział wzięli w nim: dr Richard Slovák, dyrektor zakładu, Bogdan Lis, manager HR, oraz Paulina Olejniczak, specjalista do spraw komunikacji, przyjaciel szkoły, a także koordynator współpracy. Podczas uroczystości nie tylko złożono sobie życzenia, ale przede wszystkim świętowano jubileusz 10-lecia współpracy – bardzo owocnej, trzeba zauważyć

Początek tego przedsięwzięcia miał miejsce w 2012 roku. Wówczas firma MAN Trucks Niepołomice i Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Suchorabie podpisały list intencyjny o partnerstwie i współpracy, deklarując tym samym wolę umacniania wzajemnych kontaktów. Porozumienie to umożliwiło i rozwinęło szeroko pojętą działalność edukacyjno-kulturalną szkoły, a także w znacznym stopniu wpłynęło na poprawę bezpieczeństwa dzieci w ruchu drogowym.

Firma MAN Trucks rokrocznie przekazuje uczniom placówki kamizelki i elementy odblaskowe, a z myślą o szkolnych wycieczkach rowerowych zakupiła kaski.

W dorobku 10-letniej współpracy znajdują się również: film edukacyjno-instruktażowy *Bezpiecznie na drodze*,

płyta *Odblaskowe piosenki* i książeczka *Bezpieczna droga*. Angażowanie się firmy w działania popularyzujące bezpieczne zachowania na drodze, liczne lekcje bezpieczeństwa, pokazy, happeningi, a nawet audyt *Street Driving Test* z udziałem uczniów są dowodem, że bezpieczeństwo ma dla MAN Trucks ogromne znaczenie, a obrany wspólny cel okazał się kluczem do sukcesu.

Dzięki podjętej współpracy Zespół Szkolno-Przedszkolny w Suchorabie dwukrotnie stawał na podium wojewódzkiego konkursu Odblaskowa Szkoła, promującego ideę noszenia odblasków, a firma MAN Trucks za swoje szczególne zaangażowanie w poprawę bezpieczeństwa na drodze została uhonorowana tytułem Partner Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Świąteczne spotkanie partnerów było okazją do wzajemnych podziękowań, wspomnień i złożenia zasłużonych gratulacji, a całość dopełnił niezwykle występ artystyczny uczniów i przedszkolaków. W magiczny klimat świąt wprowadziły wszystkich kolędy i pastorałki.

Na zakończenie spotkania dyrektor zespołu, Izabela Hytroś, wręczyła firmie MAN Trucks Niepołomice okolicznościową statuetkę upamiętniającą zaangażowanie, pomoc w organizacji przedsięwzięć edukacyjnych, realizację planów dotyczących przyszłości szkoły oraz otwarte serce dla społeczności Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Suchorabie. *Współpraca szkoły w Suchorabie z firmą MAN pokazuje, jak pozytywnie świat biznesu może wpływać na podniesienie standardu szkoły, bezpieczeństwa uczniów oraz jakości edukacji* – powiedziała koordynator współpracy ze strony zespołu, Joanna Bajer.

Podczas swojego przemówienia dyrektor firmy MAN Trucks, dr Richard Slovák, podziękował za wspianą współpracę i zapewnił o jej kontynuacji: *Nasza współpraca pokazuje, że działania w zakresie CSR mogą być niezwykle owocne. To bardzo miłe, kiedy mogą obserwować, że nasza pomoc jest tak świetnie wykorzystywana na rzecz uczniów. Liczę na kolejne 10 lat tak dobrej współpracy.*

Jasełka w Podłężu

Małgorzata Okrzesik

nauczycielka Szkoły Podstawowej w Podłężu

Czas poprzedzający święta Bożego Narodzenia jest czasem szczególnym i z pewnością należy do najpiękniejszych oraz najbardziej wyczekiwanych w roku. 18 grudnia, po trzyletniej przerwie, z inicjatywy Rady Rodziców zorganizowano w Szkole Podstawowej w Podłężu jasełka

Zaproszeni goście, społeczność szkolna i licznie przybyli członkowie rodzin naszych uczniów obejrzeni montaż słowno-muzyczny, który wprowadził wszystkich zebranych w świąteczny nastrój. Przedstawienie zostało przygotowane przez uczniów Szkoły Podstawowej w Podłężu, rodziców i nauczycieli. Aktorzy, ubrani w piękne stroje, które uzupełniała wyjątkowa scenografia – przedstawili sceny związane z narodzinami Jezusa Chrystusa. Oglądaliśmy więc Maryję, matkę Jezusa, św. Józefa, pasterzy, aniołów, ale

także współczesną rodzinę. Inscenizacja przeplatana była kolędami i pastorałkami w wykonaniu uczniów poszczególnych klas. Jasełka przybliżyły wszystkim zebrany klimat zbliżającego się Bożego Narodzenia, a aktorzy swoim wspaniałym występem podbili serca publiczności, która nagrodziła ich gromkimi brawami. W tym dniu odbył się również kiermasz ozdób świątecznych, przygotowanych przez uczniów i Radę Rodziców. Można było też degustować tradycyjne, staropolskie potrawy, zachwycające sma-

kiem oraz wyglądem, a przygotowane przez panie z Koła Gospodyń działającego w Podłężu. Na zakończenie uroczystości głos zabrała dyrektor Hanna Surdy, która podziękowała wykonawcom i złożyła wszystkim zebrany świąteczne życzenia.

Życzenia, kolędy, inscenizacja jasełek pozwoliły poczuć prawdziwie rodzinną atmosferę zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz rozpocząć wspólne, radosne świętowanie narodzin Zbawiciela.

Poznaj – Zrozum – Wspieraj

Ewa Widła

2 grudnia 2022 roku podczas obchodów VII Gminnego Dnia Osób Niepełnosprawnych nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu plastycznego. Temat prac, „Realizując swoje marzenia, odnoszę sukcesy”, nawiązywał do osiągnięć będących udziałem sportowców, artystów, podróżników, którzy przełamali bariery związane z niepełnosprawnością ruchową. Dzięki marzeniom mieli wewnętrzną siłę do sięgania po to, co wydawałoby się nieosiągalne.

Uczniowie w sposób niezwykle twórczy zobrazowali w pracach tematykę konkursu. Pokazali w nich swoją wrażliwość i umiejętność podmiotowego spojrzenia na każdego człowieka.

Lista laureatów:

1) w kategorii uczniów klas 1-3

I miejsce

– Oliwia Bonarska – Zespół Przedszkolno-Szkolny w Niepołomicach, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Włodzimierza Puchalskiego w Niepołomicach

II miejsce ex aequo

– Antonina Śliwa – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

– Gabriela Klima – Zespół Przedszkolno-Szkolny w Woli Zabierzowskiej, Szkoła Podstawowa im. Jana Matejki

III miejsce

– Hubert Kołodziej – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

Wyróżnienia

– Maksymilian Szostek – Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lady Sue Ryder w Niepołomicach (Jazy)

– Aleksandra Brzegowy – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

– Emilia Stępień – Zespół Przedszkolno-Szkolny w Niepołomicach, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Włodzimierza Puchalskiego w Niepołomicach

2) w kategorii uczniów klas 4-8

I miejsce

– Julia Piekarcz – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

II miejsce ex aequo

– Antonina Kisiel – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

– Sebastian Cholewa – Zespół Szkolno-Przedszkolny im. S. Wyspiańskiego w Suchorabie

III miejsce

– Adam Stręć – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

Wyróżnienia

– Julia Szarłowicz – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. S. Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim

– Zuzanna Brykała – Zespół Przedszkolno-Szkolny w Niepołomicach, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Włodzimierza Puchalskiego w Niepołomicach

Wszystkim uczestnikom konkursu dziękujemy za zaangażowanie.

Laureatom gratulujemy oryginalnego, inspirującego ujęcia tematu.

Szopki krakowskie w Niepołomicach

Magdalena Kołodziej

Od 28.12.2022 roku do 8.01.2023 roku w Muzeum w Niepołomicach można było obejrzeć wystawę szopek krakowskich przygotowanych przez uczniów ze szkół w naszej gminie.

Szopki były zrobione w ramach Gminnego Konkursu Plastycznego zorganizowanego przez SP nr 1 im. T. Kościuszki w Niepołomicach przy współpracy z Muzeum Niepołomiczkim. Konkurs miał charakter rodzinny, a jego głównym celem było pogłębianie więzi rodzinnych, a także budzenie właściwych postaw społecznych wobec sztuki, kultury i tradycji regionu krakowskiego. Wszystkie prace zostały wykonane z niebywałą starannością i precyzją. Autorzy zadbali, by nawiązywały charakterem do tradycyjnej Szopki Krakowskiej, tj. przedstawiały sceny narodzin Jezusa Chrystusa w otoczeniu, które koresponduje z architekturą i tradycją Krakowa.

I miejsce

Klara Szostek (klasa VIIIB), Maksymilian Szostek (klasa IIIB) – Społeczna Szkoła im. Lady Sue Ryder w Niepołomicach

II miejsce

Kinga Bagińska (klasa IVD), Helena Bagińska (klasa 1A) – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach

III miejsce

Adam Filipczyk (klasa 1A) – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach

Pozostałym uczestnikom zostały przyznane wyróżnienia:

1. Marcel Jakóbski (klasa II) – Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Stanisława Wyspiańskiego w Suchorabie

2. Milena (klasa VIII), Ewa (klasa V), Zosia (klasa III) Nowak – SSP im. Lady Sue Ryder w Niepołomicach – SP nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach.

3. Emilia Czaplak – (klasa III A) – SP nr 3 im. W. Puchalskiego w Niepołomicach.

4. Sebastian Penar (klasa IIIA) – SP nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach.

5. Szymon Biernat (klasa 1A) – SP nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach.

6. Adam (klasa I), Miłosz (klasa) Deryto – Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Stanisława Wyspiańskiego w Suchorabie

7. Szymon Kotowski (klasa 2D) – SP nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Niepołomicach.

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w tym pięknym przedsięwzięciu, za co otrzymali nagrody: bony do Empiku – ufundowane przez SP nr 1 im. T. Kościuszki – oraz rodzinne vouchery – bilety wejściowe do Muzeum Niepołomiczkiego, ufundowane przez muzeum.

Taneczne sukcesy Akademii Ruchu

Ewa Lipińska-Glica

założycielka i główny choreograf szkoły tańca Akademia Ruchu

9 grudnia 2022 r. w Krakowie odbył się Ogólnopolski Turniej Tańca o Puchar Profesora Mariana Wieczystego w Tańcu Nowoczesnym

To prawdziwy festiwal sportowo-taneczny z różnorodnością stylów. Jest to prestiżowe wydarzenie taneczne, które przyciągnęło wielu zawodników z całej Polski. W tym dniu rywalizowali zawodnicy reprezentujący style taneczne takie, jak: HIP HOP, Modern Jazz, Jazz, Latino.

Wszyscy uczestnicy reprezentowali bardzo wysoki poziom techniczny oraz taneczny, a przygotowane choreografie były bardzo efektowne. Dlatego ogromnie nas cieszy, że tancerze z Akademii Ruchu odnieśli na turnieju wielki suk-

ces, zajmując w swoich kategoriach wiekowych wysokie miejsca:

- I miejsce NEXT LEVEL w kategorii HIP-HOP (Młodzież 17+)
- I miejsce FLOW w kategorii HIP – HOP (Juniorzy 13-16 lat)
- I miejsce SZTOS w kategorii HIP – HOP (dzieci starsze 9-12 lat)
- I miejsce DANCE & FUN 2 w kategorii Inne Formy Tańca (dzieci starsze 9-12 lat)
- II miejsce Jazz2 w kategorii Modern Jazz (Juniorzy 13-16 lat)
- I miejsce Duet – Nikola Postawa

i Nadia Świeczka w kategorii HIP HOP (9-12 lat)

• III miejsce Solo – Gabriela Bolik w kategorii HIP HOP (9-12 lat)

Ogromne brawa i podziękowania należą się również instruktorom za przygotowanie medalowych choreografii: Sylwia Nieradka, Dominika Glica, Ewa Lipińska-Glica, Masha Handzel

Sport w przedszkolu

Agata Żeromska

nauczycielka wychowania przedszkolnego, Przedszkole Samorządowe nr 1 w Niepołomicach

Na początku zawsze przybijamy piątkę, Mamy dużo sportu i się gimnastykujemy tak jakby, Lubię te zajęcia, są megaśmieszne i są fajne gry, Chcę zostać piłkarzem – dzieci tak entuzjastycznie opisują zajęcia sportowe w ramach projektu Niepołomska godzina sportu dla malucha

Od początku października w naszym przedszkolu pod czujnym okiem tre-

nera pana Patryka Brytana, dzieci wykonują ćwiczenia ogólnorozwojowe

z akcentem na piłkę nożną. Dla wielu dzieci to pierwszy kontakt z treningiem oraz trenerem, co cieszy podwójnie. A to wszystko dzięki MKS Puszcza Niepołomska, która wraz z UKS Kazimierz – Niepołomska Szkoła Futbolu, nawiązały współpracę z oddziałami przedszkolnymi na terenie naszej gminy. Jesteśmy bardzo wdzięczni za wspieranie młodych ludzi i rozwijanie w nich pozytywnego obrazu sportu oraz gier zespołowych.

Świąteczny czas w przedszkolu

Ewa Budek, Teresa Kuś

nauczycielki Przedszkola Samorządowego w Woli Batorskiej

Okołoświąteczny okres w przedszkolu był pełen wyłożonej pracy dla wszystkich dzieci. Rozpoczął się ubieraniem choinki, wizytą Świętego Mikołaja, przygotowaniem ozdób choinkowych i upominków. W tym czasie po całym przedszkolu rozchodził się smakowity zapach pieczonych pierników oraz suszonych krążków pomarańczy. Potem ozdabianie ciasteczek, pakowanie prezentów i można było świętować.

W ostatnim tygodniu przed Wigilią najstarsza grupa Misie przedstawiła jaśółka dla wszystkich przedszkolaków oraz pracowników placówki. W tym dniu zo-

stał też rozstrzygnięty rodzinny konkurs na najpiękniejszą szopkę bożonarodzeniową. Okazało się, że szopki są piękne i starannie wykonane, dlatego wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody. Potem przyszedł czas na łamanie się opłatkiem, składanie życzeń oraz wigilijny obiad.

Dzieci z grupy Misie w tym dniu odwiedziły też pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej w Woli Batorskiej, którym wręczyły samodzielnie wykonane kartki świąteczne z życzeniami. Wspólne koledowanie z seniorami wniosło trochę radości w codzienne życie podopiecznych placówki.

Drużyna trenera Tułacza przygotowuje się do startu rundy wiosennej!

11 lutego MKS Puszczą Niepołomice powróci do ligowych rozgrywek. W pierwszym meczu 2023 roku podopieczni trenera Tułacza zmierzą się w Rzeszowie z tamtejszą Stalą. Przypomnijmy, że „Żubry” na własnym terenie pokonały rzeszowian wynikiem 2:1

„Żubry” po pierwszej części sezonu „Zajmują drugą lokatę, mając na swoim koncie 34 punkty. Przy Kusocińskiego 2 pozostali niepokonani – Był to dla nas bardzo dobry rok. Wyniki i forma zespołu pokazała, że idziemy w dobrym kierunku i świetnie zakończyliśmy tę rundę – mówi trener Tułacz.

Zawodnicy Puszczą Niepołomice do treningów powrócili 3 stycznia. Pod czujnym okiem sztabu szkoleniowego przygotowują się do nadchodzącej rundy wiosennej. – Cieszymy się, że wracamy do treningu, że spotkamy się z całą drużyną. Miejsce w tabeli napędza nas do ciężkiej pracy w okresie przygotowawczym – mówi Michał Koj.

Podczas przerwy zimowej z drużyną pożegnał się Erik Cikos, a na wypożyczenie do innych klubów trafili Michał Czarny (Górniki Polkowice) i Grzegorz Aftyka (Polonia Warszawa). Do Puszczą Niepołomice dołączyli natomiast Brazylijczyk, Thiago Rodrigues de Souza, który związał się z „Żubrami” na zasadzie transferu czasowego obowiązującego do 30 czerwca 2023 roku z opcją wykupu. Nasz nowy zawodnik urodził się 18 marca 1997 roku w Brazylii. Mierzy 177 cm wzrostu. Zanim trafił do Polski, reprezentował barwy Cruzeiro, RB Brasil oraz Operario Futebol Clube. Pierwszą drużyną, do jakiej trafił w Polsce, była Sandecja Nowy Sącz. Następnie 17 stycznia 2020 roku przeniósł się do Cracovii. W trwającym sezonie w drugim zespole Cracovii zaliczył 10 występów i spędził na boisku 777 minut, strzelając 2 bramki.

Kolejnym transferem niepołomiczan jest Mistrz Łotwy, Młodzieżowy Reprezentant Ukrainy, mający na swoim koncie występy w Eliminacjach Ligi Konferencji Europy, Roman Yakuba, który podpisał z Puszczą Niepołomice kontrakt czasowy obowiązujący do 30 czerwca 2023 roku z opcją wykupu. Urodził się 23 kwietnia 2001 roku. Mierzy 191 cm wzrostu. Swoją karierę rozpoczynał w młodzieżowych drużynach Szachtara. 30 lipca 2021 roku

przeniósł się do łotewskiej drużyny Valmiera FC, z którą wywalczył mistrzostwo. W jej barwach rozegrał 44 mecze, strzelając 1 bramkę i 4 razy asystując.

Do rozpoczęcia rundy wiosennej pozostał niecały miesiąc. Aby zapewnić sobie miejsce na stadionie podczas

najważniejszych meczów tego sezonu, Puszczą Niepołomice zachęca do zakupu karnetów, które można nabywać od 23 stycznia. Szczegóły w grafice obok.

OLA SĘPEK
MKS Puszczą Niepołomice

WIOSNA Z PUSZCZĄ

NIE MOŻE CIĘ ZABRAKNAĆ W HISTORYCZNYM SEZONIE

DNI SPRZEDAŻY

PONIEDZIAŁEK 23.01
16:00 - 20:00

CZWARTEK 26.01
13:00 - 16:00

WTOREK 24.01
10:00 - 13:00

PIĄTEK 27.01
10:00 - 16:00

ŚRODA 25.01
16:00 - 20:00

CENY

NORMALNY 175 ZŁ

ULGOWY 105 ZŁ

KOBIETY I DZIECI 70 ZŁ

KARNET NIE OBOWIĄDUJE NA MECZACH SANDECJI NOWY SĄCZ ROZGRYWANYCH NA STADIONIE MIEJSKIM W NIEPOŁOMICACH, W TYM NA MECZU Z PUSZCZĄ NIEPOŁOMICE, GDZIE SANDECJA JEST GOSPODARZEM

KUPUJĄC KARNET

MASZ JEDEN MECZ ZA DARMO

MASZ GWARANCJĘ MIEJSCA
NA MECZU Z WISŁĄ KRAKÓW

WWW.PUSZCZA-NIEPOLOMICE.PL

Złote i srebrne medale na Mistrzostwach Polski

W Bojszowach na Śląsku, z udziałem prawie 80 zawodników z kilkunastu klubów, rozegrane zostały 4 grudnia 2022 r. Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Halowych F1N. Modelarze Centrum Kultury w Niepołomicach wrócili z nich z dwoma tytułami: mistrzów i wicemistrzów Polski

Zawodników klasyfikowano w kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy, junior i senior oraz w kategorii młodziczek, czyli dziewcząt, które nie ukończyły 14 lat. Wśród walczących o tytuły mistrzowskie znaleźli się niemal wszyscy najlepsi polscy zawodnicy, a większość z nich gościliśmy podczas zawodów rozegranych w październiku ub.r. w Niepołomicach. Do rywalizacji o najlepsze miejsca włączyli się również modelarze z Centrum Kultury w Niepołomicach. Dziewięciosobowa ekipa naszych zawodników startująca w barwach Aeroklubu Podhalańskiego występowała w kategoriach: młodzik, junior i senior.

Choć w klasyfikacji indywidualnej żadnemu z niepołomicznych modelarzy nie udało się stanąć na podium (niepełna 1,4 sek. zabrakło Michałowi Kuchcie do trzeciego miejsca), to jednak loty naszych zawodników były na tyle dobre, że drużynowo wywalczyliśmy dwa tytuły.

Drużynowym mistrzem Polski w kategorii F1N junior (do 18 roku życia) zostali: Michał Kuchta, Wojciech Dzieciolowski i Antoni Szulc, którzy wyprzedzili OSiR Suwałki i GSML z Gliwic. Natomiast tytuł drużynowego wicemistrza Polski w kategorii F1N senior zdobyli: Alina Gawłowska, Michał Szulc i Krzysztof Gawłowski. Mistrzami Polski w tej kategorii zostali zawodnicy GSML z Gliwic, a II wicemistrzami Polski – UKS Jedynka Hrubieszów.

W grupie młodzików startowali ponadto: Marcel Włodarz, Jakub Niedziela i Jakub Jaworski, którzy wśród dwunastu klubów zostali sklasyfikowani drużynowo na bardzo dobrym szóstym miejscu.

Zawodnikom gratulujemy wyników, a ich rodzicom dziękujemy za zaangażowanie w przygotowania i wyjazd na mistrzostwa. Udany występ naszych modelarzy nie byłby możliwy bez treningów, jakie udało nam się przeprowadzić przed zawodami w hali sportowej

szoły podstawowej im. Lady Sue Ryder w Niepołomicach.

Kategoria F1N modeli szybowców halowych od lat cieszy się w naszym kraju niesłabnącą popularnością, zarówno wśród najmłodszych, jak i starszych sympatyków modelarstwa. Stanowi ona ważny element współzawodnictwa sportowego i znacznie ułatwia późniejszy udział w zawodach modeli o większym stopniu trudności. Mogli się o tym przekonać również nasi modelarze, dla których sukcesy w modelarstwie zdalnie sterowanym czy kosmicznym byłyby trudniejsze do osiągnięcia bez udziału w zawodach halowych. Dużą wagę do rozwoju tej konkurencji przykładają też władze Aeroklubu Polskiego, cze-

go dowodem była choćby obecność na mistrzostwach szefa polskiego modelarstwa – przewodniczącego Komisji Modelarskiej AP, Stanisława Kubita.

Wszystkich, zarówno tych młodszych, jak i starszych, którzy chcieliby zrealizować swoje marzenia o lataniu modelami, głównie szybowcami zdalnie sterowanymi, zapraszamy do jednej z dwóch modelarni Centrum Kultury w Niepołomicach, które działają w Domach Kultury w Woli Batorskiej i Zabierzowie Bocheńskim.

KRZYSZTOF GAWŁOWSKI

instruktor modelarstwa
w Pracowni Modeli Latających i Kosmicznych

Halowe Mistrzostwa Polski Południowej

Joanna Wypiór
KJK Pod Żubrem

Amazonki z KJK Pod Żubrem zakończyły sezon startowy grudniowymi Halowymi Mistrzostwami Polski Południowej w KJK Szary Michałowice. Oto najlepsze wyniki par z Niepołomic

Marta Wypiór na klaczy Gina Royalty – 2. Miejsce w kat. Junior
Victoria Styś na wałachu Corno – 5. Miejsce w kat. Ladies

Natalia Ozga na klaczy Dialektyka Hippica – 5. Miejsce w kat. Open
Aleksandra Biedziak – 5 miejsce w kat. Młodzicy na dużych koniach

Gratulujemy oczywiście zawodniczkom, ale też i trenerom, którzy inspirują, wspierają i uczą. Edyta Kostrzevska, Marta Ginda, Nina Niepomniaszczij, Magdalena Piñero Valiente, Witold Wąsik – wielkie brawa. Dziękujemy za cały rok wspaniałych sportowych emocji i życzymy sukcesów w nowym 2023 roku!

Wyniki: ZawodyKonne.com – konkursy – HMPP HZR, HZT

MKS z Niepołomic wiceliderem I Ligi

Marek Burda
MKS Spartakus

Bardzo dobrze rozpoczęła zmagania w I lidze badmintonu drużyna niepołomiczkiego MKS Spartakus. Po dwóch rozegranych kolejkach (odbyły się w nich cztery mecze) zawodnicy z Niepołomic zajmują drugą pozycję za drużyną Pulslift UKS Nike Suchedniów

Badmintoniści MKS Spartakus Niepołomic zaczęli od zwycięstwa 6-1 nad drużyną UKS Hubal II Białystok. Następnie była nieznaczna porażka 3-4 z drużyną Pulslift UKS Nike Suchedniów. MKS zdobył w ten sposób 4 punkty (3 punkty za zwycięstwo z Hubalem i 1 punkt za porażkę w stosunku 3-4 z drużyną z Suchedniowa). W kolejnych meczach były już pewne zwycięstwa i drużyna zdobyła

komplet punktów, zwyciężając 7-0 z drużyną Uklejna Myślenice, oraz 6-1 UKS Korona Pabianice.

W dotychczasowych meczach niewiele punktów dla Spartakusa zdobyli: Jessica Orzechowicz (8 wygranych w 8 meczach), Bartosz Wata (7 wygranych w 8 meczach), Wiktor Grzyb (5 wygranych z 7 pojedynków), Dariusz Janik (4 z 5 meczy) i Dominika Bartłomiejczuk

(3 punkty w 4 meczach). Drużynę reprezentowali ponadto: Karolina Gajos, Julia Królikowska, Nikola Płuchowska, Emilia Skrzek.

Trenerem jest Robert Fraś
Aktualna tabela I ligi poniżej.

Udział w lidze dofinansowany jest ze środków UMiG Niepołomic oraz Powiatu Wielickiego.

		Punkty	Zwycięstwo	Remis	Porażka	Mecze	Games	Punkty
1	PULSLIFT UKS NIKE SUCHEDNIÓW	10	4	0	0	21 - 7	43 - 19	846 - 709
2	MKS SPARTAKUS NIEPOŁOMIC	10	3	0	1	22 - 6	45 - 15	834 - 569
3	UKS PLESBAD PSZCZYNA	10	3	0	1	19 - 9	42 - 22	849 - 727
4	WWL BADMINTON CLUB GRUPA CYGAN	8	2	0	2	16 - 12	35 - 31	852 - 767
5	AZS UŚ KATOWICE	7	3	0	1	16 - 12	34 - 29	787 - 771
6	TKKF UKLEJNA MYŚLENICE	7	3	0	1	14 - 14	32 - 31	777 - 794

Pół tysiąca karateków na Turnieju Mikołajkowym

Joanna Musiał

AKT Niepołomice-Kraków

Tekst i zdjęcia: Joanna Musiał

17. Turniej Mikołajkowy przeszedł do historii. 3 grudnia karatecy Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków spotkali się w Hali 100-lecia w Krakowie na naszym corocznym święcie

W turnieju wzięło udział ponad pół tysiąca karateków z naszej Akademii. Wydarzenie było połączone z Międzynarodowym Dniem Osób z Niepełnosprawnościami i gościliśmy przy tej okazji karateków z Gruszek, którzy wykonali przed tysięczną publicznością pokaz. Zaprezentowali się na centralnej macie, wykonując podstawowe techniki karate, ćwiczenia sprawnościowe, a także uderzenia w paki. Ich występ wzbudził wiele emocji i wywołał gromkie brawa wśród publiczności. Pokazy sporo kosztowały samych występu-

jących, którzy nie kryli podekscytowania, jednak były także źródłem satysfakcji. Taki występ to dla karateków okazja do pokonywania rozmaitych lęków i budowania wiary w siebie. W nagrodę na każdego czekał medal, pluszowy miś oraz paczka od Świętego Mikołaja.

Jako następni na głównej macie zaprezentowali się zawodnicy biorący udział w Turnieju Pierwszego Kroku. To najmłodsi karatecy z białymi pasami, którzy w formie pokazu zaprezentowali podstawowe techniki karate i wykonali kilka

ćwiczeń sprawnościowych. Następnie zmagania ruszyły już na 5 matach i pojedynki rozpoczęły się wśród nieco bardziej zaawansowanych zawodników. Karatecy rywalizowali systemem każdy z każdym, co gwarantowało wyjście na matę przynajmniej kilka razy. Co więcej, aby stanąć na najwyższym miejscu podium, trzeba było stoczyć kilka zwycięskich pojedynków.

Niezależnie jednak od wyników na każde dziecko czekał medal, prezenty i pluszowy miś, do którego bardzo chętnie tuliły się maluchy.

Wydarzenie wsparli: gmina Niepołomice, miasto Kraków oraz Fundacja Promocji i Rozwoju Sportu PROLAND,

To było wyjątkowe wydarzenie, pełne sportowych emocji i niezapomnianych wrażeń. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli w organizacji tego święta dla naszych najmłodszych karateków.

7 medali dla Kyokushin Niepołomice

Justyna Krosta

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin wziął udział w dwóch turniejach ogólnopolskich: 11 listopada 2022 r. w Łąncucie i 20 listopada 2022 r. w Nowym Targu

W Łąncucie wystartowało 200 zawodników i zawodniczek, w tym 5 dzieci z Niepołomic: Karol Blicharski, Szymon Sobesto, Jakub Salamaga, Tymon Salamaga, Mikołaj Kluba. W zawodach w Nowym Targu uczestniczyło ponad 400 zawodników, a w tym: Łucja Blicharska, Zofia Hebda, Karol Blicharski, Mikołaj Kluba, Marcel Kaleta, Wojciech Mikuda, Antoni Porębski i Zlatomyr Kopior.

Pierwsze miejsce zdobył Karol Blicharski w konkurencji kumite roczników 2010/2011 do 35 kg. Karol zwyciężył dwie walki. Również na najwyższym podium stanął Antoni

Porębski w kategorii kumite dzieci z roczników 2013/2014, wygrywając jednogłośnie aż cztery walki.

Warto podkreślić, że był to debiut Antka na zawodach. Pierwsze miejsce zdobył także Mikołaj Kluba w Nowym Targu w konkurencji kumite 2013/2014 do 30 kg, wygrywając trzy walki w tym dwie przed czasem. Natomiast walkę finałową Mikołaj zwyciężył w terminowym czasie, lecz ze znaczną przewagą. Mikołaj zdobył również srebrny medal w Łąncucie w kategorii 2014/2013 do 30 kg, wygrywając dwie walki.

Na drugim miejscu podium znalazła się Zofia Hebda w kategorii 2014/2013

powyżej 30 kg. Zosia w pięknym stylu zdominowała swoje przeciwniczki i zwyciężyła 3 walki.

Trzecie miejsce zdobył Tymon Salamaga w kategorii 2010/2011 do 35 kg. Tymon zwyciężył 2 walki, pokazując bardzo ciekawy styl. Natomiast walkę o wejście do półfinału przegrał z kolegą z klubu Karolem Blicharskim. Brązowy medal zdobyła Łucja Blicharska w konkurencji kumite roczników 2011/2012 powyżej 35 kg, wygrywając 2 walki.

Wróciliśmy z zawodów zadowoleni z odniesionych sukcesów, lecz nie zwalniamy tępa. Wiemy, że stać nas na jeszcze więcej. Trenujemy dalej, bo wkrótce czekają na nas kolejne zawody.

Gratulacje dla zawodników za odniesione sukcesy oraz dla tych, którzy tym razem musieli zabrać ze sobą tylko doświadczenie. Gratulacje również dla trenera Wiesława Krosty za wyniki podopiecznych.

Tai chi

Jerzy Mirocha

instruktor

W dzisiejszych czasach ludzie pragną zachować zdrowie, ale często nie wiedzą, jak to właściwie zrobić. Poszukują porad u różnych lekarzy, zażywają leki i suplementy. Szukają także przeróżnych metod i form ruchu, aby zachować sprawność i zdrowie. Jedną z doskonałych metod, która może być spełnieniem tych poszukiwań, jest chińska sztuka tai chi.

Tai chi liczy sobie już tysiące lat. Ruchy tu stosowane są pełne wdzięku, tempo ćwiczeń powolne, ale korzyści, jakie daje jej uprawianie, bardzo duże. I jest to jedna z nielicznych form ćwiczeń fizycznych, gdzie nie należy używać siły. W tai chi, w przeciwieństwie do innych dyscyplin, gdzie kładzie się nacisk na zewnętrzny rozwój fizyczny, adept ukierunkowywany jest na rozwój ciała i umysłu.

Rozluźnienie mięśni z uwzględnieniem każdej partii w sposób znaczący wpływa na zahamowanie bądź ograniczenie dolegliwości ze strony układu kostnego, szczególnie bólu kręgosłupa.

Tai chi to także cały system różnego rodzaju oddechów, których celem jest zrelaksowanie i odprężenie organizmu człowieka. System ten, zwany chi kung, jest integralną częścią tai chi. Prawi-

dłowy oddech chi kung poprzez właściwe dotlenienie organizmu przywraca zdrowie, odmładza organizm i spowalnia proces starzenia. Symbolem tai chi jest koło yin-yang, czyli jedność czy też zespolenie. Tak też należy rozumieć połączenie ruchu z oddechem, oddechu z umysłem. Koncentracja umysłu na ruchu fizycznym jest niezbędna podczas całego cyklu ćwiczeń. Cierpliwość, wytrwałość i regularna praktyka jest konieczna, by osiągnąć efekty w praktyce tai chi. Systematyczne ćwiczenia przyniosą także po pewnym czasie, różnym dla różnych osób, efekty terapeutyczne.

Chętnych do praktyki tai chi bądź innej formy ruchu zapraszamy do Sokoła w Niepołomicach, ul. Kościuszki 18, bądź odwiedzenia naszej strony: ptgsokol.pl

X Półmaraton po Puszczy Niepołomickiej

Szymon Ubran

współorganizator biegu

Wystartuj w biegowym Półmaratonie lub Leśnej Dziesiątce albo ścigaj się na rowerze w wyścigu Gravel w Puszczy. To wszystko już 21 maja 2023 roku w pięknej i pełnej tajemnic Puszczy Niepołomickiej

Serdecznie zapraszamy na jubileuszową, dziesiątą edycję Półmaratonu po Puszczy Niepołomickiej i Leśnej Dziesiątce – zawodów co roku przyciągających tłumy biegaczy. Tego samego dnia, przed biegaczami, na trasę wyruszą kolarze rywalizujący w siódmej edycji wyścigu Gravel w Puszczy.

Zawody odbędą się na poprawionej w zeszłym roku trasie, pozytywnie przyjętej zarówno przez biegaczy, jak i kolarzy. Poprowadzona jest najpiękniejszymi zakątkami Puszczy Niepołomickiej, ma urozmaiconą nawierzchnię i daje wiele okazji

do wyprzedzania. Start i meta zawodów znajduje się na ulicy Droga Królewska, przy Polanie Sitowiec.

Niezależnie od tego, czy jesteś zaawansowanym zawodnikiem, uprawiasz sport rekreacyjnie czy stawiasz dopiero pierwsze kroki w bieganiu lub kolarstwie – to idealne zawody dla Ciebie!

Zawodnicy będą korzystać z profesjonalnego systemu kontroli czasu, a trasa będzie zabezpieczona i wyraźnie oznaczona. Wszyscy otrzymają pamiątkowy medal, a najlepsi w swoich kategoriach – puchary.

X Półmaraton, Leśna Dziesiątka i Gravel w Puszczy nie mogłyby się odbyć bez wsparcia lokalnego samorządu. Miasto i gmina Niepołomice od początku pomagają w ich organizacji, dając wszystkim chętnym możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu.

Zapisy:

Półmaraton i Leśna Dziesiątka: https://chronotex.pl/opis-zawodow/?id_zawodow=862

Gravel w Puszczy: https://chronotex.pl/opis-zawodow/?id_zawodow=863

Zobacz trasę na 21 km:

<https://www.bikemap.net/en/r/10491037>

Zobacz trasę na 10,8 km:

<https://www.bikemap.net/en/r/12258573>

Oficjalna strona zawodów:

<http://proactivesport.pl/>

Wydarzenia na Facebook:

Półmaraton i Leśna Dziesiątka: <https://www.facebook.com/events/1215733359027272>

Gravel w Puszczy: <https://www.facebook.com/events/850758459377362>

Ścisk i tłok w Nowy Rok

Szymon Urban

NiepoKrećę

Niepołomiccy kolarze zrzeszeni w klubie NiepoKrećę rozpoczęli nowy rok w tradycyjny sposób – wspólną ustawką rowerową. Licząca około 30 osób grupa przywitała Nowy Rok jadąc dookoła pięknej Puszczy Niepołomickiej

Trasa przejażdżki liczyła 65 km z niepołomickiego rynku przez Wiślaną Trasę Rowerową, Proszówkę, Dąbrowę i Staniątki z powrotem na rynek.

W ustawce wzięły udział zarówno osoby rekreacyjnie jeżdżące na rowerach, jak i zajmujące wysokie miejsca w zawodach, a nawet pukające do drzwi zawodowego peletonu.

Warto pamiętać, że kolarstwo wyrasta na jedną z najpopularniejszych dyscyplin sportowych w naszej gminie. Dzieje się tak dzięki sprzyjającym warunkom do jego uprawiania, lokalnym zawodom sportowym oraz – być może – istnieniu takich grup, jak NiepoKrećę.

Grupa jest znana z promowania zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu. Od pięciu

lat cyklicznie organizuje przejażdżki rowerowe i angażuje się w poprawę bezpieczeństwa rowerzystów w ruchu drogowym.

Jeśli szukasz grupy, która pomoże Ci w rozwoju i doskonaleniu umiejętności rowerowych, to zapraszamy do NiepoKrećę. Znajdziesz nas na Facebooku oraz Instagramie. Nie zapomnij zabrać ze sobą roweru i mnóstwa pozytywnej energii. Do zobaczenia na szosie!

Tylko dla Mikołajów

W naszym kraju od przeszło 200 lat noc z 5-6 grudnia kojarzy się z długo wyczekiwanymi odwiedzinami Św. Mikołaja, wiozącego na zaprzężonych w renifery saniach całe stopy prezentów. Co roku większość z nas zakasuje rękawy i staje się jego pomocnikami. Sprawiamy bliskim upominki, obdarowując ich równocześnie chwilami radości i wzruszenia. W pierwszy weekend po tym magicznym święcie nadchodzi jednak czas na Bunt Mikołajów

To dzień, w którym nie muszą dbać o innych, dostają szansę pomyślenia wyłącznie o sobie, spotkania się w swoim towarzystwie i fantastycznej zabawy. A że zdrowie i kondycja to w środowisku rzecz ważna, zabawa przyjmuje formę wspólnego biegania.

Bieganie jak bieganie, samo w sobie nie jest niczym wyjątkowym. Fundacja Tres Companeros, jako organizator zawodów, stara się w tym dniu zadbać o odpowiednią, choćby najskromniejszą oprawę. Oprócz przypięcia zawodnikom numerów startowych, wyznaczenia trasy i zmierzenia im czasu, warto stworzyć dookoła pozytywną atmosferę, klimat spójny z tym świątecznym, zimowym okresem.

Już po raz drugi nasze piękne Niepołomice zaprosiły wszystkich do siebie na pięciokilometrowy, czerwony korowód. W tym roku bieg odbył się wieczorem, w świetle latarni i świątecznych iluminacji. Trasa zaczynała się przy niepołomickim zamku, wiodła przez błonia, rynek i park. Postawiliśmy na „korporacyjne” stroje, dodając w pakietach czerwone koszulki i czapeczki jako element obowiązkowy na starcie. W biurze zawodów, przy odbiorze numeru czekały na każdego książkowe upominki i smaczna przekąska od marki Helcom. Na trasie biegu dzwoniły dzwoneczki, medale przyjęły kształt buźki patrona, a na mecie pachniały świeżo pieczone pierniki, zimowa herbata i gorące kakao. Scena przystrojona jemiolą, mikołajowymi saniami i kolorowymi światłami gościła nie tylko najszybszych. Przy dźwiękach świątecznych melodii nagradzaliśmy także zwycięskie trójki kobiet i mężczyzn w pięciu kategoriach wiekowych oraz piątkę cudownie wystrojonych osób, wyłonioną przez wolontariuszy spośród licznej grupy „przebierańców”. Nagrody ufundowały zaprzyjaźnione z Fundacją marki Garmin oraz Salco. Obok sceny w niepołomickim parku od południa trwał kameralny bożonarodze-

niowy kiermasz, oferujący wspaniałości związane z tym przedświątecznym okresem.

Na linii startu stanęło prawie 500 osób!

Mamy nadzieję, że wszyscy bawili się dobrze i ten wieczór zostanie w ich pamięci aż do następnej, tegorocznej imprezy.

Taka frekwencja to dla organizatora ogromna radość i sygnał, że biegowe spotkania mikołajkowe należy dalej dopracowywać, uatrakcyjnić i rozwijać. Marzymy, aby liczbę startujących podwoić, a niepołomicki Bunt Mikołajów wśród aktywnych fizycznie osób uczynić spotkaniem i tradycyjnym świętem, na

które oczekiwać będą z radosną niecierpliwością.

Oczywiście cała impreza nie byłaby możliwa, gdyby nie dobre serca wolontariuszy oraz ogromne wsparcie i osobiste zaangażowanie osób z Urzędu Miasta i Gminy Niepołomice oraz lokalnych instytucji kulturalnych. Mogliśmy także liczyć na pomoc powiatu wielickiego. To wspaniale mieszkać w miejscu tak otwartym na inicjatywy promujące sport i aktywność fizyczną. Dziękujemy!

To co, MIKOŁAJOSTWO? Widzimy się znowu 10.12? Będziecie z nami?

STANISŁAW KUTYŁA

Prezes Fundacji Tres Companeros

SPOJRZENIE W NIEBO 2023

A.D. 2023

Czekają nas w 2023 roku, zjawiska okresowe i niespodziewane. Tych drugich, często najciekawszych i wywołujących u mieszkańców Ziemi dreszcz emocji, często nie potrafimy wcześniej dokładnie przewidzieć. Ponadto w tym roku przypadnie okrągła, 550. rocznica urodzin Mikołaja Kopernika i minie 480 lat od jego śmierci

Natomiast ze zjawisk okresowych, a mimo to zawierających zawsze w sobie choć odrobinę tajemniczości, wystąpią w tym roku na kuli ziemskiej dwa zaćmienia Słońca: 20 IV (obrazkowo-całkowite – czyli hybrydowe) i 14 X (częściowe) – te zjawiska nie będą widoczne w naszym kraju, oraz półcieniowe zaćmienie 5 V i częściowe zaćmienie Księżyca 28 X, oba te zjawiska będą widoczne z terytorium Polski. Jeśli zaś chodzi o naszą gwiazdę, to jej aktywność magnetyczna będzie dość znaczna, jest ona bowiem w fazie podążającej do maksimum w 25 cyklu, a zatem przez najbliższy rok będziemy mogli obserwować dużą liczbę plam, czyli silnych pól magnetycznych w fotosferze Słońca, oraz związane z nimi wyrzuty materii w przestrzeni międzyplanetarnej. Należy zawsze liczyć się z gwałtownym wzrostem jego aktywności, co może pociągnąć za sobą powstawanie rozmaitych zjawisk geofizycznych i zaburzeń nie tylko w pogodzie kosmicznej. Dla bardziej zainteresowanych problemem codziennej aktywności Słońca można będzie znaleźć szczegóły na: www.spaceweather.com

Zaglądając zaś z zainteresowaniem w Kalendarz Astronomiczny Astromat, dowiadujemy się, jakie ważniejsze zjawiska czekają nas w 2023 roku, które zostały precyzyjnie obliczone na podstawie wcześniejszych obserwacji astronomicznych. Wiosna, na którą czekamy zawsze z utęsknieniem, rozpocznie się 20 marca o godz. 22.24, lato: 21 czerwca o godz. 16.58, jesień: 23 września o godz. 08.50, a zima: 22 grudnia o godz. 04.27.

Natomiast 4 stycznia Ziemia w swym rocznym ruchu po orbicie eliptycznej będzie najbliżej Słońca, czyli w peryhelium, w odległości od niego niewiele ponad 147 mln km. Będzie się wtedy poruszała najszybciej na orbicie wokół słońca w 2023 roku, bo z prędkością 30,27 km/sek., czyli prawie 109 000 km/godz. Jest to dla nas pocieszający fakt, że dnia będzie przybywało coraz szybciej. W Nowy Rok Słońce wejdzie o godz. 07.38, a zajdzie o 15.49 – zatem dzień będzie trwał 8 godz. 11 minut i będzie już dłuższy od najkrótszego dnia

roku o 6 minut, co wszystkich powinno napawać optymizmem. Na pocieszenie trzeba przypomnieć, że zima kalendarzowa na naszej półkuli, przynajmniej teoretycznie, jest najkrótszą porą roku. Trwa bowiem tylko – lub aż – 89 dni! W praktyce, jak wiemy z doświadczenia, bywa z nią różnie, bowiem ma swoje ambicje i kaprysy. Ponadto Ziemia zawędruje w lecie, 4 lipca, do aphelium (będzie najdalej od Słońca – prawie 153 mln km).

Zmiana czasu z zimowego na letni, w ramach Unii Europejskiej, czeka nas 25/26 marca, a powrót na czas zimowy, czyli środkowoeuropejski w nocy 28/29 października, chyba że pozostaniemy przy czasie letnim i nie będziemy musieli już więcej cofać zegarków. Jeśli zaś chodzi o święta ruchome, w kościele katolickim, to w 2023 roku, Popielec wypada 22 II, Wielkanoc przypadnie 9 IV, czyli w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca, ta zaś będzie w środę 05 IV, Zielone Świątki 28 V, a Boże Ciało 8.VI.

Księżyc powita Nowy Rok podążając do pełni, a zakończy 2023 rok w fazie tuż po pełni. Ponadto tarcza Księżyca będzie w 2023 roku zakrywać (nazywamy to zjawisko okultacją): Wenus, Marsa(2x) i planetę Uran. Tylko okultację Wenus 9 XI o godz. 11.30 – w dzień – będziemy mogli u nas obserwować przy użyciu lunetki. Ponadto wystąpią liczne koniunkcje, czyli zblżenia na niebie między planetami. Będziemy mogli obserwować zblżenie Wenus do Neptuna i Marsa, a także Merkurego do Saturna, Jowisza i Marsa.

W tym roku kilkadziesiąt skatalogowanych komet okresowych powróci do peryhelium (punkt ich orbity najbliższe Słońca), które będą widoczne tylko przez lornetkę lub teleskop.

Jeśli chodzi o planety, to Merkurego, który zawsze wędruje na niebie blisko Słońca, można będzie zaobserwować nisko nad horyzontem, na zachodnim niebie o zmierzchu lub na wschodzie o świcie. Jeśli pogoda obserwacyjna nam dopisze, to najłatwiej będzie go można dostrzec przed wschodem Słońca z końcem stycznia i maja.

Zaś wieczorem najlepsze warunki do jego obserwacji, będą po 10 kwietnia oraz na Barbórkę 2023.

Wenus wystąpi w roli Gwiazdy Wieczornej, prawie do końca lipca. Potem skryje się nam w promieniach Słońca, by pojawić się na porannym niebie w pierwszym tygodniu września i do końca roku będzie grała rolę Jutrzenki.

Mars, po opozycji 8 grudnia 2022, od początku nowego roku widoczny będzie na wieczornym niebie, stopniowo skracając swą obecność na nocnym niebie, aby 18 listopada 2023 skryć się w promieniach Słońca. Czerwony Mars w swej rocznej wędrówce po nieboskłonie przewędruje po eliptycznej orbicie przez wiele gwiazdozbiorów, począwszy od gwiazdozbioru Barana, Byka, Bliźniąt, Raka, a następnie przez gwiazdozbiór Panny, Wagi i Skorpiona. Pojawi się nam na wschodnim niebie w 2024 roku.

Natomiast Jowisz będzie mógł być obserwowany w styczniu na wieczornym niebie w gwiazdozbiórze Strzelca, coraz to bardziej podążając za zachodzącym Słońcem. 12 IV będzie z nim w koniunkcji. Zobaczymy go w maju na porannym niebie w Rybach, gdzie pozostanie do końca roku. W dniu 3 XI będzie w opozycji do Słońca, potem zaś widoczny będzie przez całą noc, dumnie prezentując nam swoje cztery najjaśniejsze satelity galileuszowe.

Saturn Nowy Rok spędzi – podobnie jak Jowisz – na wieczornym niebie, a 16 II schowa się w promieniach Słońca i dopiero w połowie lutego będzie widoczny na porannym niebie, poprzedzając wschód naszej gwiazdy, goszcząc w gwiazdozbiórze Koziorożca. W drugiej połowie marca przejdzie do Wodnika i z końcem kwietnia będzie widoczny na niebie już przed północą. Następnie, dumnie prezentując nam swe pierścienie, 27 VIII będzie w opozycji do Słońca i wtedy będzie go można obserwować przez całą noc. Od połowy listopada będzie dostępny do obserwacji tylko na wieczornym niebie.

Uran na początku roku będzie widoczny na wieczornym niebie w gwiazdo-

zbiorze Barana, w którym pozostanie do końca roku. Z początkiem maja nastąpi jego złączenie ze Słońcem, aby się nam pojawić w połowie czerwca na porannym niebie, wydłużając stopniowo okres przebywania nad horyzontem. W opozycji będzie 13 XI, a od początku grudnia widoczny będzie na niebie w pierwszej połowie nocy.

Neptun cały rok spędzi w gwiazdozbiore Wodnika. Na początku roku będzie widoczny na wieczornym niebie. W połowie marca zniknie w promieniach Słońca, by pojawić się rano w końcu kwietnia na porannym niebie. W opozycji będzie 19 IX, a od połowy grudnia będzie widoczny

coraz to krócej na wieczornym niebie. Do obserwacji planety Uran i Neptuna musimy użyć lunety.

W tym roku z kilkunastu większych rojów meteorów, które rokrocznie promieniują, polecałbym do obserwacji: Kwadrantydy z maksimum 4 I, którym po północy nie przeszkadzał Księżyc w pierwszej kwadrze, a specjalnie proszę zwrócić uwagę na Ursydy z maksimum 2 VII, które szczególnie w tym roku mogą się popisać jasnymi bolidami, następne będą Perseidy 12/13 VIII i Geminidy z 14 XII. Najlepsze warunki do obserwacji będą mieć te ostatnie – Księżyc będzie w nowiu. W przypadku Perseid – Księżyc będzie cztery dni po ostatniej

kwadrze, a przy obserwacjach Ursyd będzie on przeszkadzał, prezentując się na dzień przed pełnią. Mimo wszystko chyba damy radę!

Korzystając zaś z każdej wolnej chwili, w tegoroczne długie zimowe wieczory, spójrzmy spokojnie w niebo, z niewątpliwie najpiękniejszym gwiazdozbiorem Orionem i pamiętajmy przy tym o przysłowiu: *Gdzieś, gdzie nie sięga ludzki wzrok, schodzi się z rokiem rok.*

Jednym słowem byle do pogodnej i ciepłej wiosny, w tajemniczym 2023 roku.

DR ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne

Luty

Na Boże Narodzenie masz lutego widzenie – pamiętamy doskonale gwałtowne ocieplenie przed świętami, po wcześniejszych obfitych opadach śniegu. Zobaczymy, czy to staropolskie przysłowie sprawdzi się, bowiem z wieloletnich obserwacji wiemy, że trzeba się jednak przygotować na lutowe kaprysy aury. Natomiast możemy nieco precyzyjniej coś powiedzieć o „pogodzie kosmicznej”, czyli co nas czeka w tym miesiącu na firmamencie niebieskim

Z drugiej jednak strony, od samego tytułu „lutowe niebo” każdemu robi się zimno, a przysłowiowe ciarki przechodzą po plecach. W tym najchłodniejszym, a zarazem najkrótszym miesiącu roku, w Małopolsce przybędzie dnia ponad półtorej godziny. Przyznacie Państwo, że brzmi to bardzo optymistycznie. Słońce, chociaż jeszcze nadal przebywa na południowej półkuli nieba, to mimo wszystko systematycznie pnie się po ekliptyce coraz wyżej i wyżej, przez co dnia nam znacząco przybywa. Zatem byle do astronomicznej wiosny, czyli 20 marca.

Z początkiem miesiąca Słońce w Krakowie wschodzi o godz. 7.13, a zachodzi o 16.34; czyli dzień będzie trwał 9 godzin i 21 minut. Natomiast ostatniego lutego, wschód Słońca nastąpi o godz. 6.25, a zachód o 17.20; zatem długość dnia wyniesie już 10 godzin i 55 minut; dzień będzie więc dłuższy od najkrótszego grudniowego dnia roku o 2 godz. i 50 minut. Ponadto w czwartek, 18 lutego, Słońce wstępuje w znak Ryb; w tym miesiącu wykazywać będzie ono znacznie podwyższoną aktywność magnetyczną w 25 cyklu. Dlatego trzeba się liczyć z możliwością pojawienia się wielu dużych, aktywnych grup plam na jego tarczy lub też ze zjawiskiem nagłego wyrzutu plazmy w przestrzeń międzyplanetarną, szczególnie zaś na początku

i w ostatniej dekadzie lutego. Będzie zatem wtedy nasza gwiazda wdzięcznym obiektem obserwacyjnym.

Ciemne, bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, wystąpią na przełomie drugiej i trzeciej dekady miesiąca. Kolejność faz Księżyca będzie następująca: pełnia 5 II o godz. 17.29, ostatnia kwadra 13 II o godz. 15.01, now 20 II o godz. 6.06 i pierwsza kwadra 27 II o godz. 7.06. W apogeum (najdalej od Ziemi) znajdzie się Księżyc 4 II o godz. 10, a w perygeum (najbliżej Ziemi) będzie 19 II o godz. 10.

Jeśli chodzi o planety, to Merkurego będzie można dostrzec o świcie, nisko na porannym niebie, przez cały miesiąc. Najlepsze warunki do jego obserwacji będą w pierwszym tygodniu lutego. Wenus, jako Gwiazda Wieczorna, zachodzi w godzinę po Słońcu, z trudem przebijając się swym blaskiem przez zorze wieczorne. Natomiast czerwony Mars, goszczący w gwiazdozbiore Byka, 5 lutego zbliży się do Aldebarana, najjaśniejszej gwiazdy w tej konstelacji. Będzie przez cały miesiąc widoczny w pierwszej połowie nocy. Jowisza wraz z jego gromadką księżyców można obserwować na wieczornym niebie w gwiazdozbiore Wieloryba, na dobre dwie godziny po zachodzie Słońca. Natomiast już z początkiem miesiąca Saturn

skryje się w promieniach zachodzącego Słońca, by nam się pojawić dopiero na porannym niebie z początkiem marca. Warto też pamiętać, jak przystało nie tylko na miłośników astronomii, iż w niedzielę 19 lutego, przypada 550 rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. Z tej okazji zapraszam, na specjalne czwartkowe (tym razem 16 II godz. 10, 11 i 12) pokazy uruchomienia wahadła Foucaulta, połączone z prelekcją, do kościoła św. Piotra i św. Pawła w Krakowie, a poświęcone jego osobie.

W tym miesiącu nie „przewiduje się” bogatych deszczy meteorów, chociaż 24 lutego przypada maksimum mało aktywnego roju, promieniującego z okolicy „delty” w gwiazdozbiore Lwa. Księżyc, podążający wtedy do pierwszej kwadry, będzie nam w tym czasie przeszkadzał w wieczornych obserwacjach. Jak z powyższego opisu nieba widać, luty – choć krótki – będzie dość interesujący dla prawdziwych miłośników obserwacji nieba.

Jeśli zaś dysponują Państwo wolną chwilą, zachęcam gorąco do wieczornych lub wczesnoporannych spacerów; spójrzmy w niebo, pamiętając jednocześnie o staropolskim przysłowiu: *Gdy mróz w lutym ostro trzyma, tedy jest niedługa zima.*

DR ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne

Drukarki 3D

Druk 3D znajduje zastosowanie w wielu dziedzinach naszego życia. Poza prototypowaniem i domowymi potrzebami, używany jest chociażby w aeronautyce. Części z drukarek niejednokrotnie stosowane są w samolotach, dzięki czemu cała konstrukcja jest lżejsza

Drukowanie przestrzenne zostało opracowane i opatentowane w latach 80. XX wieku i wraz z szybkim rozwojem techniki dotarło pod strzechy 20 lat później. Pierwszym ogólnodostępnym projektem drukarki 3D był RepRap, który jest rozwijany do dzisiaj. Na jego podwalinach powstała jedna z najbardziej rozpoznawalnych firm na świecie, produkująca drukarki 3D do domowego użytku – Prusa Research z czeskiej Pragi, która miesięcznie wysyła 10 tysięcy urządzeń do 160 krajów.

Jedną z metod używanych przez amatorów w domowym warsztacie jest tzw. FDM, czyli nakładanie warstwa po warstwie roztopionego plastiku przeciskanego przez dyszę o niewielkim rozmiarze (0.2 – 0.8 mm). Przy tej metodzie materiał (filament) o znormalizowanej średnicy, zazwyczaj 1.75mm, nawinięty jest na szpule. Za pomocą silnika i zestawu kół zębatych dostarczany jest do bloku grzejnego, gdzie pod wpływem temperatury (180–400 stopni Celsjusza) zmienia się ze stanu stałego w gęstą ciecz, konsystencją przypominającą miód. Drukarka, czyli prosta maszyna CNC sterowana przez komputer, rozprowadza roztopiony plastik na stole, dzięki czemu otrzymujemy gotowy, przestrzenny model 3D.

Stosując różne materiały, możemy otrzymać wydruki o specyficznych właściwościach. Podstawowym tworzywem polecanym dla początkujących jest PLA (polilaktyd), który jest w pełni biodegradowalny i można go wyprodukować np. ze skrobi kukurydzianej. Jest prosty w druku i nie wymaga bardzo zaawansowanej maszyny. Produkty z tego materiału są mało odporne na temperatury powyżej 50°C, dlatego najczęściej wykonuje się z niego proste figurki, ozdoby i elementy konstrukcyjne, pracujące w temperaturze bliskiej pokojowej.

Materiał PETG (polimer), towarzyszący nam w codziennym życiu (między innymi z niego wykonane są pojemniki na żywność, opakowania czy butelki PET), często używany jest podczas tworzenia wydruków 3D. Jest bardziej elastyczny niż PLA, ale równie prosty w druku. Niestety nie jest biodegradowalny, ale poddaje się recyklingowi w stu procentach.

Jeżeli potrzebujemy wykonać elementy konstrukcyjne, które podczas pracy będą narażone na podwyższone temperatury i zwiększone obciążenie, stosuje się materiały takie, jak ABS czy Nylon. Są to filamenty sprawiające więcej problemów podczas drukowania, ale w zamian za to dające dużą wytrzymałość. W ostatnich latach powstają filamenty z dodatkiem włókien karbonowych, dzięki czemu wydruki z takich materiałów są jeszcze bardziej użyteczne.

Inną metodą, często stosowaną przez domowych majsterkowiczów, jest druk z żywic światłoutwardzalnych. Płynna żywica wlewana jest do pojemnika, na spodzie którego znajduje się monochromatyczny wyświetlacz. Platforma (stół) zjeżdżając z góry zanurza się w płynie i przez kilka sekund jest naświetlany przez wyświetlacz, który utwardza żywicę. Następnie platforma wyjeżdża kilka dziesiętych milimetra do góry i naświetlana jest kolejna warstwa, aż do uzyskania pełnego modelu. Takie drukarki są stosowane głównie wtedy, gdy chcemy uzyskać bardzo dokładny model o dużej rozdzielczości i gdy nie zależy nam na czasie. Ciekawostką mogą być żywice zawierające w swoim składzie sproszkowaną ceramikę. Po wydrukowaniu takiego modelu możemy wstawić go do pieca, gdzie cząsteczki ceramiki zlewają się ze sobą, tworząc przedmiot odporny na wysokie temperatury.

Jak zacząć swoją przygodę z drukiem 3D? Wbrew pozorom jest to bardzo proste i dużo tańsze niż jeszcze kilka lat temu. Ostatnio bardzo popularne stały się drukarki produkowane na Dalekim Wschodzie. Najczęściej kupowanym przez początkujących urządzeniem jest Ender 3 – tania drukarka za kilkaset złotych. Jeśli posiadamy więcej środków, to polecam drukarki marki Prusa od naszych południowych sąsiadów. Są kilkukrotnie droższe, ale na pewno warte swojej ceny. Filamenty dostępne są w różnych kolorach i gramaturach, lecz najczęściej na szpulach o wadze 1kg.

Jeżeli zakupimy już drukarkę 3D, potrzebujemy jeszcze modelu przestrzennego oraz programu, który wyślemy drukarce. To taki kod, rozpoznawany i wykonywany przez maszyny CNC. Jeśli chcemy wydrukować jakąś część, najpierw musimy

ją wymodelować w programie CAD, np. SolidWorks lub darmowym i bardzo popularnym Fusion360. W Internecie znajdziemy wiele poradników oraz kursów dotyczących tego zagadnienia. Jeżeli nie czujemy się na siłach, aby tworzyć własne modele 3D, możemy skorzystać z gotowych projektów udostępnionych w Internecie. Najpopularniejszą stroną z takimi modelami jest thingiverse.com, gdzie znajdują się setki tysięcy projektów przygotowanych do wydruku – za darmo!

Kolejnym krokiem po wybraniu modelu do wydrukowania jest przekonwertowanie go na kod, który zrozumie nasza drukarka. Do tego celu służą programy, tzw. slicery. Najbardziej popularnymi są Cura oraz PrusaSlicer. Na początku nie potrzebujemy ogromnej wiedzy z zakresu druku przestrzennego. Wystarczą gotowe profile ustawień wbudowane w program, dzięki którym już możemy drukować modele w dobrej jakości.

Drukarka 3D powoli staje się niezbędnym urządzeniem w domowym warsztacie majsterkowicza. Możemy odtwarzać uszkodzone elementy urządzeń, trudne do zdobycia lub bardzo drogie. Dzięki niej możemy również przygotować różnego rodzaju szablony, mocowania, pojemniki, obudowy itp. W zasadzie jedynym ograniczeniem jest nasza wyobraźnia.

Wydruki 3D mają również zastosowanie w radiotechnice. Projekt realizowany w 2022 roku przez Niepołomicki Klub Krótkofalowców, a dotyczący budowy dwóch zestawów do łączności satelitarnych, wymagał zastosowania specjalnej osłony na antenę nadawczą, zabezpieczającej przed wpływem warunków atmosferycznych. Dotychczas zdobyte doświadczenie pozwoliło mi na zaprojektowanie i wydrukowanie osłony. Wykorzystałem do tego specjalnie dobrany biały materiał o najmniejszym tłumieniu dla fal elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości.

Wszystkich czytelników zainteresowanych nie tylko drukiem 3D, zapraszamy na spotkania klubowe w każdy czwartek od godziny 18.00 (budynek MOA). 73!

PRZEMYSŁAW SZTANDERA
członek Niepołomickiego Klubu
Krótkofalowców

Wielka Zimowa

Wymiana Książek

5 lutego 2023 r.

15:00 - 18:00

Laboratorium Aktywności Społecznej
ul. Bocheńska 26

**DZIECI
ZAPRASZAMY**

na Spotkanie
z Kaczorem Donaldem

ZAPRASZAJĄ:

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice
Biblioteka Publiczna w Niepołomicach
Laboratorium Aktywności Społecznej

BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W NIEPOŁOMICACH
IM. TADEUSZA BIERZWIĄKI

Laboratorium
Aktywności
Społecznej
OWSIE SPACZ

Magiczny czas

19 grudnia w mroźne popołudnie spotkaliśmy się w Laboratorium Aktywności Społecznej na wernisażu wystawy Podgórskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Karola Wojtyły w Krakowie zatytułowanej „Świąteczny czas – magiczny czas”

Podgórskie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Karola Wojtyły w Krakowie już 20 lat zajmuje znaczące miejsce na mapie kulturalnej Krakowa i Małopolski. Z okazji jubileuszu XX-lecia zaplanowano pokazać dwadzieścia wystaw w ciekawych miejscach wystawowych. „Świąteczny czas – magiczny czas” jest dziesiątą wystawą z tego cyklu.

W przestrzeniach Laboratorium Aktywności Społecznej zostały zaprezentowane prace ukazujące magię świąt Bożego Narodzenia poprzez „sztuki wszelkie”, tj. różnorodne malarstwo, w tym ikony, akwarele, rysunek, koronkę klockową, fotografie, różnego rodzaju hafty (wstążeczkowy, matematyczny, gobelinowy, koralikowy).

Wśród artystów Stowarzyszenia są także poeci, którzy zaprezentowali swoje wiersze nie tylko oprawione w antyrachmach, ale przeczytali je osobiście na wernisażu. Mieliśmy okazję posłuchać wiersza pt. *Pierwsza gwiazdka* Anny Mikołajewskiej, tautogramów Elżbiety Żórawskiej-Dobrowolskiej pt. *Narodiny Najwyższego* oraz *Święta*, haiku – wiersza japońskiego Julii Pawlickiej-Dekert pt. *Zima*, a także utworu Doroty Małgorzaty Satoli pt. *Magiczny czas*, napisanego specjalnie na niepołomiczką wystawę.

W kameralnym gronie, w ciepłej atmosferze zgromadzeni goście słuchali magicznych wierszy i oglądali prace krakowskich artystów, które ozdobiły nasze pomieszczenia świąteczno-zimowym blaskiem.

Wystawa była dostępna od 19 grudnia 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.

Autorzy prac wystawionych w Laboratorium Aktywności Społecznej:

Anna Mikołajewska
Bogusława Młynarczyk
Adam Pochopień
Julia Pawlicka-Dekert
Jan Piaskowski
Dorota Małgorzata Satola
Danuta Rzeszółtko
Jadwiga Węgorok
Agnieszka Teklińska-Cichy
Dariusz Przybył

śp. Grażyna Maria Kukurba
Elżbieta Żórawska-Dobrowolska
Anna Miśkiewicz
Krystyna Miśkiewicz

Kilka słów o Stowarzyszeniu

Stowarzyszenie prowadzi działalność wystawienniczą, edukacyjną oraz wydawniczą. PSPSW zrzesza osoby o różnych zawodach, których pasją i potrzebą życiową jest szeroko pojęta sztuka.

Założycielką i pierwszym prezesem PSPSW była aktorka, wokalistka i poetka śp. Danuta Kras. Przez kolejne 10 lat prezesem był znany krakowski artysta plastyk Adam Pochopień, ale w listopadzie tego roku „przekazał pałeczkę” Celinie Wąsowskiej-Syrek, która do tej pory była wiceprezesem. Celina Wąsowska-Syrek jest przewodnikiem wawelskim i od lat tworzy bardzo ciekawe roślinne formy przestrzenne na różne okazje. Do tej pory zorganizowane przez Stowarzyszenie wystawy gościły w wielu krakowskich galeriach, muzeach, kawiarenkach, centrach kultury, dworach, na statkach i w magistracie, a także w Chrzanowie, Brzesku, Olkuszu, Rabsztynie. Ponadto prace naszych członków były pokazywane poza Polską: na Ukrainie, na Słowacji, w Chorwacji, we Francji, na Węgrzech i w Niemczech.

Na przestrzeni lat Stowarzyszenie może wykazać się liczbą ponad 350 wystaw zbiorowych oraz wydaniem 12 niecodziennych almanachów poruszających różnorodną tematykę dotyczącą naszej małej ojczyzny, kilkunastu pocztówek z reprodukcjami prac członków oraz kilkoma kalendarzami ściennymi ukazującymi naszą wszechstronną twórczość.

Członkowie Stowarzyszenia aktywnie biorą udział w konkursach malarskich i fotograficznych, zdobywając nagrody oraz wyróżnienia. W ich gronie jest kilku artystów stosujących nietuzinkowe techniki, jak np. haft matematyczny (Elżbieta Żórawska-Dobrowolska), krakowską koronkę klockową (Jadwiga Węgorok – twórca ludowy), a także piszą ikony oraz tworzą mandale, medaliony na różne okazje i roślinne formy przestrzenne.

Kilka osób za swoją działalność na rzecz miasta zostało uhonorowanych przez Prezydenta Krakowa odznaką Honoris Gratia: Urszula Ormicka, Adam Pochopień, Dorota Małgorzata Satola, Elżbieta Szczepaniec-Cięciak, Jadwiga Węgorok.

AGNIESZKA GRAB

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach
DOROTA MAŁGORZATA SATOŁA
członek PSPSW

Mandale w bibliotece

Zapraszamy do Biblioteki Publicznej w Niepołomicach na niezwykłą wystawę „Mandali”, których twórczynią jest Sabina Dziejdzic – wiceprezes Podgórskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. K. Wojtyły w Krakowie

Jednocześnie w Laboratorium Aktywności Społecznej można zobaczyć wystawę artystów Podgórskiego Stowarzyszenia zatytułowaną „Świąteczny czas – magiczny czas” (link: <https://biblioteka-niepolomice.pl/aktualnosci/relacje/2022/swiateczny-czas-magiczny-czas>).

Sabina Dziejdzic jest twórczynią marki **Mandala Art Sabina Dziejdzic**, z wykształcenia inżynier, arteterapeuta z uprawnieniami pedagogicznymi, instruktor terapii ekspresyjnych, autorka pracy dyplomowej pt. *Mandala jako działanie arteterapeutyczne* pod kierunkiem prof. Wiesława Karolaka. Prowadzi autorskie warsztaty „Mandala – podróż w głąb siebie” oraz zajęcia arteterapeutyczne dla dzieci. W ciągu ostatniego 1,5 roku wystawiała swoje prace na 18 wystawach, zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych wraz z Podgórskim Stowarzyszeniem Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. K. Wojtyły w Krakowie, którego jest Wiceprezesem.

Prywatnie jest mamą 8-letniej Gabrysi, która w wolnym czasie również maluje mandale i pomaga jej w przygotowywaniu warsztatów plastycznych z elementami arteterapeutycznymi.

Tworzeniem mandali zajmuje się od grudnia 2016 r. Jej pasją narodziła się w momencie, kiedy przeżywała duży kryzys zdrowotny, w tym trudności z poruszaniem się. Wówczas malowanie mandali stało się dla niej formą autoterapii. Zapoczątkowało to nowy etap i wyznaczyło nowy cel życiowy. Z zawodu jest inżynierem i prawdopodobnie stąd wywodzi się jej zamiłowanie do kształtów geometrycznych, precyzji i symetrii. Ponadto ma ormiańskie korzenie, więc miłość do ornamentów ma we krwi. Tworzenie mandali wskazało Sabinie Dziejdzic nową drogę, przede wszystkim do pracy z drugim człowiekiem. W związku z tym na przestrzeni ostatnich lat zrobiła roczny kurs instruktora terapii ekspresyjnych, studia z arteterapii i z przygotowania pedagogicznego oraz liczne kursy z dziedziny rozwoju osobistego.

Mandala to unikatowa forma sztuki, podnosząca wibracje artysty, nowego wła-

ściciela oraz otoczenia, który przebywa pośród mandali. Działa uspakajająco, relaksująco, energetyzująco, ale również wzmacnia cechy lub wybrane obszary naszego życia czy też wycisza, jeśli tego potrzebujemy w danej chwili. Mandale mogą być umieszczone w domu, w biurze oraz w każdym innym miejscu, które chcemy upiększyć lub doenergetyzować. Większość prac Saby Dziejdzic tworzona jest na okrągłych podobrazach lub drewnianych deskach. Wypracowana przez nią technika opiera się głównie na akrylach i łączy ze sobą różne materiały, a w szczególności kamienie, kryształy czy wyroby ceramiczne. Jej mandale moż-

na znaleźć również na przedmiotach użytkowych, takich jak stoliki, taborety, szkatułki czy podkładki pod kubki. Inspirację czerpie z siebie oraz ze świata zewnętrznego. Jej celem jest dawanie ludziom piękna, proponowanie rozwiązań oraz odpowiedzi na indywidualne potrzeby. Stąd dużo mandali tworzy na zamówienie z własną intencją zamawiającego.

Więcej informacji na stronie www.mandalasabinadziejdzic.pl oraz FB/ MandalaArtSabinaDziejdzic

SABINA DZIEDZIC
autorka mandali

Spotkanie Andrzejkowe Koła Emerytów

Agnieszka Kowalska, Rafał Solarz
LAS OpenSpace

28 listopada w murach Laboratorium Aktywności Społecznej odbyło się comiesięczne spotkanie członków Koła Emerytów i Rencistów nr 1 w Niepołomicach. Tym razem okazją do zebrania były zbliżające się Andrzejki.

Spotkanie otworzyła pani przewodnicząca – Zdzisława Grochot, również obchodząca w tym dniu swoje święto. Z tej okazji delegacja członkiń Koła złożyła jej imieninowe życzenia oraz wręczyła kwiaty. Następnie powitano gościa honorowego – Szefa Gabinetu Politycznego Ministra Infrastruktury oraz Przewodniczącego Rady Powiatu – Tomasza Tomalę, który podziękował za zaproszenie oraz złożył serdeczne życzenia pani Zdzisławie, a także zebranym gościom. Po części oficjalnej

wszyscy seniorzy zostali obdarowani słodkimi upominkami, wręczonymi przez pana Tomasza oraz Adama Korolę – przewodniczącego Koła. Zebranie było wspaniałą okazją do podsumowania działalności oraz zaplanowania wydarzeń na nadchodzący czas. Seniorzy

mieli zapewnione słodkie przekąski oraz ciepły posiłek. Zarząd zadbał o to, by nikt nie wyszedł głodny. Całe spotkanie upłynęło przy akompaniamencie akordeonu, na którym grał nowy członek Koła – pan Tadeusz Zacharski. Seniorzy bardzo chętnie śpiewali swoje ulubione piosenki, a rozmowom nie było końca. Łącznie w LAS gościliśmy, ponad 80 seniorów.

A u Was – a u Nas świątecznie

Anna Urbanek
Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

9 grudnia odbyło się kolejne spotkanie w bibliotece z cyklu „A u Was – a u Nas”, na którym mogliśmy już odczuć atmosferę wyczekiwanych przez wszystkich świąt Bożego Narodzenia. Przygotowany wigilijny stół stał się zaproszeniem do ciekawych rozmów o naszych narodowych, polskich i ukraińskich zwyczajach świątecznych. Nasze wspólne spotkanie rozpoczęliśmy od jednego z najważniejszych polskich zwyczajów, czyli łamania się opłatkiem i składania sobie życzeń. Był to moment, w którym pozwoliliśmy sobie na radość, wzruszenie, wdzięczność.

Zmarznieci mogli skosztować m.in. tradycyjnego polskiego barszczu z postnym krokicikiem, mieliśmy też okazję zasmakować w aromatycznej ukraińskiej kutii. Przy stole rozgorzały smakowite rozmowy o wielu ciekawych potrawach serwowanych na naszych stołach, o czasie oczekiwania, o adwentowym wieńcu, sianku pod obrusem, pustym miejscu przy stole, o zwierzętach mówiących ludzkim głosem w Wigilijną Noc. Nie zdziwi nas już u naszych sąsiadów czosnek ułożony na rogach stołu czy leżąca pod nim siekiera. Te i wiele innych ciekawych historii mogliśmy wysłuchać przy „wspólnym stole”.

Na przybyłych czekała również piękna choinka, którą, ku ucieście najmłodszych uczestników, wspólnie ubraliśmy. Nie mniejszą radość wywołały słodkie upominki, które otrzymało każde grzeczne dziecko. Wkrótce rozbrzmiały kolędy i pastoralki, te polskie i te ukraińskie, bardziej i mniej znane. Miła, rodzinna atmosfera na dobre zagościła, szczególnie gdy na stołach zawitały świeżutkie, domowe pierniczki. Chyba nikt nie oparł się pokusie ich ozdabiania. Kolorowe, smakowite arcydzieła

przechodziły z rąk do rąk, bo największą radością było podarowanie udekorowanego pierniczka drugiej osobie. Wokół stołu krzątały się również nasi wolontariusze, doglądając, aby nikomu z gości niczego nie zabrakło. To z ich pomocą dzieci oraz dorośli mogli wykonać oryginalne świąteczne ozdoby, mieniące się kolorami choinkowe bombki oraz piękne, papierowe gwiazdy. Śpiew kolęd, dobre słowo, którym się dzieliliśmy, dzieci igrające wokół świątecznej choinki, palce klejące się od słodko-kwaśnego lukru, ciepło i nadzieja w nas, a prawdziwa zima za oknem....Dziękujemy za to wyjątkowe spotkanie!

**KSIĄŻKOWE POLECAJKI KATARZYNY SLANY.
PRZEWODNIK PO DOBRYCH KSIĄŻKACH DLA DZIECI**

Drogocenny Kamyczek – o najnowszej książce Jarosława Mikołajewskiego

D*rogocenny Kamyczek* Jarosława Mikołajewskiego to książka piękna i mądra, dlatego zdobyła wyróżnienie literackie w tegorocznym konkursie Książka Roku Polskiej Sekcji Ibby. Omawiany utwór zbliżony jest do wyciszonej, subtelnej, ascetycznej poezji. Pisarz stosuje znakomite środki artystyczne, aby uczynić opowieść wielowarstwową interpretacyjnie. Bazuje na dominującej metaforze – linii brzegowej, która nie jest linią demarkacyjną między morzem a plażą. Co więcej, nieustannie się zmienia, gdyż napływające fale unieważniają poprzednie linie. Mała Basia lubi jedną stopę zanurzać w piasku, drugą maczać w morzu, a najbardziej lubi spacerować wzdłuż brzegu. Dziewczynka nie identyfikuje się z plażującymi dziećmi, tradycyjne zabawy ją nudzą. Artysta kieruje uwagę czytelnika na empatyczną i wrażliwą Inną, konkretnie Basię, która decyduje się na samotny spacer wzdłuż linii morza. *Drogocenny Kamyczek* może fascynować każdego czytelnika, zmienia bowiem nasze postrzeganie i odczuwanie świata. Niewątpliwie zachęca do spokojnej wędrówki zwieńczonej spełnieniem. Spacer wzdłuż morza ma znaczenie katarskie. Dzięki niemu

Basia znajduje na styku plaży i morza wiele rozmaitych rzeczy. Odgrywają one kluczową rolę zarówno dla znalazcy, jak i dla tych, którzy rzeczy te zagubili, bo szli zbyt szybko, myśląc o stu sprawach, patrząc obsesyjnie w telefon. Czytelnik zdaje się na Basię i zamiast pędu wybiera własną ścieżkę. Śledzi z uwagą, co jest przed nim, nad nim, w wodzie i w piasku. Linia brzegowa kumuluje różności wszelakie. Dla powierzchownych ludzi to mało wartościowe rzeczy. Dla Basi najpiękniejsze skarby uchwytnie tylko dla wybranych. Tych, którzy widzą, obserwują, myślą i potrafią nadać nietuzinkowym skarbowi sens. Książkę tę polecam czytelnikom w każdym wieku. Dużi skorzystają najbardziej, ponieważ potrzebują, przeżyć i zobaczyć to, co intuicyjnie odkryła Basia. Być może docenią wówczas moc kojącej wędrówki, a zwykłe rzeczy, które, jak mówi Basia: „[...] przyniosło mi morze, a dał mi brzeg” [DK], potraktują w duchu dziecięcym jako skarby przeznaczone dla duszy i zakotwiczone w pamięci. Utwór Mikołajewskiego jest familijną przypowieścią. Dzieci z radością dotrą do kolejnych jej den. Odkryją także, że lektura koi zmysły, zachęca do refleksji, pozwala

„*Drogocenny Kamyczek*”, Jarosław Mikołajewski, il. Anna Mrowiec, Wydawnictwo Słowne, Warszawa 2002. Bajka uspokajanka.

przystanąć, odetchnąć, nadać znaczenie znalezionemu skarbowi, który w końcu zyskuje wartość nie lada, bo wspomnieniową, sentymentalną. Czy nie z takich właśnie magicznych chwil powinno być utkane dzieciństwo, by móc pięknie do niego wracać w dorosłości?

DR KATARZYNA SLANY

literaturoznawca, badaczka współczesnej literatury dziecięcej i młodzieżowej

Dom Kultury w Zagórze

Zespół Pieśni i Tańca
ZAGÓRZANIE

ogłasza

ZAPISY

DZIEWCZYNKI I CHŁOPCY
do grupy młodszej
w wieku od 7 do 11 lat
do grupy starszej
w wieku 12 - 17 lat

szczególne:

Dom Kultury w Zagórze
tel. 12 281 80 52

Koncert mikołajkowy dla seniora

Maria Strzelec

instruktor Domu Kultury w Zabierzowie Bocheńskim

Przyjemnie patrzy się na ludzi, którzy są radośni i uśmiechnięci, mają chęci do spotkań i twórczej aktywności. Tacy są seniorzy działający w Klubach Aktywnego Seniora w naszych domach kultury. Czas seniora to może być początek nowego, aktywnego życia.

Centrum Kultury w Niepołomicach otacza opieką seniorów, którzy korzystają z naszej oferty. Podczas cotygodniowych spotkań rozwijają swoje pasje, poprawiają sprawność fizyczną, tworzą piękne rzeczy, nawiązują trwałe więzi przyjaźni, doskonale się bawią. Widać to było podczas mikołajkowych spotkań zorganizowanych 7 i 8 grudnia 2022 w Domach Kultury w Zabierzowie Bocheńskim i Zagórzcu, na które zostali zaproszeni seniorzy z Klubów

Aktywnego Seniora z całej gminy. Obydwa spotkania miały uroczysty charakter podkreślony koncertami panów Dominika Kwaśniewskiego i Olka Talkowskiego, którzy zabrali wszystkich w muzyczną podróż.

Burmistrz miasta i gminy Niepołomice pan Roman Ptak oraz pani Małgorzata Gajda, dyrektor Centrum Kultury w Niepołomicach, życzyli seniorom dalszych twórczych lat, radości z czasu dla siebie oraz wykorzystania w pełni swojego doświadczenia.

Każdy gospodarz pragnie dobrze ugościć tych, których zaprasza do siebie. Do tego zwyczaju nawiązali też gospodarze spotkań. Był więc ciepły poczęstunek, bo za oknem zima, było też coś słodkiego na dodanie energii

do biesiady. Stoły udekorowane zostały lampionami, które przygotowali seniorzy na zajęciach, bo w ramach działalności Klubów Aktywnego Seniora możliwe jest niemal wszystko. Oba wieczory upłynęły w miłej, radosnej atmosferze.

Podziękowania kierujemy do tych, którzy włączyli się w przygotowania, instruktorom domów kultury, Kołom Gospodyń Wiejskich i seniorom, którzy zaoferowali nam swoją pomoc.

Wspominali Janinę Bednarczyk

Marianna Matek

kronikarz sekcji EIR ZNP w Niepołomicach

Jak trudno żegnać na zawsze kogoś, kto jeszcze mógł być z nami! Ale człowiek żyje tak długo, jak długo żyje pamięć o nim. I choć nie każdy tworzy wielkie dzieła, to każdy tworzy historię. Choćby naszą, rodzinną. By pamięć o naszych bliskich ocalić od zapomnienia, trzeba wspomnieniami się dzielić z innymi. Jeśli będziemy pamiętać o bliskich, to ci, którzy przyjdą po nas, także o nich nie zapomną.

Członkowie Sekcji Emerytów i Rentystów ZNP w Niepołomicach na spotkaniu 4 listopada 2022 r. wspominali zmarłą koleżankę – Janinę Bednarczyk z Podłęża. Pani Bednarczyk uczestniczyła w spotkaniach sekcji od wielu lat, brała udział w różnych uroczystościach, a w czerwcu tego roku była na wycieczce w Kazimierzu Dolnym i Nałęczowie. Nikt nie spodziewał się, że opuści nas tak szybko i nagle...

Koleżanka Jasia urodziła się w 1943r. w Podłężu. Ukończyła Liceum Pedagogiczne w Krakowie przy ul. Skalecznej. Początkowo pracowała w Szkole Podstawowej w Koźmicach Wielkich jako nauczycielka historii, gdyż ukończyła Studium Nauczycielskie o kierunku: historia z wychowaniem obywatelskim. Od 1965 do 1991 r. pełniła funkcję

dyrektora w Szkole Podstawowej w Zakrzowie. W tym czasie ukończyła studia magisterskie w zakresie historii. Ostatni rok szkolny 1991-1992 przepracowała jako nauczycielka w Szkole Podstawowej w Woli Batorskiej. Od 1992 r. przebywała na emeryturze. Została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi Uchwałą Rady Państwa za 20 lat wyróżniającej pracy pedagogicznej. W 2013 r. uchwałą Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego otrzymała odznakę za 50-lecie przynależności do ZNP.

Zmarła nagle 11 września 2022 r. w Podłężu. Koleżanka Jasia była osobą skromną, taktowną, koleżeńską. Dla każdego znalazła ciepłe słowo i uśmiech. Pożegnaliśmy ją 14 września 2022 r. w Podłężu, uczestnicząc we mszy świętej w jej intencji, składając wieniec i zniczą na jej grobie oraz zamawiając mszę św.

Kiedy odchodzi ktoś bliski – pozostawia po sobie żal, smutek, czasem także to, że nie wszystko zostało wypowiedziane. Koleżanka Jasia odeszła – żegnana przez rodzinę: córki, zięciów,

wnuki i krewnych. Żegnali ją również jej uczniowie z różnych roczników. Było dużo koleżanek i kolegów z miasta i gminy Niepołomice. Ksiądz, celebrant mszy pogrzebowej z Podłęża, wygłosił wiele ciepłych i życzliwych słów o zmarłej.

4 listopada – jak co roku – spotkanie naszej Sekcji Emerytów ZNP było poświęcone wspomnieniom śp. Jasi Bednarczyk. Po spotkaniu udaliśmy się do kościoła parafialnego w Niepołomicach, gdzie uczestniczyliśmy we mszy św. zamówionej przez nas za zmarłych nauczycieli z miasta i gminy w Niepołomicach.

Koleżanko Jasiu! Będziemy o Tobie pamiętać! Bo jak napisała Wisława Szymborska *Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięcią im się płaci.*

Niezbędne elementy tożsamości

Niekiedy ktoś zadaje nam pytanie, jakie sprawy są dla nas naprawdę ważne. I wtedy jest dość trudno wymienić jakiś jeden czynnik, bo przecież życie ma wiele różnych aspektów. Coś innego może być ważne w życiu rodzinnym, coś innego w pracy zawodowej, jeszcze coś innego na urlopie. Inne cele stawiamy sobie w młodości, a inne w wieku dojrzałym. Odpowiedź jest równie trudna, jak określenie, który element samochodu jest najważniejszy. Przecież niezbędne są nie tylko silnik i hamulce, ale także podwozie, światła, karoseria, układ kierowniczy, zawieszenie, skrzynia biegów, koła i mnóstwo innych detali. Gdyby któregoś z nich zabrakło – bezpieczna jazda nie byłaby możliwa. Analogicznie – wiele jest elementów naszej tożsamości, które są nam niezbędne w życiu.

Zacznę od „ciekawości”. I to zarówno ciekawości otaczającego nas świata, jak też ciekawości samego siebie. Po pierwsze dlatego, że różnorodność przyrody jest zachwycająca – a my sami jesteśmy jej elementem, a po drugie dlatego, że w otoczeniu i w nas samych następują zarówno przewidywalne cykle, jak również niespodziewane zmiany. Dodać należy, że z „ciekawością” ściśle łączy się „umiejętność zadawania pytań” oraz poszukiwanie różnych odpowiedzi. Jak wiadomo – dobrze sformułowane pytanie może otworzyć oczy na jakiś problem.

Kolejnym elementem niezbędnym jest „odporność na manipulację”. Nie brakuje przecież wszelkiego rodzaju oszustów, którzy bardzo chętnie skorzystają z cudzej łatwowierności. Wprawdzie w dawnych czasach także nie brakowało niegodziwców, którzy okłamywali i okradali innych, ale obecnie różne urządzenia elektroniczne pozwalają działać na odległość i to od razu na mnóstwo potencjalnych ofiar. Wzmocnienie „odporności na manipulację” można osiągnąć poprzez wyrobienie w sobie własnego zdania oraz „umiejętność krytycznego myślenia”. Niektórzy ludzie w sposób naturalny potrafią podawać w wątpliwość przekazywane im poglądy i opinie, ale są też tacy, którzy muszą się tego nauczyć.

Jednak pomimo świadomości niebezpieczeństw – naprawdę warto mieć „pozytywne nastawienie” do teraźniejszości, „nadzieję” na przyszłość i „wdzięczność” dla przeszłości za to, co nas dotychczas spotkało. Zamartwianie się tym, „co było”, „co jest” i „co będzie” nie daje żadnych korzyści, a jedynie powoduje frustrację. A przecież kolejnym czynnikiem, o który warto się starać, jest tak zwany wewnętrzny spokój. Mam tu na myśli mocne przekonanie, że realizujemy swoje życie zgodnie z własnym planem i postępujemy zgodnie z własnym sumieniem. Oczywiście nie zmienia to faktu, że wciąż powinniśmy się doskonalić i pracować nad sobą. Niezwykle istotne jest również to, żeby znaleźć dla siebie „ważny cel”, który wymaga współdziałania z innymi osobami. Może to mieć związek z pracą zawodową, ale równie dobrze może to być działalność społeczna lub związana z jakąś pasją. Oczywiście wybór tego „celu” wymaga głębokiej refleksji i samoświadomości, bo przecież musi być on zgodny z przyjętymi przez nas życiowymi priorytetami.

Na koniec felietonu zostawiłem dwa czynniki o podstawowym znaczeniu, choć są one w zasadzie oczywiste. Mam na myśli praktykowaną przez nas „aktywność” oraz „dobre zdrowie” (zarówno fizyczne, jak też emocjonalne). W tych sprawach wiele zależy od naszej umiejętności zadbania o samego siebie. Bo przecież nikt nie może się za nas gimnastykować, zdrowo się odżywiać, spacerować ani myśleć. I nikt za nas nie zadba o zrównoważoną realizację wszystkich aspektów naszego życia. W dużym stopniu od nas samych zależy – czy nasze życie jest kompletne, tak jak gotowy do jazdy samochód, który ma zainstalowane wszystkie niezbędne podzespoły.

Puentą tego felietonu niech będzie stwierdzenie, że chociaż wymienione powyżej elementy naszej tożsamości mają naprawdę wielkie znaczenie – to przecież z reguły nie nauczyliśmy się ich w szkole. Dowiadujemy się o nich albo od życzliwych nam osób, albo z osobistych doświadczeń. I ta nauka nigdy się nie kończy.

Niezbędne samo-dokształcanie

W szkole nie uczą o ciekawości,
o poznawaniu siebie samego
i o krytycznym myśleniu, czyli
każdy sam musi uczyć się tego.

MARCIN URBAN

SZTUKA EUROPEJSKA

Karnawał

Po adwentowym przygotowaniu do Bożego Narodzenia oraz radości z Narodzenia Dzieciątka następuje okres zabaw zwany karnawałem

Nazwa wywodzi się od łacińskiego wyrażenia *carnem levāre* (włoskie: *carnevale*), oznaczającego pożegnanie mięsa (*caro* – mięso, *vale* – bywaj, żegnaj), bowiem po czasie tanecznych szaleństw i nadmiernej konsumpcji następował w Kościele katolickim długi okres postu, kiedy wstrzymywano się od jedzenia mięsnych dań.

Inną wersją pochodzenia słowa „karnawał” jest łacińskie *carrus navalis*, oznaczające wóz w kształcie okrętu, biorący udział w procesji świątecznej ku czci bogini Izydy, a później Bachusa w starożytnym Rzymie. Taka lódź przewodziła paradzie podczas rzymskich bachanaliów ku czci boga wina i płodów rolnych. Odpowiednikami tego samego święta w Grecji były Dionizje. W tym czasie uczestnicy obchodów bawili się przy winie, często się przebierając. Zwyczaj ten mocno związany był z kultem płodności. Tańce były nieodłączną częścią zabawy, gdyż wierzono, że im ktoś będzie wyżej podczas nich skakał, tym lepiej będzie rosło zboże.

W średniowieczu czas ten rozpoczynała „parada głupców”, bowiem nie obowiązywał żaden porządek ani moralny,

Nieokreślony malarz wg Pietro Longhi, „Salon gry (II Ridotto)”, koniec XVIII w., ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Pracownia fotograficzna MNK.

ani społeczny, wszystko było wolno. Zabawy karnawałowe nie różniły się wiele od dzisiejszych. Tańczono i bawiono się niezależnie od pochodzenia i materialnego statusu.

Na polski dwór zwyczaj ten przywędrował dzięki królowej Bonie i włoskim osadnikom. Został też wzbogacony o włoską tradycję bali maskowych i kostiumowych. Polskie zapusty w Krakowie nazywano burkotami, a w Warszawie redutami (w XVII wieku). Z czasem tego rodzaju bale stawały się coraz powszechniejsze i zaczęto je urządzać w teatrach, restauracjach i prywatnych domach. Huczne zapusty w dworach szlacheckich i magnackich urozmaicano urządzeniem kuligów z pochodniami.

Na wsi, wśród chłopów, karnawał przypominał kołędowanie, kończył się zwykle w karczmie, gdzie oddawano się szalonej zabawie, obficie zakrapianej wódką.

Karnawał był też czasem zalotów. Szlachcianki z prowincji wyjeżdżały na cały okres zapustów do miasta, gdzie uczestnictwo w licznych balach dawało szansę na spotkanie kandydata na męża.

Dziś najsłynniejsze, obchodzone z niebywałym rozmachem karnawałowe szaleństwo kojarzymy z Rio de Janeiro oraz Wenecją.

Nieokreślony malarz wg Pietro Longhi, „W rozmównicy klasztornej”, koniec XVIII w., ze zbiorów MNK. Pracownia fotograficzna MNK.

Karnawał w Wenecji, fot. domena publiczna

Tradycja weneckiego karnawału, jako największej i prawdopodobnie najstarszej zabawy ulicznej w Europie trwa od tysiąca lat. W XVIII wieku obchody zaczynały się już w październiku.

Przebranie, oprócz anonimowości, dawało możliwość wyzwolenia się od codzienności i swojego statusu społecznego. Bogacz mógł zamienić się w żebraka, a przeciętny mieszczanin – w arystokratę.

Tradycyjne weneckie przebranie składało się z czarnego płaszcza o nazwie tabarro oraz białej maski o nazwie bauta – zakochanej ptasim dziobem. Zasłaniała ona górną część twarzy, co umożliwiało jedzenie i picie. Używana była zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn. Głowę przykrywał trójkątny kapelusz – trikorn. Inną maską, typowo kobiecą, była niewielka czarna moretta, o owalnym kształcie. Trzymana za pomocą przytwierdzonego do niej kołka wymuszała milczenie, ponieważ kołek trzeba było uchwycić zębami. Na ulicach można też było zobaczyć voltę – owalną maskę z otworami na oczy, zasłaniającą całą twarz. Często inspirację dla doboru kostiumu stanowili bohaterowie commedii dell'arte.

Anonimowość, jaką gwarantowała maska, prowokowała do grzechu. Nie

brakowało rozbojów, kradzieży i gwałtów. Dlatego też stopniowo wprowadzano kary finansowe i zakazy. Najsrozsze ograniczenia nałożyli Austriacy po upadku Republiki Weneckiej. W końcu, po zdobyciu miasta przez Napoleona w 1797 r., karnawał został całkowicie zabroniony. Bonaparte bał się rebelii.

Ponownie wenecką zabawę maskową przywrócono dopiero w 1979 r.

Jej częścią są różne konkursy. Najbardziej znanym jest wybór najpiękniejszej dziewczyny na „Marię karnawału”, tzw. Festa delle Marie. Tradycja ta sięga początków karnawału w Wenecji. Drugiego dnia lutego, a więc w dniu Ofiarowania Pańskiego (Purificazione di Maria) wybierano 12 najładniejszych dziewcząt z ubogich rodzin. Każdej z nich przydzielano protektora w postaci bogatego weneckiego rodu, który wyposażał dziewczynę w piękne stroje, klejnoty i posag niezbędny do zamążpójścia.

Dziś konkurs wygląda nieco inaczej. Nadal wybiera się tuzin najładniejszych dziewcząt, a te w wyszukanych kostiumach mają zaszczyt uczestniczyć w karnawałowym pochodzie. Następnie wybiera się najpiękniejszą z nich, która otrzymuje nagrodę i tytuł Marii Roku.

Od pewnego czasu Maria z poprzedniego sezonu rozpoczyna kolejny karnawał pod postacią anioła, który zjeżdża z 99-metrowej dzwonnicy Bazyliki Świętego Marka na plac. Pozdrawiając całe miasto, Maria szybuje w powietrzu dzięki linie, do której jest przytwierdzona uprzęż. Lot Anioła (Volo dell'Angelo) obserwują tłumy turystów i mieszkańców Wenecji.

„Lot Anioła” z 99-metrowej dzwonnicy na plac św. Marka w Wenecji w 2020 r., fot. domena publiczna

W zamkowej galerii na wystawie malarstwa zachodnioeuropejskiego znajdują się dwa obrazy nawiązujące do karnawału w Wenecji. Jeden z nich, zatytułowany *W rozmównicy klasztornej* przedstawia wytwornie ubrane damy i mężczyzn odwiedzających w okresie karnawału klasztorną rozmównicę, która staje się tem dla schadzki kochanek.

Drugi obraz pt. *Salon gry* przedstawia wnętrze prywatnego weneckiego salonu gry otwartego w 1755 roku w pałacu Dandolo, w pobliżu kościoła San Moisè. Miejsce to nie tylko służyło do uprawiania hazardu, ale tutaj też odbywały się spotkania, rozmowy i zabawy, często o charakterze erotycznym. Wszyscy uczestnicy nosili maski, oprócz bankierów, którzy zgodnie z przepisami mieli odkryte twarze.

W Wenecji maski noszono nie tylko podczas karnawału, ale również zakładano je wychodząc do teatru czy na sekretne spotkanie.

Autorem obu prac jest naśladowca Pietra Longhiego (1702-1785), malarza weneckiego tworzącego na początku kariery obrazy o tematyce historycznej. Z czasem poświęcił się niemal wyłącznie malarstwu rodzajowemu. Longhie był znakomitym obserwatorem i kronikarzem życia ówczesnej Wenecji.

Anonimowy autor obrazów prezentowanych w Muzeum Niepołomickim przetworzył zaginioną kompozycję Longhiego, znaną jedynie z kopii wykonanej w warsztacie artysty. Dziś kopia ta znajduje się w kolekcji prywatnej i nie jest dostępna dla zwiedzających.

Tym bardziej warto odwiedzić zamkowe muzeum.

Zapraszamy!

MARTA PRZYBYLSKA

asystent muzealny w Muzeum Niepołomickim

Fotografie Włodzimierza Puchalskiego w pozytywie

Włodzimierz Puchalski (1909–1979) – obdarzony niezwykłą charyzmą fotograf, filmowiec i przyrodnik

Jego pasję ukształtował dom rodzinny oraz środowisko artystyczne Lwowa, w którego szeregi wszedł w czasie studiów na tamtejszej Politechnice. Zwłaszcza znajomość z prof. Witoldem Romerem – chemikiem, kierownikiem Instytutu fotografii – miała wpływ na całą jego twórczość. To we współpracy z profesorem nakręcił swój pierwszy film przyrodniczy *Bezkrwawe łowy*.

Fenomenem Włodzimierza Puchalskiego było niesamowite wycucie psychologii zwierząt, umiejętność komunikowania się z nimi, a także znalezienia sposobów, aby jak najbliżej podejść do płochliwych i czujnych stworzeń. Robił to umiejętnie, nie przekraczając dystansu, by nie wzbudzać w nich niepokoju. Czasem nawiązywała się niezwykła więź pomiędzy twórcą a bohaterami; wtedy powstawały wręcz unikatowe ujęcia. Dlatego dzisiaj patrząc na te fotografie, odnosi się wrażenie, że nie odbiegają prawie wcale od tych wykonywanych współcześnie przy użyciu nowoczesnego sprzętu fotograficznego. Ponadto dysponował solidnym warsztatem fotograficznym, co było widoczne zwłaszcza przy formowaniu brył za pomocą światła i cienia.

Jednak, na co zwracał uwagę Romer, wartość tych fotografii to przede wszystkim nie wystudiowane kompozycje, a ujęcia wykonywane z wycuciem, intuicyjnie.

Fotografie przejawiają też filmowe podejście do obiektu, widoczne szczególnie w zatrzymaniu w kadrze ruchu zwierząt będących w locie czy w czasie karmienia młodych, w wygięciu trzciny i gałęzi drzew na wietrze. W swojej twórczości, co podkreśla Andrij Bojarov (katalog *Domowroty, Od kuratora*, s. 17) zbliżał się do praktyk awangardowych w sztuce. Widoczne jest to zwłaszcza w autoportretach ze zwierzętami i portretach zwierząt. Ten sam autor zwraca uwagę na podobieństwo autoportretu z jemioluszką do zdjęcia

fol. W. Puchalski, pisklę larusa, Hornsund, 1958 r.

niemieckiego malarza i grafika Maxa Ernsta z papugą nimfą. Te i tysiące innych fotografii zamieszczonych w albumach czy w wykonanych przez autora odbitkach stanowią tylko fragment ponad 100-tysięcznego zbioru, który w formie negatywów znajduje się w Muzeum Niepołomickim. Duża część tej niezwykłej i fascynującej twórczości nie została jeszcze poznana. Poprzez przeprowadzaną od ubiegłego roku digitalizację dofinansowaną ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, formę cyfrową uzyskało 12400 negatywów. W roku bieżącym digitalizacji zostało poddanych 6400 negatywów przedstawiających krajobrazy Polski i Arktyki. Piękne, w większości już nieistniejące miejsca na mapie Polski w ujęciu Puchalskiego, poza naukowym i dydaktycznym charakterem mają w sobie pewną malarskość, która zbliża twórczość fotografa do dzieł największych polskich pejzażystów XIX wieku: Władysława Podkowińskiego,

Józefa Chełmońskiego, Adama Chmielewskiego czy Juliana Fałata. Arktyczne pejzaże wraz z jej fauną i florą powstały w czasie dwóch wypraw naukowych w 1957 i 1958 roku. Udział w tych przedsięwzięciach był podyktowany ogromną ciekawością i otwartością na świat przyrody, pod jakąkolwiek by nie był szerokością geograficzną.

Wszystkie do tej pory zdigitalizowane negatywy są dostępne bez ograniczeń na stronie Muzeum Niepołomickiego w zakładce Włodzimierz Puchalski. Można mieć do nich wgląd całościowy lub wyselekcjonowany w Katalogu tematycznym, w Galerii Artystycznej Fotografii Przyrodniczej i na dwóch wystawach online: *Zapomniane krajobrazy* i $77^{\circ}00'N/15^{\circ}33'E$.

ANETA SŁOWIKOWSKA

Muzeum Niepołomickie
realizator projektu „Włodzimierz Puchalski na maxa. Digitalizacja negatywów o tematyce przyrodniczej”

Podsumowanie 2022

Podsumowanie działalności Centrum „Razem Raźniej” prowadzonego w ramach projektu przez Fundację Dzieciom „Kolorowy Most” i współfinansowanego ze środków Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach

Od stycznia 2022 roku prowadzimy Centrum „Razem Raźniej”, w którym oferujemy bezpłatną pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną, głównie dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Niepołomice. Obecnie w Centrum pracuje 4 psychologów.

Wsparciem psychologów poprzez indywidualne i rodzinne sesje psychologiczne, zostało objętych 89 rodzin, w tym blisko 20 zostało skierowanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niepołomicach. Liczba udzielonego wsparcia psychologicznego to ponad 720 godzin.

Najczęstsze obszary pracy z dziećmi i młodzieżą dotyczyły:

- Radzenie sobie z trudnymi emocjami i agresją,
- Przeciwdziałanie rozwijaniu się uzależnień od środków odurzających i uzależnień behawioralnych,
- Przeciwdziałanie rozwijania się nieprawidłowej osobowości u dzieci i młodzieży,
- Praca terapeutyczna w obszarze zaburzeń lękowych, depresyjnych i mechanizmów prowadzących do rozwoju zaburzeń osobowości,
- Praca terapeutyczna w kryzysie rozwojowym związanym z ważnymi zmianami, jak ukończenie szkoły, wybór drogi życiowej, przeprowadzka, usamodzielnianie się,
- Praca terapeutyczna w kryzysie wynikającym z konfliktowych relacji rodzinnych, trudności w komunikacji między członkami rodziny, traumy związane z doświadczaniem przemocy w rodzinie i zaburzone poczucie bezpieczeństwa u dzieci,
- Praca terapeutyczna w obszarze kształtowania umiejętności adaptacyjnych u dzieci i młodzieży,
- Trening umiejętności społecznych,
- Praca terapeutyczna w obszarze wzmacniania odporności psychicznej.

Najczęstsze obszary pracy z rodzinami to:

- Wsparcie w związku z chorobą psychiczną w rodzinach,
- Wsparcie w związku z chorobą alkoholową w rodzinach,

- Wsparcie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinach,
- Radzenie sobie w sytuacji żałoby w rodzinach,
- Radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych i wsparcie w kształtowaniu umiejętności interpersonalnych,
- Wsparcie w tworzeniu więzi i w komunikacji w rodzinach rekonstruowanych i adopcyjnych.

Dobre praktyki Fundacji Dzieciom „Kolorowy Most”

Pierwsze spotkanie zakłada osobisty udział rodzica bądź prawnego opiekuna z udziałem lub bez udziału dziecka, w zależności od jego wieku. Spotkanie z dziećmi i młodzieżą organizowane jest w odstępach cotygodniowych, dwutygodniowych lub w oparciu o indywidualne potrzeby. W trakcie sesji dzieci i młodzież pracują metodami aktywnymi z wykorzystaniem zweryfikowanych narzędzi terapeutycznych. Najbardziej efektywną jest praca o klarownie ustalonym settingu terapeutycznym i współpracy z rodzinami.

Psycholodzy posiadają wymagane uprawnienia do prowadzenia wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i psychoonkologicznego. Specjaliści poddają się regularnej superwizji.

W szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Niepołomice zostały przeprowadzone trzy akcje mające charakter profilaktyki uzależnień.

Centrum „Razem Raźniej” powstało w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców naszej gminy.

Dzięki współpracy z Urzędem Miasta i Gminy Niepołomice powstało miejsce, gdzie bezpłatnie można uzyskać wsparcie psychologiczne. W mijającym roku na działalność Centrum zostało przeznaczone 80.000 zł, w tym 66.000 zł pochodzi z dotacji z Urzędu Miasta i Gminy Niepołomice.

Analizując rok działalności Centrum, widzimy ogromną potrzebę kontynuacji na kolejne lata. Nie tylko pandemia czy uzależnienia behawioralne, ale również konflikty rodzinne spowodowały ogromną potrzebę wspierania psychicznego dzieci i młodzieży. Dlatego obserwujemy konieczność objęcia wsparciem psychologicznym nie tylko małoletnich, ale całe rodziny.

Spojrzenie na rodzinę przez pryzmat budowanych w niej relacji pozwala zauważyć i wytłumaczyć szereg zjawisk w niej występujących oraz wskazuje jasno, że rodzina jest pierwotną i najbardziej naturalną wspólnotą, w której człowiek wzrasta, a nierozwiązywane w niej konflikty zaburzą nawet najlepsze relacje między rodzicami a dzieckiem.

MARTA HES, AGNIESZKA RZENNO
Fundacja Dzieciom „Kolorowy Most”

NIEPOŁOMICIE

Projekt „Sąsiad Bocian”

Bocian biały kojarzy się z polską wsią i jest nierozdzielnie związany z człowiekiem, budując gniazda w pobliżu siedzib ludzkich. Motyw tego ptaka od wieków pojawiał się w kulturze ludowej i na stałe wpisał się w nasz krajobraz, szczególnie rolniczy. Uznawany za symbol szczęścia, podejrzewany o przynoszenie dzieci, chroniony i darzony szczególną troską od zamierzchłych czasów, teraz sam przeżywa kłopoty, a jego populacja niepokojąco maleje. Dlatego tak bardzo ważna jest ochrona bierna i czynna bociana białego i potrzeba edukacji społeczeństwa oraz jeszcze lepszego poznania zwyczajów i zachowań tego gatunku. Dokładnie temu wszystkiemu mają służyć podejmowane działania związane z projektem „Sąsiad Bocian”

Projekt „Sąsiad Bocian” realizowany jest przez Stowarzyszenie „Zielony Puszczyk” od 2021 i jego kontynuację zaplanowano na rok bieżący. Nasze działania wyznacza kilka celów: badawczy, edukacyjno-informacyjny oraz integrujący lokalne społeczeństwo.

Celem badawczym projektu jest prowadzenie inwentaryzacji gniazd i monitoringu lęgów bociana białego na terenie gmin Niepołomice i Drwinia. Na podstawie zebranych podczas kontroli terenowych wyników została utworzona specjalna mapa z rozmieszczeniem zajętych gniazd i podsumowano sukces lęgowy w 2021 i 2022 roku. Nad dwoma gniazdami wykonany został montaż kamer, roboczo nazwanych „k1” w Woli Zabierzowskiej i „k2” w Niepołomicach, z ogólnodostępną transmisją on-line na kanałach YouTube, ukazujący codzienne życie bocianów, a pisklęta z wybranych gniazd zostały zaobrazkowane. Młode ptaki z gniazda w Niepołomicach otrzymały komplet obrączek przed rozpoczęciem swojej pierwszej wędrówki do Afryki.

Jeszcze przed przylotem pierwszych ptaków w 2021 roku zostały wykonane nakłady na kilku pustych platformach. Na tak stworzonym gnieździe przy dworcu w Bieńkowicach (gm. Drwinia) para bocianów najpierw spędziła cały sezon, a następnie w kolejnym sezonie wyprowadziła udany lęg. Na dwóch zmodernizowanych w ten sposób platformach w Niepołomicach bociany zatrzymywały się na przelotach lub nieco dłużej. Takie gniazda zawsze umożliwiają bezpieczny odpoczynek w czasie wędrówek oraz mogą w przyszłości chętniej zostać zasiedlone przez ptaki.

Cel edukacyjno-informacyjny projektu to przede wszystkim prowadzenie strony poświęconej projektowi pod

adresem: <https://www.facebook.com/SasiadBocian>, na której pojawiały się opisy z kolejnych etapów działań oraz ciekawostki i artykuły dotyczące bociana białego.

Zorganizowany został również konkurs plastyczny dla dzieci, spacerorynologiczne i prelekcja o tematyce bocianie i wykonana tablica edukacyjna o bocianach białym i czarnym. Tablice edukacyjne można oglądać w Domu Kultury „Siedlisko” w Podłężu i Szkole Podstawowej w Woli Zabierzowskiej, gm. Niepołomice.

Cel integrujący społeczeństwo lokalne został osiągnięty dzięki zorganizowaniu pod koniec sierpnia pikniku przyrodniczego „Pożegnanie Bociana”. To rodzinne wydarzenie, które Stowarzyszenie „Zielony Puszczyk” od kilku lat organizuje na Polanie Edukacyjnej w Puszczy Niepołomiczkiej, cieszy się wśród mieszkańców dużym zainteresowaniem, przyciągając co roku liczne grono sympatyków przyrody. Podziękowania kierujemy dla Nadleśnictwa

Niepołomice za coroczne i promocyjne udostępnianie tego leśnego obiektu na Sitowcu.

Autor opisu: Piotr Woś – koordynator projektu

Kamery on-line i opis sytuacji

Kamera w Woli Zabierzowskiej (k1)

We wsi Wola Zabierzowska (gm. Niepołomice) w 2021 roku bocianie gniazdo przy szkole podstawowej zostało objęte monitoringiem, który umożliwia obserwację tych ptaków przez całą dobę. Niestety do przebywającej w gnieździe samotnej samicy nie dołączył partner i w sezonie 2021 nie było lęgu.

Sezon 2022 dla samicy z gniazda w Woli Zabierzowskiej nie rozpoczął się dobrze. To ona pierwsza, 20 kwietnia, powróciła po migracji z Afryki. Bocianica, którą internauci nazwali Wolanką, w zeszłym sezonie była prześladowana przez bocianiego intruza. Podobnie działo się w następnym sezonie.

Najprawdopodobniej był to bocian zajmujący gniazdo w pobliżu, który w ten sposób chciał wyeliminować konkurencję do pokarmu na pobliskich terenach. 26 kwietnia, gdy dołączył do niej nowy samiec, wszystko się uspokoiło – intruz został przegoniony. Wolanka jak szalona przynosiła do gniazda materiał, wraz z nowym partnerem (o imieniu Zabierzek) remontowali gniazdo, w którym 30 kwietnia pojawiło się pierwsze jajko. Trzy kolejne jajka samica zniosła co dwa dni – 2, 4 i 6 maja. Mijał powoli czas wysiadania. Internauci obserwowali z niepokojem pewne zniecierpliwienie samca, który znikał nawet na kilkanaście godzin. Zaczęli nawet wysnuwać tezę, że jest to Zabierzka pierwszy lęgowy sezon. Trzymano kciuki za Wolankę, pamiętając jej smutny, nieudany poprzedni rok. Na szczęście samica wytrwale opiekowała się jajkami i nadszedł czas klucia. Pierwsze pisklą wykuło się w Dzień Dziecka, 1 czerwca, trzy kolejne 2, 4 i 6 czerwca. Później nastąpiły, niestety dla obserwatorów bocianie rodziny, przykre chwile – eliminacje przez samca dwóch najmłodszych piskląt (czwarty 7. i trzeci 11. czerwca). Na szczęście dwoje pozostałych młodych dorastało spokojnie. Samiec stopniowo zdobywał doświadczenie i się uspokoił. 25 czerwca, w wyniku głosowania obserwatorów i czatowiczów przekazu na You Tube, dwa małe bociany z Woli Zabierzowskiej otrzymały imiona – Jacek i Agatka. Można było obserwować coraz większe umiejętności w posługiwaniu się skrzydłami, aż nadszedł najbardziej oczekiwany dzień – lot z gniazda. Pierwszym lotnikiem była młodsza o 1 dzień Agatka. Wyfrunęła z gniazda 5 sierpnia,

w swoim 64 dniu po wykluciu. Jacek dołączył do niej 2 dni później, 7 sierpnia, w 66 dniu po wykluciu. Pomimo że młode bociany odwiedzały pobliskie łąki i zapewne uczyły się znajdować samodzielnie pokarm, cały czas domagały się od rodziców dokarmiania w gnieździe. Robiły to w charakterystyczny dla siebie sposób – piszcząc, przybijając niską zryczy i intensywnie machając skrzydłami.

10 sierpnia miała miejsce ciekawa sytuacja – odwiedzin w gnieździe innego młodego bociana. Możliwe, że z sąsiedniego gniazda w Woli Zabierzowskiej. Nastąpiła chwila konsternacji, po czym młode bociany z naszego gniazda wspólnie wyprosiły nieproszonego gościa. Mijał czas, a obserwatorzy gniazda Wolanki i Zabierzka zastanawiali się, kiedy młodzież odfrunie na bociani sejmik. I stało się. Najpierw gniazdo 18 sierpnia opuściła młodsza Agatka, a po

niej, trzy dni później, odfrunął Jacek. Widok dorosłych rodziców ponownie przebywających w gnieździe razem, już bez obowiązku karmienia i opiekowania się potomstwem, cieszył wszystkich obserwatorów. Tym bardziej że wielu polskich gniazdach z kamerkami było już pusto. Przyszła pora na dorosłe ptaki z Woli Zabierzowskiej, które odpoczęły, nabrały sił na nietatwą podróż na południe. Samiec Zabierzek odfrunął 28 sierpnia, a gospodyni gniazda Wolanka odfrunęła 1 września.

Teraz został czas wspomnień i marzenie, aby wiosną ponownie Wolanka z Zabierzkiem powróciły właśnie tutaj i cieszyły nas swoim klekotem oraz szczęśliwym sezonem 2023.

*Autor opisu: Marlena Graf –
moderatorka kanału k1*

Kamera w Niepołomicach (k2)

Wiosną 2022 r. pierwszy bocian wyładował na gnieździe 7 kwietnia (nie licząc osobnika, który wpadł na chwilę 5 kwietnia, uszkodził kamerę i tyle go widzieli...). Prawdziwe „meblowanie” gniazda zaczęło się jednak dwa dni później, a para objęła w posiadanie gniazdo 10 kwietnia. Czy jest to ta sama para co rok temu? Na sto procent nie sposób stwierdzić, ale zachowania obu osobników w całym sezonie zdają się taką tezę potwierdzać. Internauci z chęcią więc przystali na nadane w zeszłym roku imiona – Kazik i Esterka.

Para intensywnie pracowała od początku nad budową gniazda i „budową” rodziny. Nie obyło się jednak bez walk o gniazdo. Na szczęście bez większych problemów udało się je obronić, jednak przez cały sezon co rusz gospodarze

musieli, niejednokrotnie kilka razy dziennie, czujnie studzić zapal potencjalnych intruzów. Z czasem rolę tę przejęły też młode dorastające w gnieździe.

16 kwietnia – w sam raz na Wielkanoc – doczekaliśmy się pierwszego jajeczka. W sumie złożonych zostało 5 jaj, z których wykluły się cztery młode (pierwsze klucie 20 maja, kolejne 21., 23. i ostatnie 25 maja) i cztery w komplecie z gniazda odleciały. Mimo niesprzyjających warunków pogodowych (w szczególności fale upałów i trudności ze zdobywaniem pokarmu) para nie zdecydowała się na eliminację najłabszego pisklęcia, które ewidentnie odstawało od rodzeństwa. Odosobniona taka próba została podjęta przez samca (najwyraźniej źle radzącego sobie z upałem) już w momencie, gdy piskle miało prawie miesiąc – skazana była więc na niepowodzenie.

Przez cały okres lęgu i wychowania młodych para z gniazda k2 idealnie współpracowała ze sobą, uzupełniając materiał w gnieździe, karmiąc młode w niebывалych nieraz ilościach tak, że cała czwórka była zdecydowanie rozpieszczana przez rodziców praktycznie aż do odlotu. Dość powiedzieć, że jeszcze na dwa dni przed odlotem trójki z rodzeństwa młode, będąc już samodzielny, dostały aż 6 posiłków w ciągu dnia od obojga rodziców. Za nietypowe zachowanie w czasie tego sezonu można chyba uznać kilkukrotną kopulację rodziców w gnieździe w obecności młodych.

Stosunkowo późno doszło do pierwszych lotów – najstarszy z młodych, nazwany przez internautów w związku z przywódczą naturą Napoleonem, wyleciał z gniazda po raz pierwszy w 66

dniu życia (pozostałe odpowiednio w 65 i 67, najmłodsze w 71 dniu). Pierwsze loty były bardzo krótkie, za wyjątkiem lotu najstarszego, który pozostawał poza gniazdem ok. 2,5 godziny. Młode zasadniczo do czasu wylotu trzymały się blisko gniazda, żerując głównie pod opieką rodzica na łąkach ok. 500 m od gniazda. Wyjątkiem była sytuacja z dnia 31 lipca, gdy w niesprzyjających warunkach pogodowych dwa najstarsze boćki wybrały się na wycieczkę. Młodszy, przemoczony wrócił po kilku godzinach i nocował w gnieździe, najstarszy spędził noc w bliskiej okolicy – powrócił dopiero na drugi dzień rano.

4 lipca młode zostały zaobrączkowane (nr. obrączek i przyjęte przez internautów umowne imiona: K2601 – Napoleon, K2602 – Milan, K2603 – Milena, K2604 – Księżniczka) – najstarszy z młodych otrzymał logger i to on sprawił największą niespodziankę na koniec, zostając w okolicy najdłużej. Trójka młodych po raz ostatni była widziana w gnieździe 16 sierpnia wczesnym rankiem. Wyleciały wtedy wszystkie cztery młode bociany (jako pierwszy zresztą Napoleon), ale najstarszy jeszcze tego samego dnia wczesnym popołudniem wrócił do gniazda. Długo czekał na rodzeństwo i był mocno zdezorientowany samotną nocą w gnieździe. Pierwszą noc poza gniazdem spędził dopiero z 18 na 19 sierpnia, jak się okazało, nocując na platformie (nazywanej przez internautów gniazdem zapasowym, gdyż często wykorzystywane było ono rok temu przez rodziców) przy ul. Portowej 23. Przez kilka kolejnych dni Napoleon żerował w okolicy (był widziany z rodzicami w okolicy ul. Nowej) i kilkakrotnie wracał do gniazda. Ostatni

raz pojawił się w nim przed południem 21 sierpnia. Jak wiadomo z odczytu loggера, po południu tego dnia wyruszył w podróż.

Niestety swój pierwszy lot na zimowisko zakończył 25 sierpnia wypadkiem na Węgrzech, gdzie w Debreczynie wpadł na linię energetyczną. Takie wypadki zwykle kończą się śmiertelnie dla bociana, Napoleon miał więc szczęście, że wszystko skończyło się jedynie uszkodzeniem kości kruczej. Ptak został szybko przetransportowany do zoo w Budapeszcie, gdzie spędzi zimę. Czy odleci, czy też pozostanie w azylu – przekonamy się wiosną.

Pod koniec listopada nadeszła wiadomość, że nasz bocian pomyślnie przechodzi rehabilitację, znajduje się w zewnętrznej woliery i jest duże prawdopodobieństwo, że wróci na wolność wiosną.

Po wylocie młodych do gniazda wróciła para dorosłych, która spędziła ponad tydzień, bawiąc się i odpoczywając, słowem nabierając sił przed daleką podróżą. Para opuściła gniazdo 30 sierpnia.

*Autor opisu: Ewa Cygan –
moderatorka kanału k2*

Wyniki badań 2021/2022

Monitoring lęgów bociana białego na terenie gmin Niepołomice i Drwinia wykazał, że łączna liczba wyprowadzonych młodych z gniazd lęgowych wynosiła:

2022: 72

2021: 58

Średnia liczba wyprowadzonych młodych na gniazdo zajęte przez parę:

2022: 2,57

2021: 1,93

Średnia liczba wyprowadzonych młodych na gniazdo zajęte przez parę lęgową:

2022: 2,67

2021: 2,15

Liczba gniazd zajętych na 100 km² badanego terenu:

2022: 28,28

2021: 17,06

Udział par bez lotnych młodych w stosunku do wszystkich:

2022: 17,86%

2021: 16,67%

*Opracowanie statystyk:
Marcin Świostek*

Strony związane z projektem:

<https://www.facebook.com/SasiadBocian>

<https://solocare2222.wixsite.com/historia-k-2/news>

SIEDLISKO

**DOM KULTURY
BLISKO NATURY**

PSG 2022

CZARY-GARY. WARSZTATY KULINARNE

prowadzi: Joanna Kwapisz

poniedziałek 17.00–18.30 /dzieci 7+/
zajęcia bezpłatne

SPOTKANIA KLUBU MIŁOŚNIKÓW MANGI I ANIME

zajęcia bezpłatne

prowadzi: Patrycja Witaszek-Pawelczuk

poniedziałek godz. 18.00–19.30 /dla wszystkich/
zajęcia bezpłatne

HAND MADE DLA STARSZYCH I MŁODSZYCH

prowadzą: Dorota Bargiel, Bożena Kaleta, Ewa Kamusińska

wtorek godz. 11.00–13.00 /dla wszystkich/
zajęcia bezpłatne

KIWACZKI I KIWAKI.

TANIEC KREATYWNY DLA DZIECI

prowadzi: Monika Kiwak

wtorek 16.00–16.45 /dzieci 4–6 lat/
zajęcia bezpłatne

wtorek 16.45–17.45 /dzieci 7–10 lat/
zajęcia bezpłatne

ĆWICZENIA DLA SENIORÓW

prowadzi: Magdalena Tyrała

środa 11:30–12:45
zajęcia bezpłatne

WARSZTATY PLASTYCZNE

prowadzi: Paulina Szelerewicz-Gładysz

wtorek 17.00–17.45 /dzieci 6–9 lat/
zajęcia bezpłatne

wtorek 18.00–19.30 /dzieci 10+, młodzież, dorośli/
zajęcia bezpłatne

prowadzi: Jadwiga Burek

środa 17.00–18:15 /dzieci 8–12 lat/
zajęcia bezpłatne

środa 18.30–20:00 /młodzież i dorośli/
zajęcia bezpłatne

MODELARSTWO

prowadzi: Piotr Woś

wtorek, godz. 17:00–19:00 /dzieci 8+ i dorośli/
zajęcia bezpłatne

środa, godz. 17:00–19:00 /dzieci 8+ i dorośli/
zajęcia bezpłatne

TANIEC INTUICYJNY

W DRODZE DO UZDROWIENIA

prowadzi: Magdalena Tyrała

czwartek 20:00–21:15 /dorośli/
zajęcia bezpłatne

PĘDZLEM I MIECZEM

zajęcia bezpłatne
/Malowanie figurek do gry Age of Sigmar, a następnie przeprowadzenie rozgrywki/
zajęcia bezpłatne

prowadzi: Jakub Szkutnik

czwartek godz. 18.00–21.00 /dzieci, młodzież, dorośli/
zajęcia bezpłatne

ŚWIAT PSÓW. WARSZTATY DLA DZIECI

zajęcia bezpłatne
prowadzi: Katarzyna Rzojé „Kimi Ka”

sobota (raz w miesiącu) godz. 11:00–12:00
zajęcia bezpłatne

CHÓR

prowadzi: Joanna Gutowska-Kuźmierz

piątek godz. 19.00–20.30 /młodzież i dorośli/
zajęcia bezpłatne

RANIUSZKI

prowadzi: Małgorzata Maślona

sobota godz. 09:00–12:00 /dzieci 4–8 lat/
zajęcia bezpłatne

PRZEDZIECIAKI. WARSZTATY DLA MALUCHÓW

prowadzi: Agata Żeromska

środa godz. 09:00–10:30 /dzieci do 3 lat + rodzice/
zajęcia bezpłatne

WOKAL, NAUKA GRY NA INSTRUMENTACH

Muzyczne Podwórko

zapisy: 504 197 880

W SIEDLISKU MOŻESZ TAKŻE:

- wynająć salę
- zorganizować przyjęcie urodzinowe (z warsztatami prowadzonymi przez naszych instruktorów lub z własnym animatorem)

Organizujemy spacerzy przyrodnicze do Puszczy Niepotomickiej i nie tylko...

- zajęcia dla dzieci i dorosłych
- zajęcia dla dzieci
- zajęcia dla dorosłych

Dom Kultury „Siedlisko” • Podtęże 112

tel. 12 395 87 56, 506 234 822 • e-mail: dksiedlisko@gmail.com • www.facebook.com/DKSiedlisko

Wojenne listy do Niepołomic cz. 2

Parę miesięcy temu kupiłam na giełdzie staroci plik listów – zaintrygował mnie tym, że wszystkie były adresowane do Niepołomic i miały znaczki z profilem Hitlera. Przeczytałam je wszystkie, aczkolwiek niektórych słów, a zwłaszcza nazwisk, nie byłam w stanie rozszyfrować. Wiele z nich pisanych jest ołówkiem na kartkach wyrzniętych z zeszytu, inne piórem ze stalówką, maczanym w atramencie, kilka zaś pisane wiecznym piórem piękną cieniutką linią

Plik składa się z 35 listów i kilku pustych kopert, jest adresowany do rodziny Stanisławy i Wita Zabagło i jego matki Wiktorii.

W dzisiejszym odcinku zacznę od odzieży. Wspomniałam już poprzednio, jak trudno było kupić cokolwiek do ubrania; prawdopodobnie wszystko, co przemysł tekstylny w tamtym czasie mógł wyprodukować, szło na wyposażenie armii.

Materiał potrzebny na uszycie męskiej koszuli można było kupić tylko na czarno i kosztował tyle, ile mężczyzna był w stanie zarobić przy pracach polowych w miesiąc.

Teraz parę innych cytatów:

Bardzo proszę Panią, dać Broni parę koszul mojego męża i moje narciarskie, które są w nakastliku, są mi bardzo potrzebne.

Bardzo proszę dać Broni dla mnie moje buty z cholewami brązowy płaszcz i męża kurtkę.

Innym razem fakt, że marynarkę oddano do pralni był tak ważny, że aż napisano o tym na kartce pocztowej:

Donoszę, że marynarkę dałem do pralni i ma być gotowa z początkiem maja opłata 25.25.

Zachował się też wiele mówiący kwit z urzędu miasta, jest niezbyt czytelny,

ale z pomocą lupy doczytałam, że jest to odmowa na prośbę pana Wita o kartkę na zakup butów.

Zarząd Miejski w Niepołomicach Niepołomice dnia 28.V.1943

(Do) Pana /i/ Zabagło Wit W Niepołomicach – Zagrody Nrd... 768.

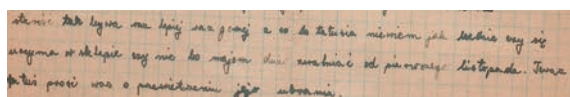
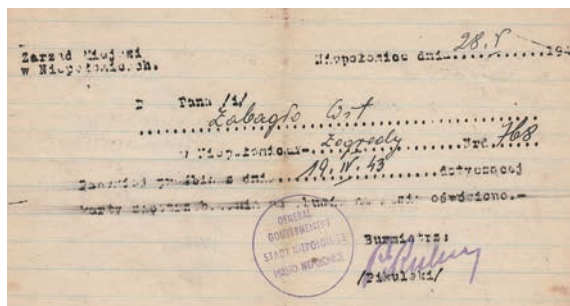
Pańskiej prośbie z dnia 19. IV. 43 dotyczącej karty zaopatrzenia .b. [na buty][na razie] odmówiono.

W innym miejscu ktoś kogoś prosi o przewietrzenie ubrania.

(...) co do tatusia nie wiem jak będzie czy się uczyma w sklepie czy nie bo majom dużo zwalniać od pierwszego listopada. Teraz tatuś prosi was o przewietrzenie jego ubrania.

O tym, jak trudno było o odzież w latach okupacji, wiem też z opowiadań mojej babci – była krawcową. Przez tych kilka lat jedynie zajmowała się przeróbkami i ratowaniem istniejącej garderoby klientek, niekiedy oczekiwano od niej cudów, przynosząc zniszczone i przetarte ubrania i prosząc o przeróbki typu: uszyć jedną kombinowaną sukienkę z dwóch zniszczonych, spódnicę z męzowskich spodni czy sukienkę z szala dla dziewczynki.

A teraz zajmę się skomplikowanymi relacjami pomiędzy Polakami religii

chrześcijańskiej i żydowskiej, nie jest to łatwe, bo chcielibyśmy myśleć, że wszystko, co złe wyrządzili Żydom okupanci. Oto list, który został napisany na maszynie przez pana Wita, niepodpisany, być może nigdy niewysłany. Datowany na lipiec 1942 r. Jest to oryginał, nie odbitka kalkowa. Młodszym czytelnikom wyjaśniam, że na maszynie do pisania można było pisać kilka – do czterech – egzemplarzy naraz, pomiędzy arkusze papieru wkładało się kalkę, cieniutką bibułę pokrytą z jednej strony niemal suchym tuszem drukarskim. Czcionka maszyny uderzając, odciskała się na wszystkich egzemplarzach. Tylko trzeba było uważać, aby kalkę położyć dobrą stroną! Zwrócić należy uwagę na wyszukany literacki styl. Z kontekstu wynika, że przełożony pana Wita chciał, aby opuścił on zajmowane mieszkanie służbowe i ustąpił je jakiemuś sędziemu (pan Wit nie był sędzią). Zaskakuje użycie słowa „ubikacja” w znaczeniu izba mieszkalna. Użyto niemieckiego zwrotu „beschlagnahmt”, co znaczy ‘skonfiskowane’, oraz „im Amtswege”, co znaczy ‘oficjalnie’. Z kontekstu wynika, że Polacy traktowali zupełnie naturalnie fakt, że z mieszkań wyrzuca się wyznawców religii żydowskiej, niestety. Jednak było to zgodne z ówczesnie obowiązującym prawem, pan Wit był prawnikiem i najwyraźniej przechodził nad tym do

Pensja moja ze względu na zamierzające /doskownie/ czynności notarialne objawiać musi wyraźną tendencję ku dołowi tak, iż ważnym przyczynkiem do umożliwienia egzystencji mojej rodziny jest dochód z czynszu lokatorskiego. W tych warunkach moja sytuacja finansowa nie jest wcale różową gdyż ponadto ze względu na stan zdrowia nikt z rodziny nie może pomagać żadnym dodatkowym zarobkiem w postaci handlu, czy innej pracy.

Wskutek tego, zajmując poprzednio mieszkanie o 3 ubikacjach /a co zresztą nie było żadnym zbytkiem/ - zaruszony byłem "dla chleba" ścieśnić się w 2 ubikacjach, przyczem otrzymałem pieniądze na przeprowadzenie elektryki oraz konieczne odmalowanie mieszkania.

Uważam więc, że nie przesadzę, iż zamierzone przez P. Burmistrza zajęcie tego mieszkania dla P. Sędziego powodować musi wydatny uszczerbek materialny dla mnie.

Zdaje mi się, że w Niepołomicach jest dużo odpowiednich mieszkań, których zajęcie nie dotykałoby właściciela materialnie, a z których też możnaby usunąć Żydów "im Autswege". Nie wiem też, czy Pan Sędzia byłby skłonny zająć te 3 ubikacje, czyli zarazem obstawać, abym ja z rodziną nadal ścieśniał się w 2 ubikacjach. —

18/1 43

Pani!

Jedzo dostajemy w przytoczone rzeczy które w restauracji otrzymaliśmy - przy odbiorze w obecności Pani Sieglowej stwierdziliśmy brak

poz. 6 - czarna suknia
poz. 9 - spodniczka brąz.

Wszystko przed przysięgą porównały, w przyjęciu proszę was przy okazji forcie.

Jesteśmy Państwu za grzeczność bardzo wdzięczni, - jest u nas przeto niezmiernie przykro, że Pan od p. G. jakiś list otrzymał musimy zaznaczyć, że my ani o tym nie wiemy ani też z tym nic wspólnego niemamo.

Przy okazji Państwo odwiedźcie i wasz Kolbierz et. Proszę przyjąć serdecznie pozdrowienia
Eszlis Silbert

za grzeczność zobowiązani - jest nam przeto niezmiernie przykro, że Pan od p. G. jakiś list otrzymał musimy zaznaczyć, że my ani o tym nie wiemy ani też z tym nic wspólnego niemamo.

Przy okazji Państwo odwiedźcie i (...) odbiorę [ct]. Proszę przyjąć serdecznie pozdrowienia
Eszlis Silbert

W innym liście (tym, gdzie jest prośba o spodnie narciarskie) wspomniano wyraźnie:

Jesteśmy w Bochni i staramy się jakoś osiedlić. Jest tu bardzo dużo ludzi z Niepołomic i przyjeżdżają tu do nich ludzie. Był nawet Pikulski u Semłów i Greszlerów i wiele innych znajomych nie ma się czego obawiać bo tu jest zupełnie bezpiecznie.

Jest też jeszcze jedna prośba - o koc i prawdopodobnie pościel z tapczanu - gdzie wyraźnie można wyczytać desperację, aczkolwiek adresatka tytuowana jest niezmiernie „kochaną panią Zabagłową”

Bochnia 5/I 43

Moji Kochani Państwo!

porządku dziennego.

Jest kilka listów, które zestawione w kontekście świadczą, że Zabagłowie utrzymywali kontakt z rodziną żydowską, której mieszkanie zajmowali. Ludzie ci przebywali w Bochni, być może w getcie, ale o tym nie ma ani słowa, i prosili o odesłanie im rzeczy, które pozostawili w dawnym mieszkaniu.

W Pani! 13/I 43

Bardzo dziękujemy za przesłane rzeczy które według zestawienia otrzymaliśmy - przy odbiorze w obecności pani Sieglowej stwierdziliśmy brak

poz. 6 - czarna suknia
poz. 9 - spodniczka brąz

o ile takowe przez przeoczenie pozostały, uprzejmie proszę nam przy okazji posłać.

Jesteśmy Państwu

Może nawet nie wiecie, że jestem tutaj z K [rodziny] strony z czego jestem b. zadowolona. Kochana Pani Zabagłowa proszę Panią bardzo jeżeli Wpani odszukała jakie rzeczy [urwany narożnik kartki] to proszę wysłać Broni ona tu do nas często przyjeżdża to by nam przywiozła. Koc tam został na tapczanie i coś z tapczana byłabym Pani b. wdzięczna bo to się wszystko na mnie odbija że ja w Panią tak wierzyłam. Bądźmyż ludźmi człowiek nie jest wieczny może Bóg dać że się kiedy uwidzimy to wynagrodzenie Panią nie minie. Przypuszczam, że to co tam zostało nie wystarczy na całe życie co Pani może niech Pani pośle Broni a ona nam przywiezie. Życzę Szczęśliwego Nowego Roku i pozdrawiam Państwo serdecznie

Estera

Teraz przytoczę inny list - nie mam pewności, czy pochodzi od kogoś narodowości żydowskiej, jednak kontekst zdaje się to potwierdzać. Pisany jest z Krakowa, na maszynie, piękną polszczyzną. Niestety koperta się nie zachowała, a podpis jest kompletnie nieczytelny. Przejmujące jest zdanie, że „człowiek nie czuje się pewnym ani w domu, ani na ulicy ani w zajęciu

i staramy się jakos osiedlic. Jest tu bardzo dużo ludzki z Niepołomic i przyjeżdżają tu do nich ludzie był nawet Pakulski i Lemelów i Gwosdzew i wiele innych znanymi nie ma się Pani czego obawiać bo tu jest zupełnie bezpiecznym.
 Dziękuję za wszystko
 dziękuję i pozdrawiam
 Jurek

Pamiętam że tu do nas
 dość gęsto jeździło to
 by nam jeździło i tak
 tam koszt na te jeżdżące
 i coś z tego potem było
 tym Pani k. W. W. W. W.
 bo to się wszystko ma
 mnie odbyć co ja w
 Pamiętam też widziałam

Stasiu unas wszystkie
 kobiety co mają dzieci
 W wieku szkolnym to
 muszą pracować
 Unas już niema
 ani jednego nigdy wszystko
 wyrzuci ulice puste aż
 straszny.

i stale jest się podenerwowanym, jakby naprawdę człowiek jaką zbrodnię popełnił”.

Moją uwagę zwrócił też króciutki list z życzeniami świątecznymi. Na kopercie jest stempel pocztowy Generalnej Guberni, nazwa miasta nie do odczytania. Można odnieść wrażenie, że pisze to ktoś religii żydowskiej, gdyż używa zupełnie niespotykanych dla tradycyjnych katolików sformułowań „urządzenia Świąt, najlepsze łaski”. Trudno się też zorientować, o które święta chodzi.

Kochany Witku!

Tobie i Twym Bliskim przesyłam serdeczne życzenia milego i zdrowego urzędzenia Świąt, a przede wszystkim wielu najlepszych łask od Pana Jezusa

Chciałabym wrzucić jeszcze jeden fragment wspominający, jak wyglądały ulice po wysiedleniu Żydów. Przy okazji – cóż za paskudny propagandowy eufemizm – „wysiedlenie”. Pozostał w naszym języku tyle lat po wojnie. Powinno się pisać wprost – po wymordowaniu – bezsensownym, nieludzkim, zabierającym nam na zawsze inteligentną, wykształconą, przedsiębiorczą warstwę społeczeństwa. Tak oto pisze jedna z siostrzyczek pani Zabagłowej:

Stasiu u nas wszystkie kobiety comają dzieci W wieku szkolnym to muszą pracować. Unas już nie ma ani jednego rzyda wszystko wyrzuci ulice puste aż straszny

Na koniec przytoczę słowa, które dziś wyszły już z użycia i brzmią jakoś tak archaicznie. Na przykład „siedzemy” zamiast siedzimy, „ubikacja” to izba mieszkalna, „ociepka” – wiązka, „pić jej trza dać poleżaczku” – czyli na leżąco, „eintopf” – niemieckie określenie „cały obiad w jednym garnku”, na ogół była to gęsta zupa. Taki wojenny pomysł niemiecki. Opowiadała mi o tym moja teściowa, która w czasie wojny była dzieckiem w wieku szkolnym, mieszkała w Katowicach. Chodziły tam po domach panie z jakiejś niemieckiej organizacji wspierającej działania ukochanego Führera i namawiały panie domu, aby raz w tygodniu zamiast pełnego obiadu gotować dla rodziny takie danie, a zaoszczędzone w ten sposób z domowego budżetu pieniądze wpłacać na jakiś fundusz wspierania armii.

Na koniec refleksja – nie wyobrażamy dziś sobie życia bez telefonu. A były takie czasy, kiedy do używania telefonu trzeba było namawiać reklamą!

W następnym odcinku będzie o dzieciach, tranie, paczkach do obozu koncentracyjnego i pięknej Helence.

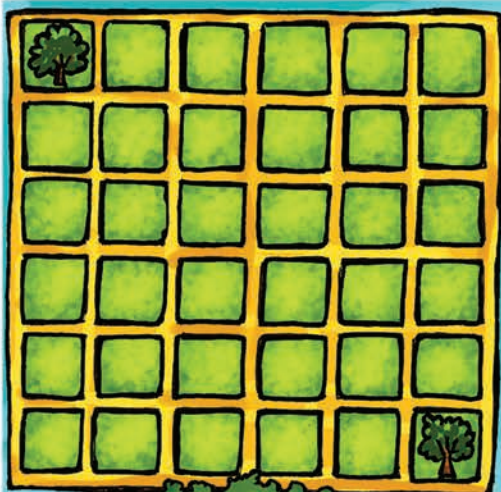
TERESA URBAN

mieszkanca gminy Niepołomice

RUSZ makówką z Trzoskiem

W PARKU POSADZONO DWA DRZEWA. KOLEJNE 10 NALEŻY POSADZIĆ W TAKI SPOŚÓB ABY W KAŻDYM RZĘDZIE, W PIONIE, POZIOMIE I NA UKOŚS BYŁY DWA DRZEWA.

REBUS

GR=P

PRZEŁÓŻ DWIE ZAPĄŁKI TAK ABY POWSTAŁO DWA TRÓJKĄTY.

TRZOSEK I JUSTYNKA MAJĄ PO WORKU JABŁEK.

DAJ MI DWA JABŁKA TO OBOJE BĘDIEMY MIELI PO TYLE SAMO JABŁEK.

LEPIEJ TY MI DAJ DWA JABŁKA, TO BĘDĘ MIAŁA DWA RAZY WIĘCEJ NIŻ TY.

ILE JABŁEK MA TRZOSEK A ILE JUSTYNKA.

SZYBKIE! PYTANIE!

ILE LAT MA KUZYN TRZOSKA, JEŻELI OBCENIE JEGO LATA SĄ KWADRATEM LAT JAKIE MIAŁ 20 LAT TEMU?

WALENTYNKOWY KONCERT

KAMERALNIE
EMOCJONALNIE

ADELE

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

ALEKSANDRA NIZIO

ZWYCIĘZCZYNI V EDYCJI THE VOICE OF POLAND

PIANO / ARANŻACJA **ARTUR MICHALSKI**

WIOLONCZELA / BASS **JACEK BIELECKI**

PERKUSJA **WOJTEK ŚWITALSKI**

SALA WIDOWISKOWA MODIS, NIEPOŁOMICE, UL. ZAMKOWA 4, WEJŚCIE A

17 LUTEGO | PIĄTEK | GODZ. 19:00

BILET | 50 ZŁ